

Pojď a následuj mě

Témata
pro společenství
mládeže

2

Vypracovala skupina kněží a laiků ze Sekce pro mládež ČBK
jako pomůcku pro společenství mládeže.

Redakce P. Jan Balík

Děkujeme ThDr. Jiřímu Skoblíkovi,
který text teologicky lektoroval.

Církevní schválení Arcibiskupství pražské č.j. 959/2002
Censor: ThDr. Jiří Skoblík

ISBN 80-86025-46-2

V nakladatelství Paulínky vydala:
Sekce pro mládež ČBK
Thákurova 3, 160 00 Praha 6
mladez@cirkev.cz

Nakladatelství PAULÍNKY, 2001
Petrská 9, 110 00 PRAHA 1 - tel. 02/22311206
e-mail: paulinky@ti.cz   www.paulinky.cz

„Drazí mladí,

svěřil jsem vám úkol nabízet světu důsledné evangelijní svědectví. Chtěl bych vás vyzvat, abyste se zamýšleli nad podmínkami, které Ježíš předkládá tomu, kdo se rozhodne být jeho učedníkem.

„Zapřít sám sebe“ znamená zřít se vlastního plánu, často omezeného a ubohého, a přijmout Boží plán: to je cesta obrácení, nezbytná pro křesťanský život. Ježíš nepožaduje, abychom se zřekli života, nýbrž abychom přijali novost a plnost života, kterou může dát jen On. Člověk má v hlubině svého bytí zakořeněn sklon „myslet sám na sebe“ a stavět svou osobu do středu zájmu a dělat ze sebe měřítko všeho. Kdo však jde za Kristem, odmítá toto zahledění do sebe a nehodnotí věci podle toho, co mu to vynese; život pro něj znamená žít v rozměrech darování a nezištnosti a ne dobývání a vlastnění.

Jestliže se pro náš život stane svrchovanou hodnotou následování Pána, pak všechny ostatní hodnoty dostanou správné místo a důležitost.

Výzvou „následuj mě“ Ježíš opakuje svým učedníkům nejen: vezmi si mě za vzor, ale také: sdílej můj život, má rozhodnutí, vynakládej svůj život z lásky k Bohu a bratřím.

Milování mladí, nemějte strach jít cestou, kterou Pán šel jako první. Necháte-li v sobě působit Boží milost, neochabne-li vaše vážné každodenní úsilí, uděláte z tohoto nového století dobu lepší pro všechny.“

(Poselství Jana Pavla II. mládeži k XVI. světovému dni mládeže v diecézích)

Moji drazí,

druhá část témat pro společenství mládeže vás uvede do tajemství osoby člověka v jeho svobodě, rozhodování, hledání místa v životě. Člověk je tvor společenský: vyrůstá v rodině a v obci, spoluvytváří pracovní a zájmová sdružení, má účast na životě a kultuře národa a je údem tajemného organismu církve.

O tom všem máme v duchu evangelia přemýšlet a můžeme se opřít o velkou dosavadní zkušenost mnoha našich bratří a sester v minulosti a v současnosti. Evangelium tak může naši přítomnost ve světě osvěcovat a oživovat. K vašemu následování Krista vám ze srdce žehnám.

Jiří Pađour, OFMcap
biskup – koadjutor
delegát ČBK pro pastoraaci mládeže

Než se pustíte do čtení!

Milí mladí přátelé,

otevíváte druhý díl knížky, která byla připravena, aby pomohla jak jednotlivcům, tak i různým vašim společenstvím. V prvním díle se témata soustřeďovala na růst ve víře. Následující úvahy vás povedou po cestě ke křesťanské dospělosti. Na konci pak najdete pojednání o svátosti smíření a jedno zpovědní zrcadlo.

Následující řádky psali společně kněží a laici. Sešli se v měsíci květnu pod ochranou Panny Marie a svou práci doprovázeli modlitbou za vás, kteří otevíváte tuto knihu.

Ještě snad zbývá říci každému a každé z vás: odvahu! Nebojte se jít po stopách Krista. I když se leckdy zapotíš, stojí to za to. Kéž vám Duch svatý dá prožít něco z té radosti, jakou jen on může dát.

P. Jan Balík

Jak s materiálem pracovat?

Ve společenství

Jednotlivé kapitoly jsou sestaveny tak, aby si animátor mohl doma v klidu vše promyslet a připravit si způsob předání své skupině. Je potřebná osobní práce animátora, která přinese živější a osobnější předávání.

Každá kapitola obsahuje vždy jedno téma. V praxi bude asi nejlepší věnovat danému tématu jedno setkání v měsíci během školního roku. Samozřejmě je možné téma probírat důkladněji a pak může vystačit i na několik setkání.

Pro vlastní využití

Knížka může posloužit každému, kdo chce prohloubit svůj život z víry. Jednotlivá témata je možné číst jako duchovní četbu nebo je prohlubovat v meditaci. Pak by bylo dobré číst témata tak, jak jsou za sebou řazena, a věnovat se zamyšlením nad nimi pravidelně každý den. Jedno téma tak bude v modlitbě po částech probíráno po více dní. Doporučená délka meditace je 20-30 minut. Tím si může mladý člověk pravidelné meditaci lépe navyknout.

Kněží a dospělí animátoři mládeže

Připravená témata vytvářejí souvislou osnovu základního duchovního růstu mladého člověka a mají na paměti, že víra se projevuje životem. Jde tedy o témata sloužící k celkové formaci chlapců a děvčat. Navržená struktura umožňuje zkušenějším animátorům podržet to hlavní a podstatné a přidat svůj vlastní přístup a usnadňuje tím přípravu.

Jak téma předávat?

a) Téma je vhodné uvést nějakou hrou, pak je ho třeba krátce přiblížit a základní body tématu objasnit či vyložit formou katecheze. Následuje diskuse a společná modlitba inspirovaná tématem. Na konci setkání může animátor rozdat každému xerokopii lístku *Na cestu životem*, který téma shrnuje a vytyčuje doporučení pro osobní život.

b) Vhodné je též začít setkání diskusí na základě nějakého příkladu, příběhu nebo hry. Diskusi animátor řídí vhodně pokládanými otázkami. Na závěr se shrne téma pomocí lístku, který animátor obohatí na podkladě katecheze. Tento lístek (dále jen *Na cestu životem*) dostane každý účastník s sebou domů.

c) Pokud se téma bude probírat po dobu několika setkání, připraví animátor do diskuse nejprve otázky (ty předem rozdá členům společenství, aby si mohli vše doma sami promyslet) a na příštím setkání se pracuje nejdříve s nimi (účastníci prezentují své odpovědi na zadané otázky). Teprve pak se vše uzavře pomocí katecheze a předá se účastníkům *Na cestu životem* se shrnutím.

Je jistě mnoho dalších způsobů, jak témata ve společenství předávat. Zde jsou uvedeny pro inspiraci jen některé. Pokud mluvíme o animátorovi, máme na mysli toho, kdo má na starosti předání tématu. V roli animátora se mohou jednotliví členové společenství střídat.

Na cestu životem, který na setkání účastníci dostanou, jim pomůže ještě hlouběji si předané téma uvědomit a podle *Nabídky pro Tvůj život* učinit konkrétní kroky růstu ve svém životě. (Možná, že bude i užitečné, aby si knížku opatřil každý člen společenství a kromě společného zamýšlení ještě přidal vlastní práci, jak je popsáno dále.)

Obsah jednotlivé kapitoly

Katecheze

Katechetickou formou předává dané téma.

Na cestu životem

Shrnuje probrané téma a přibližuje ho pomocí konkrétních příkladů ze života. (Tyto shrnující lístky najdete pro snazší použití i na volných listech na konci celé knihy.)

Metodika

Přináší animátorovi inspiraci, jak téma předat ve společenství. Byly vybrány ty návrhy, které byly mnohokrát ve společenstvích mládeže vyzkoušeny.

Četba k prohloubení tématu

Nabízí základní literaturu vhodnou pro vyzrálější animátory k prohloubení tématu při samostudiu.

Svoboda jako dar a odpovědnost

1

Katecheze

Dnešní člověk stále více zdůrazňuje vlastní důstojnost a svobodu. Svoboda je v dnešní době jedním z jejích ústředních témat a stále více se v dnešním světě zdůrazňuje. Pozorujeme například, jak se zdůrazňují lidská práva. V politice se hovoří o různých typech liberalismu, o svobodě hovoří umělci a vášnivě ji hledají mladí lidé.

Nesprávné pojetí svobody

Můžeme však pozorovat, že pojetí svobody je často značně zmatené a jednostranné. Svoboda jednotlivce se někdy téměř absolutizuje. Mnozí lidé se domnívají, že pravá svoboda spočívá v možnosti dělat vše, co se jim líbí.

Toto velmi rozšířené pojetí svobody je nebezpečné především tím, že málo a nebo vůbec nevidí druhého člověka a nadřazuje své osobní zájmy nad zájmy druhých lidí. Znamená to, že prakticky podkopává základy té společnosti, ze které jednatel mnoho přijímá. Můžeme tedy vidět, že nesprávné pojetí svobody ohrožuje lidskou civilizaci v samotných základech, protože ta vyrůstá právě ze vzájemné solidarity. Je nesmírně důležité dobře poznat, v čem skutečná svoboda spočívá, a pak toto poznání uskutečňovat. Nejde o nic menšího než o život – jednotlivců i celé lidské společnosti.

Rozhovor Krista s mladým člověkem

Když papež hovoří k mladým lidem a ukazuje jim tajemství svobody a spolu s ní spojené zodpovědnosti ke správnému rozhodování, velmi často se obrací k evangelnímu příběhu, kde se Kristus setkává s mladým člověkem, který se ho ptá: „*Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život.*“ (srov. Mk 10,17-22) Na tomto rozhovoru mezi Kristem a mladým člověkem Jan Pavel II. ukazuje krásu a hodnotu mládí a zároveň dramatičnost jeho rozhodování. Upozorňuje mladé lidi, že mládí je zvláštní bohatství. Je to období, ke kterému patří možnost životní volby. Papež o tomto období říká: „...*Před vnitřním zrakem rozvíjející se chlapecké nebo dívčí osobnosti se postupně objevuje specifická, v jistém smyslu jedinečná a neopakovatelná, možnost konkrétního lidství, do které jako by byl vepsán celý plán budoucího života. Život se rýsuje jako realizace tohoto plánu, jako „sebeuskutečňování“. ...bohatství mládí se projevuje právě v tomto profilu a podobě. Je to bohatství objevování a zároveň plánování, vybírání, předvídání a podnikání prvních osobních rozhodnutí.*“ (Jan Pavel II., Apoštolský list mladým celého světa u příležitosti Mezinárodního roku mládeže, 1985¹)

Ježíš upozorňuje mládence, když ho oslovuje „*Mistře dobrý*“, že jedině Bůh je dobrý. Chce tím říct, že Bůh je láska a bez Boha „*visí celý svět stvořených hodnot jakoby v absolutním prázdnu.*“ (srov. Jan Pavel II., Apoštolský list mladým celého světa, 1985)

Drama tohoto rozhovoru dostupuje vrcholu, kdy Ježíš vybízí mladíka, aby opustil své bohatství a vydal se za ním. Protože měl mnoho majetku, zarmoucený odešel. Papež vysvětluje: „*Rozhodnutí odejít od Krista bylo nakonec ovlivněno jen bohatstvím vnějším – tím, co vlastnil („jměním“), ne tím, kým byl.*“ (srov. Jan Pavel II., Apoštolský list mladým celého světa, 1985)

Tady se ukazuje náročnost i zodpovědnost svobody a potřeby Boží pomoci, abychom ji správně prožívali a správně se rozhodovali zvláště v mládí, které je dobou volby, „*křížovatkou*“ života.

¹ Citace promluv Jana Pavla II. mládeži pocházejí z knížky „Kristus vás miluje“, kterou vydala Sekce pro mládež v nakladatelství Paulínky v roce 2001.

V roce 1990 na Velehradě nám Jan Pavel II. řekl toto: „*Svoboda pouze vnější, bez vnitřního osvobození, plodí chaos.*“ Jestliže mluvíme o svobodě, musíme myslet a hovořit především o vnitřní svobodě. Neznamená to dělat si, co chci, ale znamená to, že svoboda je nám dána k lásce, k tomu, abychom se stali darem pro druhé, abychom byli vnitřně svobodni pro dobro. V takto uskutečňované svobodě se naplňuje základní povolání člověka, a tím je povolání ke svatosti.

Svoboda z Božího pohledu

Pro nás je důležité, jak lidskou svobodu vidí Bůh. V Písmu svatém se hovoří o tom, „*že člověk byl stvořen k ‚Božímu obrazu‘, dostal schopnost poznávat a milovat svého Stvořitele a byl od něho ustanoven pánem nad veškerým pozemským tvorstvem* (srov. Gn 1,26; Mdr 2,23), *aby mu vládl a ‚užíval ho k Boží slávě‘* (Gaudium et spes, 12)

Člověk byl tedy stvořen k obrazu Božímu pro vztah s Bohem a pro to, aby byl Božím dítětem, které se nechává Bohem vést. Bůh stvořil člověka jako svůj protějšek a dal mu velkou důstojnost v tom, že mu daroval svobodnou vůli. Bez této svobody by člověk nebyl Božím obrazem, byl by loutkou a robotem. Můžeme do jisté míry říci, že Bůh mnoho riskoval, protože tato svoboda s sebou nese riziko a možnost odmítnout Boha a jeho požadavky a žít podle svého.

Hlas Boží vede ke svobodě

Vidíme tedy, že se zápas o opravdovou svobodu, o její správné prožívání, odehrává v srdci člověka. Pěkně to vystihují slova koncilového dokumentu, který říká:

„V hlubinách svědomí odkrývá člověk zákon, který si sám neukládá, ale který musí poslouchat. Jeho hlas ho stále vybízí, aby miloval a konal dobro a vyhýbal se zlu, a když je třeba, promlouvá k sluchu jeho srdce: toto dělej, tamto nedělej. Neboť člověk má ve svém srdci zákon vepsaný Bohem... Svědomí je nejtajnější střed a svatyně člověka; v ní je sám s Bohem, jehož hlas mu zaznívá v nitru.“(Gaudium et spes, 16)

Abychom tento hlas mohli s jistotou rozlišit, k tomu nám pomáhá desatero Božích přikázání, dané na hoře Sinaj, a duchovní poklad zprostředkovávaný církví.

Svoboda vnitřní

Podle toho, co bylo řečeno, se svoboda člověka uskutečňuje právě v jeho nitru, v naslouchání Božímu zákonu a ve svobodném rozhodnutí podle něho jednat. Zde člověk může uplatnit svoji nejvlastnější svobodu, která je především svobodou vnitřní.

Svoboda vnější

Jak již bylo řečeno, v dnešní době si mnoho lidí myslí, že skutečná svoboda znamená neomezeně jednat podle svého a všechno užívat podle vlastního uvážení. Je to jistě ovlivněno rozšířeným konzumním způsobem života, kde si lidé myslí, že budou tím šťastnější, čím více věcí a požitků mají. Zkušenost však ukazuje, že štěstí člověka nezávisí pouze a především na těchto hodnotách, ale naopak dokazuje, že nejvyšší hodnotou v životě člověka je pravda o životě, která je dána Božím zákonem.

Vzpoura člověka

Odmítnutí Boží pravdy a lásky můžeme pozorovat u tragédie prvotního hříchu. Člověk, který byl stvořen ve stavu svatosti a pro vztah s Bohem, zneužil své svobody a zatoužil dosáhnout svého cíle mimo Boha.

Koncilový dokument k tomu říká: „*Neboť ačkoliv poznali Boha, neoslavili ho jako Boha, ale jejich pošetilé srdce se zatemnilo a sloužili spíše tvoru než Tvůrci (srov. Řím 1, 21-25). Co se dovídáme z Božího zjevení, to se shoduje se zkušeností. Vždyť zkoumá-li člověk své srdce, poznává, že je nakloněn i ke zlému a zapleten do mnoha špatností... Proto je člověk sám v sobě rozdělen. To je také důvod, proč se nám celý lidský život, individuální i kolektivní, jeví jako dramatický zápas mezi dobrem a zlem, mezi světlem a tmou. Navíc člověk vidí, že sám není schopen*

nápor zla doopravdy přemoci, takže se každý cítí jakoby spoután řetězy. Sám Pán však přišel, aby člověka osvobodil a posílil tím, že ho vnitřně obnovil a vyhnal knížete tohoto světa (srov. Jan 12,31), který ho držel v otroctví hříchu. Hřích totiž člověka umenšuje a brání mu dosáhnout plnosti.“ (GS 13)

Otroctví hříchu

V důsledku dědičného hříchu jsme ovšem všichni přitahováni tělem, světem i pokoušeni zlým duchem. V okamžiku, kdy člověk přestává poslouchat Boha, který se mu zjevuje ve „svatyni svědomí“, začíná se dostávat do područí, do otroctví věcí, lidí nebo sebe sama. Můžeme také říci, že je často spoutáván zlem a tím, který zlo působí – zloduchem. V takovém okamžiku se člověk stává často otrokem věcí nižších, než je sám, a ztrácí správnou cestu. Proto je pro nás obtížné správným způsobem uplatňovat naši svobodu.

Cesta ke svobodě, cesta ke svatosti

Jedna ze základních pravd víry říká: „Milosti Boží je ke spáse nevyhnutelně třeba.“ Jestliže se člověk poctivě snaží konat dobro, žít v lásce a poslouchat Boha podle jeho přikázání, ve svém svědomí dříve nebo později pozná, že potřebuje Boží pomoc. Tato zkušenost ho přivádí ke stále hlubší pokoře. Můžeme si uvědomit, jak důležitou pomocí k uskutečňování pravé lidské svobody je modlitba, přijímání svátostí a skutečné společenství víry a lásky s dalšími bratřími a sestrami. S touto pomocí se pak člověk může stále víc osvobozovat od sebe sama – slovy sv. Pavla od „starého člověka v nás“ (Řím 6,6) –, od různých vázaností a dosahovat svého základního povolání, povolání ke svatosti.

Svatost neznamená nic jiného než uskutečnění Božího plánu s každým z nás. Svým souhlasem s jeho vůlí umožníme, aby se v nás uskutečnil Boží plán a abychom se tedy stali lidmi k Božímu obrazu. Tato cesta není snadná a znamená často velký zápas, ve kterém postupně objevujeme tajemství kříže. Tímto způsobem křesťan ve svém životě naplňuje vlastní křest, ve kterém se zřekl zla a rozhodl

se pro Boha, „zemřel starému člověku (srov. 1 Petr 2,24) a narodil se jako člověk nový z vody a z Ducha“ . (srov. Jan 3,5) Tento křest se pak uskutečňuje ve velikonočním tajemství, ve kterém nás Kristus předchází. Skrze svůj kříž naplňuje Otcův plán a skrze tuto bolestnou smrt přichází jako zmrtvýchvstalý. Podobný proces a podobná cesta je nabízena každému člověku. Hodnota mládí je v tom, že ji objevuje ve svém vlastním povolání a s Boží pomocí ji realizuje.

Ježíš je na naší straně

Takové pojetí svobody, o kterém jsme hovořili, není laciné, nýbrž náročné, ale vede k plnému životu jak tady na zemi, tak jednou na věčnosti. Papež nás všechny povzbuzuje, když říká: „*Nebojte se otevřít svá srdce Kristu. On ví, co je v člověku. On jediný to ví.*“

Na závěr si můžeme připomenout slova Svatého otce, které adresoval mladým lidem celého světa v roce 1996:

„Drazí mladí, tak jako první apoštolové následujte Ježíše. Nemějte strach se k Němu přiblížit, překročit práh Jeho domu, mluvit s Ním tváří v tvář, tak jako rozmlouváte s přítelem (srov. Ex 33,11). Nemějte strach z nového života, který vám On nabízí. On sám vám dá možnost přijmout tento život a prožít ho s pomocí Jeho milosti a s darem Jeho Ducha. Je to pravda: Ježíš je náročný přítel, který ukazuje vysoké cíle. Žádá, abychom vyšli ze sebe, šli mu vstříc a svěřili mu svůj život. ‚Kdo ztratí svůj život pro mě a pro evangelium, zachrání jej.‘ (Mk 8,35) Tento návrh se může zdát náročný a v některých případech může vyvolat i strach. Ale – ptám se vás – je lépe oddat se životu bez ideálů, světu vybudovanému podle vlastního obrazu a vlastní podoby, anebo spíše velkodušně hledat pravdu, dobro a spravedlnost, působit ve světě tak, aby mohl odrážet krásu Boha, i s rizikem, že budeme muset čelit zkouškám, které to obnáší?

Zbořte bariéry povrchnosti a strachu! Když si uvědomíte, že jste novými lidmi znovuzrozenými z milosti křtu, rozmlouvejte s Ježíšem v modlitbě a naslouchejte Jeho slovu: zakuste radost ze smíření ve svátosti pokání, přijímejte Tělo a Krev Kristovu v eucharistii, přijímejte ho a služte mu v bratřích. Odhalíte pravdu o sobě samých, najdete vnitřní jednotu

a naleznete ‚Ty‘, které zbavuje úzkosti, hrůzy z planého subjektivismu, který nedopřává pokoje.“ (Poselství Jana Pavla II. k XII. SDM)

Maria, vzor svatosti

Bůh volá každého člověka k určité cestě, která je připravena jen pro něho. Velikost lidské svobody spočívá v tom, že tento Boží plán může přijmout, a riziko v tom, že jej může odmítnout. Vzorem svobodného člověka je nám se svým „fiat“ Panna Maria, která přijala Boží plán pro svůj život. Věrně ho uskutečňovala až pod kříž a nakonec dosáhla nanebevzetí. Také život každého světce je tajemstvím lidské svobody. Tito lidé mnohdy heroicky uskutečňovali Boží plán a svobodně darovali svůj život Bohu i lidem. Tím se realizovali jako lidské osobnosti a dosáhli plnosti života.

Bydlit v domě s Ježíšem a Marií

Ve výše uvedeném papežově slově je mistrovsky vystiženo, jakým způsobem máme prožívat svobodu, která nám byla Bohem darována. Vzorem takto prožívané svobody je v nejvyšší míře Ježíš sám, který říká: „*Můj pokrm je, abych činil vůli toho, který mě poslal...*“ (Jan 4,34) V něm máme nejdokonalejší vzor pro své životní postoje. Papež k tomu ještě dodává: „*Drazí mladí, v domě, ve kterém bydlí Ježíš, se setkáte se sladkou přítomností Matky. V jejím lůně se Slovo stalo Tělem. Tím, že přijala úkol, který jí byl dán v plánu spásy, se Panna stala vzorem každého Kristova učedníka.*“ (Poselství Jana Pavla II. k XII. SDM)

Panna Maria nám ukazuje nejvyšší poslání člověka a nejvyšší uplatnění lidské svobody. Svým životem nás učí říkat Bohu neustále „ano“ a spolupracovat s ním tak, aby se Kristus „rodil“ v našem srdci a i okolo nás.

Pomáhejme si navzájem a s její pomocí se vydejme na cestu pravé svobody.

Na cestu životem

Motto:

„Svoboda je možnost, která je ti dána.“
(Abbé Pierre)

Hledáme vzory

▪ *Karol Wojtyła* se narodil 18. května 1920 ve Wadovicích v Polsku. V devíti letech mu zemřela matka, ve dvanácti starší bratr. Ve čtrnácti letech začíná hrát v ochotnickém divadle. V osmnácti letech nastupuje na Jagellonskou universitu v Krakově. Píše básně. V devatenácti letech prožívá začátek války. Tajně studuje a zapojuje se do ilegálního kulturního odboje. V roce 1940, kdy pracuje v kamenolomu, poznává laika Jana Tyranovského, který jej uvádí do světa karmelitánské mystiky a seznamuje ho s podobnými mladými lidmi. V tomto roce dosahuje dvaceti let a umírá mu otec. Od roku 1941 pracuje v chemické továrně. V roce 1942 byl přijat do ilegálního semináře a začíná tajně studovat filosofii. V roce 1946 je vysvěcen kardinálem Sapiehou na kněze. Studia v Římě zakončí doktorátem v roce 1948. Vyučuje společenskou etiku na Jagellonské universitě a působí mezi vysokoškolskými studenty. Stává se biskupem Krakova, kardinálem a v roce 1978 papežem.

Jan Pavel II. – první morální autorita světa. Síla jeho svědectví tkví především v tom, že uskutečňuje to, co říká. Jeho náročné cesty po celém světě ukazují, jak mu záleží na člověku, na lidstvu. V roce 1981 je smrtelně postřelen Alim Agcou a za své zázračné zotavení děkuje Panně Marii.

Tento muž, který už jako malý chlapec poznal utrpení – smrt blízkých, válku, nacismus, komunismus –, nezatrpkl. Naopak. Stává se člověkem naděje pro svět, protože s velkou odvahou svědčí o tom, že jedině Kristus je schopen řešit problémy člověka i lidstva. I přes

vysoký věk a do vyčerpání všech sil cestuje po celém světě a svědčí o Kristu. Bez mimořádné milosti a bez naprostého odevzdání se Bohu a lidem by něco takového nebylo možné.

Jan Pavel II. se svobodně rozhodl darovat všechny síly Bohu a lidem. Tak svým životem vnesl do světa novou naději v lásku Boží.

▪ *Maxmilián Kolbe* – kněz, řeholník, mučedník. Narodil se roku 1894 v Polsku. Byl velkým ctitelem Panny Marie a založil společenství Neposkvrněné. Pochopil důležitost tisku, a proto založil řadu časopisů, některé dokonce až v dalekém Japonsku. Za německé okupace byl zatčen a poslán do koncentračního tábora v Osvětimi. Zde nabídl svůj život za Františka Gajovnička, otce pěti dětí, odsouzeného k smrti hladem. Spolu s devíti dalšími odsouzenými byl dán do cely smrti. Spoluvězni líčili, že jindy to bylo místo kleteb a zoufalství, nyní se však z hladomorny celé dny ozývaly modlitby a zpěvy. Maxmilián Kolbe dosloužil všem. Jeho život pak nakonec ukončil táborový lékař smrtící injekcí. Kolbe svobodně daroval vlastní život za svého bratra.

Základní body pro pochopení

□ Svoboda je dar Boží, který jsme dostali, abychom milovali a konali dobro, a tím dosáhli radosti a věčného života.

□ Člověk je stvořen k obrazu Božímu. Aby rozpoznal, co je dobro a co je zlo, je třeba, aby se nechal vést Bohem. V praxi to znamená řídit se Božími příkázáními a naslouchat církvi a hlasu svého svědomí.

□ Být svatým znamená být plně člověkem. To ovšem předpokládá, že člověk proboují vnitřní boj sám se sebou o svou svobodu a o konání dobra.

□ Vzorem dokonale svobodného člověka a přitom naplno realizovaného je Panna Maria. Protože se dala svobodně k dispozici Bohu, On v jejím životě učinil veliké věci.

Nabídky pro Tvůj život

- ✓ Svě svědomí musí člověk vychovávat. Buď moudrým člověkem a rád naslouchej slovům Písma svatého, hlasu církve a svému duchovnímu rádci.
- ✓ Základní cestou svobody je láska k druhému člověku. Kdo usiluje o skutečnou, konkrétní lásku k druhým, v tom se otevírá pramen pokoje a radosti.
- ✓ Tomu, kdo kráčí po Kristově cestě, se jde snadněji a bezpečněji v konkrétním malém společenství bratří a sester, kteří žijí spojení s církví. Nenechá se tolik manipulovat médii ani reklamou a spíše si uchová schopnost „kritického“ vidění věcí a zachová si svobodu.

* **Čti:** Ex 3-4; Sd 13 - 16; Sk 26; Gal 5, 13-26; KKC² 396-397, 1720-1724, 1730-1748, 2822-2827

² Katechismus katolické církve (dále jen KKC), Karmelitánské nakl., 2001

Metodika

→ Akce čistý papír

Animaci uvedeme následujícími nebo podobnými slovy: Člověk byl stvořen k Božímu obrazu, aby žil ve vztahu s Bohem a byl Božím dítětem, které se nechá Bohem vést. Je stvořen jako bytost plně závislá, ale sám rozhoduje, na kom chce být závislý. Závislosti člověka zotročují, avšak je jedna, která ho osvobozuje. Je to závislost na Kristu a jeho lásce.

Možná jsme již prožili situace, kdy se vyslovené slovo nedalo vzít zpět, kdy určité jednání změnilo situaci a nebylo možné je vrátit. Něco podobného je i při rozhodnutí se pro Boha. Naše ano, které vyslovíme, se již nedá vzít zpět. Jedině tehdy nás může Bůh opravdu vést.

Na závěr probíraného tématu každý dostane čistý papír, který představuje Boží vůli – Boží plán s naším životem, cestu ke svobodě. Svým podpisem dole v rohu papíru dovolujeme Bohu, aby udělal všechno, co má s naším životem v plánu. S podpisem nespěchejme, ale domýšlejme jeho dosah. Na závěr si popovídáme o tom, co jsme v této situaci prožívali, a zakončíme modlitbou. List si pak každý může nechat.

→ Svíce

Po probraném tématu zapálíme svíci a všem přítomným rozdáme malé svíčky. Máme připravený text obnovy křestního slibu, který nejprve pomalu čteme – podbarvený hudbou –, aby si každý uvědomil dosah těchto slov. Když si slova uvědomíme, ztvrdíme svůj slib zapálením svíci a písní Magnifikat.

→ Bahno

Hřích znamená volbu nesvobody. Necháme zaznít otázku: Co je hřích? (slovem, malováním, přirovnáním) a pak o tom hovoříme.

Máme-li dostatek času, přichystáme bahno, kterým si pomážeme ruce minimálně k loktům. Pak necháme volný čas (třeba hodinu),

abychom hledali vyjádření toho, co je hřích. Když se rozhodneme, že s hříchem nechceme mít nic společného, společně se pomodlíme modlitbu „Vyznávám se Bohu a vám všem...“ Pak se umyjeme a modlitbou nebo písní chválíme Boha.

➔ Provaz

Účastníci dostanou provazy, kterými jeden druhému sváže ruce tak, jako se svazují pouty. Potom pokračujeme těmito nebo podobnými slovy:

Ježíš za nás zemřel a pro nás vstal z mrtvých. Tím uskutečnil dílo vykoupení člověka. Ovoce Ježíšova díla osobně přijímá každý člověk ve svátostech. Křtem jsme nebyli zbaveni pokušení, ale v nitru každého z nás na jedné straně zaznívá: ‚Nechci sloužit Bohu, nechci přijmout jeho cestu‘, na druhé straně mu ale sloužím. V našem nitru probíhá ustavičný zápas mezi dobrem a zlem. Možná jsou lidé, kteří jsou zcela uchváteni zlým duchem a jsou svázáni mnohými věcmi. Jsou ale také lidé, kteří již zakusili sílu vykoupení Ježíšem Kristem a přes mnohá pokušení vždy znovu Boží mocí vítězí nad zlem.

Čím jsou často lidé otrocky svázáni?

Hádky a rozbroje, závist, opilství, nečistota, věštění a magie, setrvávání ve hříchu, různá vnitřní zranění.

Na události seslání Ducha svatého vidíme, jak Duch svatý osvobozuje člověka a proměňuje ho. S důvěrou prosme, ať svoji moc projeví také na nás.

Svázání pak přistupují k paškálu, přepalují provaz, vysloví prosbu a zazpívají píseň: „Napln, Pane.“

- Bože, Duchu svatý, osvoboď nás od rozbrojů a hádek a napln srdce pokojem.
- Bože, Duchu svatý, osvoboď nás od závisti a napln naše srdce laskavostí a dobrotou.
- Bože, Duchu svatý, osvoboď nás od opilství a jiných závislostí a napln naše srdce sebeovládáním.
- Bože, Duchu svatý, osvoboď nás od nečistoty a smilství a daruj nám pravou lásku.

- Bože, Duchu svatý, osvobod' nás od věštění a magie a posiluj naši důvěru v tebe.
- Bože, Duchu svatý, osvobod' nás od setrvání ve hříchu a zbav nás strachu, malomyslnosti a posilni naši víru v odpuštění.
- Bože, Duchu svatý, osvobod' nás od našich vnitřních zranění a vlej do našeho srdce stálou radost z tvé blízkosti.

Ovocem Božího Ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost, sebeovládání. Kéž Duch Boží rozmnoží v nás toto ovoce, znázorněné na symbolu holubice, a kéž je tímto ovocem i díky vám naplněn celý svět (rozdání holubice s nakresleným ovocem Ducha svatého).

Píseň: Přijď již, přijď, Duchu Stvořiteli...

Četba k prohloubení tématu

- Vztah mezi autoritou a duchovním vedením, Mons. Arrigo Miglio, sekretariát Sekce pro mládež ČBK, 1999.
- Neboj se, jen věř!, Jan Balík, Paulínky, 2002.
- Znáš sám sebe?, Schönstattské hnutí, 1994.
- Prázdné ruce, M. C. Zieschová, Portál, 1993.
- Dokonalá svoboda, M. C. Zieschová, Portál, 1991.
- Moravské exultet, Josef Koláček, Nakladatelství tiskárny Vimperk, 1990.
- Biskup – vyznavač – Josef Karel Matocha, Jindřich Zdeněk Charouz, Matice cyrilometodějská, 1991.
- Kristus vás miluje - Jan Pavel II. mládeži (především 6. poselství mládeži a slova v Denveru), Paulínky, 2001.
- Světlo a stín, Wladyslaw Kluz, Zvon, 1991.

2

Boží nabídka: Povolání

Katecheze

Životní povolání je zásadní otázka života každého mladého člověka. K čemu jsem užitečný? Jakou cenu má můj život? Jaký úkol mám zde na zemi? Mnoho lidí si s potřebou znát smysl svého života, „žít pro něco“, neví rady. Není divu, že se pak mluví o frustraci. Proč utíkám od odpovědi na tak zásadní otázku? Konzumismus, zkomercializovaná zábava, která odvádí od životní angažovanosti a upevňuje postoj pasivity, sobectví a izolace. Pokušení vyhnout se zodpovědnosti. Není divu, že mě nemusí ani napadnout, že bych se měl zamyslet do hloubky nad tím, k čemu mě Bůh stvořil, pro jaký úkol jsem se zde na zemi narodil...

V povolání je svoboda a plnost života

Být povolán Bohem neznamená být zotročen. Jde především o nabídku dát svému životu plnou hodnotu a rozvinout ho do plné krásy. Vždyť pouze Bůh mne opravdu zná. A On jako můj Stvořitel dobře ví, na co mám a k čemu jsem užitečný. U něj mám své jedinečné místo, kde nacházím své uplatnění a kde mohu svou aktivitu, sám sebe naplno rozvinout. On nezná méněcennost a nikdy nežádá něco, co je nad moje síly. A když k něčemu volá, dává k tomu i svou pomoc. Být Bohem povolán je to nejkrásnější, co mohu přijmout. Prožívat svůj život jako Boží povolání mě zbavuje strachu ze života.

Bůh, který stvořil celý svět pro člověka a který stvořil každého z nás, neustále udržuje svět v existenci. Má svůj plán s každým jednotlivcem a i přes všechno těžké a bolestné ve světě stojí na straně člověka. Nechám-li se jím den po dni, rok za rokem vést, z mého života se bude stávat cesta k věčnému povolání: budu prožívat společenství s Bohem ve věčném životě. Cesta na této zemi je tedy přípravou na věčnost. Můžeme říci, že již zde na zemi okoušíme v církvi první plody věčnosti: zakoušíme radost ze spojení s Bohem, zažíváme hloubku přátelství bratří a sester....

Opravdově prožívat svůj život nikdy není bezcílná cesta. Každý krok mě otevírá věčnosti. Na každém kroku tedy záleží. Věčnost mne neodvádí od života na zemi, ale dává mému náročnému pozemskému putování konečný smysl. Věčnost začíná dnes!

Otevřít se Božímu volání

Jak tedy žít svůj život? Jak poznat Boží vedení v mém případě? Není to vždy snadné. O tomto dramatu povolání svědčí mnoho biblických postav. Můžeme říci, že cesty, jak Bůh volá konkrétního člověka, jsou velice rozmanité. Proto bude při hledání vlastního povolání třeba mluvit na prvním místě o otevřenosti a naslouchání Božímu volání. Často právě zde narážíme na první těžkosti. Mnohdy přemýšlíme příliš nad vlastními silami a málo čekáme s otevřenou náručí na Pánův dar. Vždyť zde nejde v první řadě o to, abych já našel a Bůh mi při tom pomáhal. Na prvním místě jde o přijetí daru lásky – daru povolání. Mnohdy mladý člověk Bohu vnucuje to své. Bůh přitom jedná často v lidských očích „nerozumně“. Jemu jde skutečně o mé dobro. Může se zde projevit i malá důvěra v Boha. Ten, kdo nejvíce chce, abych poznal, přece nejsem já, ale On. „*Bůh je světlo*“ (1 Jan 1,5) a přiblížit se k němu znamená vidět. Důvěřivé očekávání Božího daru pak přináší plody: „*Velebím tě, Otče, Pane nebe a země, že když jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, odhalil jsi je maličkým; ano, Otče, tak se ti zalíbilo.*“ (Mt 11,25)

Hledám-li své povolání, očekávám-li ho jako dar, jsem na prvním místě zván k zamilování si tichého naslouchání Pánu v modlitbě. Stanu se člověkem modlitby. Budu se rád setkávat s Kristem. „*Kdo mě miluje, toho bude milovat můj Otec a také já ho budu milovat a dám se mu poznat.*“ (Jan 14,21)

Neboj se!

Mnozí mladí lidé zakoušejí při hledání svého životního povolání nejrůznější druhy strachu. Jde především o určité sebedoceňování: „Bůh ode mne chce něco, na co nemám.“ „Zklamal jsem již jednou, zklamal zase.“ Jindy jde o malou víru a důvěru v lásku Boží: „Bůh chce ode mne něco, co já nechci.“ Stále více se dnes objevuje i obava z náročnosti povolání. Mít strach vede k oddalování rozhodnutí a k celkové nespokojenosti a někdy i k pasivitě. Důvodem všech možných druhů strachu se tak jeví nedostatek víry a důvěry: nevěřím, že mne Bůh má rád a že se mnou počítá i v mé slabosti, hlouposti, tuposti, hříšnosti, malosti, natvrdlosti, pomalosti...

Dějiny spásy nepřetržitě zaznamenávají překvapivé Boží volání. „*Jen se podívejte, bratři, komu se u vás dostalo povolání,*“ píše svatý Pavel (1 Kor 1,26). Mohl by zde promlouvat Gedeon, oslovený andělem „*udatný bohatýře*“ právě ve chvíli, kdy se chová jako zženštilý zbabělec (srov. Soudců 6-8). Mohli by zde svědčit všichni apoštolové. Vždyť kdyby Kristus dělal nábor podle psychologických testů, asi by neobstáli. A bylo by dobré pozorovat mnohé světce, čeho všeho byli nakonec schopni! Svatá Terezie z Lisieux, která se bojí píchnutí jehlou, neohroženě obětuje svůj mladý život Bohu.

Bůh vidí do srdce člověka a jeho povolání vždy zahrnuje v sobě úžasnou Boží schopnost vidět to dobré, co v nás je a rozvíjet to. Proto se neboj v tiché modlitbě Pánu opakovat: „*Pane, je jedno, čím budu, hlavně ať dělám to, k čemu jsi mne Ty sám povolal!*“

Překážky na cestě

Často se stává, že ani nechci hledat své osobní povolání. Jsem spokojený na svém písečku. Jde o jistou duchovní ochablost. Takový člověk se pak životem plouží, aniž by věděl, že jeho život je drahocenný a má velkou hodnotu.

Jindy potíží při hledání osobního povolání spočívá v malé odvaze. Bůh člověku rád zjevuje své plány a vždy počítá s tím, že využiji daru svobody a pro jeho nabídku se rozhodnu. Boží povolání se tak stává neustálou provokací naší svobody. A nejen to, povolání nikdy nepřichází formou dopisu, kde je jasně popsán celý náš život. Proto žít s Bohem vyžaduje od člověka odvahu riskovat. Boží vůli s naším životem poznáváme spíše krok za krokem. Náš pozemský život se skládá z našich rozhodnutí, vyprovokovaných Božím darem. A to chce odvahu. Proto základním požadavkem naší cesty s Bohem je odvaha k volbě. Je třeba žít dobře přítomnou chvílí a s odvahou konat to, co poznáváme jako vůli Boží s naším životem. A stále nesmí chybět víra a důvěra, že Bůh je se mnou a neustále mne vede.

„Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, který tě drží za ruku a říká ti: Nestrachuj se! Já ti pomáhám.“ (Iz 41,13) Jinými slovy bychom mohli říci, že jde o život pod Božím vedením. Krásná jsou slova svatého Františka Saleského: „Nechtějte dělat všechno, ale jen něco. Jen tak uděláte mnoho.“

„Chtěl bych se obrátit na vás, drazí mladí, a s láskou vám opakovat: buďte velkodušní v darování svého života Pánu. Nebojte se! Nemusíte mít z ničeho strach, protože Bůh je Pánem dějin a vesmíru. Nechte v sobě růst touhu po velkých a ušlechtilých plánech. Pěstujte v sobě smysl pro solidaritu: je znamením Božího působení ve vašem srdci. Dejte k dispozici vašemu společenství talenty, které vám Prozřetelnost štědře udělila. Čím více budete připraveni darovat se Bohu a bratřím, tím více odhalíte pravý smysl života. Bůh od vás očekává mnoho!“ (Jan Pavel II., Poselství k XXXIII. světovému dni modliteb za povolání)

Pomoc na cestě

Kromě modlitby a odvahy k volbě nám k rozpoznání osobního povolání napomáhají další pravidla:

- Vytvoření správného obrazu o sobě. Poznání svých schopností a omezení.

Toto poznání získám především skrze druhé lidi. Já sám mohu o sobě přemýšlet mylně. S tím je spojený často prožívaný problém méněcennosti. Položme si otázky: Kdo mne potřebuje? Jakým darem jsem pro druhé? Jaké dary mi Bůh dal? Jaké touhy mám ve svém nitru? Každý z nás je užitečný, i když nebude Einsteinem či Matkou Terezou.

U někoho může zase jít spíše o přeceňování vlastních schopností, o přílišné spoléhání sám na sebe. O jakousi přehnanou sebedůvěru, která nedovoluje Bohu, aby vstoupil do praktického života člověka a svou moudrostí ho vychovával.

- Včlenění se do společenství Božích dětí: navázání vztahů, potřeba vzorů, vztah k autoritě, srovnávání svých myšlenek s druhými, úloha společenství církve.

Radit se o svém životě s druhými, a to hlavně s těmi, kteří mne duchovně doprovázejí (kněz, zpovědník, dobré a hluboké společenství, dobří rodiče...) a naslouchat slovům církve.

- Pravidelný svátostný život. Svátostmi se v člověku posiluje duchovní spojení s Kristem. Zvláště pravidelné přijímání svátosti smíření a eucharistie velmi pomáhá k poznání Božího plánu s člověkem.

- Schopnost pravé hodnoty žít a spoluvytvářet. Prožívat dobře a poctivě přítomnost svého života ve věrnosti maličkostem. Angažovat se ve službě druhým. Bůh často nechává objevit osobní povolání skrze skutky lásky, které konáme.

Průvodkyně Maria

Poznat, přijmout a prožívat osobní povolání je náročným úkolem každého člověka. Proto je dobré vzít si na pomoc Pannu Marii. Přijmout ji jako Matku, která starostlivě doprovází můj život. Pozvat ji do svého života jako průvodkyni. Vždyť ona jako jedna z nás lidí zakusila, co to znamená jít s Bohem a prožívat s ním dobrodružství jeho vůle a jeho plánů. Ona má zkušenost. Prožila hledání, prožila chvíle nejistoty, temnoty. A přes všechno krok za krokem naplňovala Boží plán se svým životem. Proto bude dobré putovat na místa jí zasvěcená a tam s ní rozmlouvat o sobě a svém životě. Má smysl zasvětit jí svůj život a vybrat si ji za průvodkyni své celoživotní cesty.

Na cestu životem

Motto:

„Udělejme ze svého života něco krásného pro Boha.“
Matka Tereza

Hledáme vzory

▪ *Svatá Terezie z Lisieux* umírá jako karmelitka ve svých 24 letech. I když dosáhla vytouženého vstupu na Karmel, hledala své konkrétní místo. Píše:

„Stále jsem toužila být svatou. Když jsem se porovnávala se svatými, říkala jsem si, že mezi nimi a mnou existuje stejný rozdíl jako mezi horou, jejíž vrchol se ztrácí v nebi, a neznámým zrnkem písku, po němž šlapou nohy poutníků. Místo, abych ztrácela odvahu, jsem si řekla: Dobrý Bůh nemůže dávat nerealizovatelné touhy, mohu tedy i přes svou maličkost směřovat ke svatosti. Stát se velkou je nemožné, musím se tedy snášet taková, jaká jsem, se všemi svými nedokonalostmi. Naprosto nemám potřebu stát se velkou, je spíše třeba, abych zůstala malou a abych takovou byla stále víc. Bůh mi dá lásku, kterou nemohu dosáhnout jen svými silami. Pochopila jsem, že církev má srdce, a to hoří láskou. Pochopila jsem, že jen láska vede k činnosti údy církve. Kdyby láska pohasla, přestali by apoštolové hlásat evangelium, mučedníci by se zdráhali prolít svou krev... Pochopila jsem, že láska obsahuje všechna povolání, že láska je všechno, že objímá všechny doby a všechna místa, jedním slovem, že je věčná. Ve výbuchu úžasné radosti jsem zvolala: Ježíši, má lásko, konečně jsem našla své povolání. Mým povoláním je láska. V srdci své Matky církve budu láskou.

Nechci utíkat před žádnou malou obětí, využiji všech maličkostí, a to z lásky. Chci trpět z lásky a též se radovat z lásky, tak zahrnu Tvůj trůn květinami.“

▪ Při vigilií na XV. světovém dnu mládeže vystoupil mladý *Massimiliano* z Říma se svědectvím o svém životě:

„Patřím ke generaci, která již nepoznala válku. Nevím, co znamená být pronásledovaný. Narodil jsem se do společnosti, kde se dá všechno koupit, všechno je na dosah ruky. Já sám jsem dostal hodně: zdraví, rodinu, studium, práci, možnost cestovat a poznávat, přátelství a především mír. Co mi chybí?

Ježíš říká bohatému mladíkovi: ‚Jedna věc ti chybí – jdi, prodej vše, co máš, a rozdej to chudým. Pak mě následuj.‘ Měl jsem to štěstí, že jsem mohl naslouchat tomuto Pánovu volání ve velmi mladém věku, v patnácti letech. Nebyl jsem sám a ve společenství s ostatními jsem na ně mohl odpovědět. Přestože jsem v té době měl okolo sebe hodně lidí, cítil jsem se sám a bál jsem se. Ježíšovo volání tuto izolaci prolomilo. Jeho slovo bylo odpovědí na mé úzkosti a nespokojenost. Žádal po mně, abych sloužil chudým. Od té chvíle jsem se necítil sám a neměl jsem strach.

Ale kdo je vůbec chudý? Mohu pro ně já, mladý a nezkušený, něco udělat? Není to příliš náročné? Postupně jsem podle Ježíšova příkladu osobně začal chudé poznávat. Každá tvář vypráví určitý příběh, má svou důstojnost. Také jsem začal číst jednu stranu evangelia denně. Není to jednoduché. Pokušení je přítomno neustále. Každodenní přijetí jedné ‚kapky‘ evangelia dává růst mé lásce k bližním. Zjistil jsem, že evangelium není ničím zastaralým, že to není včerejší příběh – je to svatost, ke které jsem povolán.“

Základní body pro pochopení

☐ Život jsme dostali jako nesmírně cenný dar od Boha. Záleží na tom, jak ho prožíváme, co se svým životem uděláme.

☐ Hledat své místo v životě znamená především hledat Boží plán se sebou. Bůh mne zná nejlépe a dokáže rozvinout naplno celou mou osobu. Je proto rozumné svobodně přijmout Boží povolání jako jeho dar lásky.

☐ Kdo se snaží prožívat život podle Božího povolání, které poznává, zakouší, že život s Bohem je sice náročný, ale plný Božského dobrodružství. S Bohem se člověk nikdy nenudí!

Nabídky pro Tvůj život

- ✓ Poznávat Boží povolání – Boží plán se svým životem, to je celoživotní cesta, která předpokládá hluboký vztah s Bohem – naslouchání v modlitbě. Zvlášť se doporučuje modlitba k Duchu svatému. Nezapomínej také na přímlovu Panny Marie.
- ✓ Abys snadněji poznával plán Boží se svým životem, je důležité, abys měl někoho zkušeného, kdo tě duchovně doprovází. Poznávej také sám sebe, naslouchej přátelům a zvažuj okolnosti.
- ✓ Nečekej na nějaké mimořádné potvrzení Božího plánu. Bůh většinou počítá s tím, že se člověk dokáže s rozvahou rozhodovat.

* **Čti:** Sd 6,11-40; Jer 1,1-10; 1 Sam 3; Jan 1, 19-51; 1 Jan 1-4; KKC 897–913, 2822-2827

Metodika

➔ **Magnificat**

Přečteme si modlitbu Panny Marie „Magnifikat“ (Lk 1,46-56). V ní Maria chválí Boha, vnímá velké věci, které s ní Bůh na základě jejího souhlasu činí, a vidí sama sebe v Božím plánu. Nejprve si v tichosti uvědomíme tyto tři skutečnosti i v našem životě. Důraz položíme na vnímání Božího působení v nás. Pak každý sestaví svůj osobní Magnifikat. Na závěr se ve společenství pomodlíme jednotlivé modlitby. Je to příležitost k delšímu sdílení o tom, jak Bůh v našem životě působí.

➔ **Hra důvěry**

Přijmout Boží volání znamená projevit velkou důvěru v Boha. Mnohdy to vyžaduje „skočit do prázdna“. Hra důvěry: skupina šesti až deseti lidí stojí těsně u sebe a vytvoří kruh. Uprostřed kruhu je jeden se zavázanýma očima, má nohy i ruce u sebe a bezvládně padá na kteroukoliv stranu. Nesmí se snažit udržovat nějakým způsobem rovnováhu. Úkolem ostatních je padajícího zachytit. Při hře by mělo být ticho. Smyslem hry je zakusit, co je důvěra, a uvědomit si odpovědnost za druhé. Po skončení hry následuje sdílení zkušeností ze hry.

➔ **Kostky**

Vezmeme hrací kostky pro malé děti, na kterých jsou vyobrazeny části obrázků, které se pak skládají v jeden celek. Každému dáme jednu nebo i více kostek a jednu kostku položíme jako základ pro budoucí obraz. Úkolem účastníků je sestavit celkový obraz. Při sestavování mohou pracovat buď samostatně, mlčky, a nebo si mohou i radit. Nikdo by ale nic neměl dělat za druhého. Po skončení následuje společná úvaha nad tím, jaký to má vztah k našemu životu. Může se použít i obrázek z menšího počtu puzzle.

Smyslem hry je uvědomit si, že každý člověk je takovou kostkou v celkovém obrazu světa. Někdo svou kostkou tvoří např. tvář

obrazu, jiný jen jeho okraj. Každý však má svoje místo a navazuje na ostatní. Když kostku odejmeme, zjišťujeme, že obraz není úplný, a my jsme proto nepostradatelní.

➔ **Modlitba**

Setkání prožijeme jako modlitbu za své povolání. Můžeme použít modlitby uvedené v Kancionálu.

➔ **Svědectví**

Pozvěte na setkání kněze, řeholnici, manžele a poproste je, aby promluvili o tom, jak Bůh působí v jejich životě a jak poznali svou životní cestu. Můžeme si také takové svědectví přečíst a vést o něm společně rozhovor.

Četba k prohloubení tématu

- Jít za Kristem, Fabio Ciardi, Nové město, 1998.
- Kristus vás miluje - Jan Pavel II. mládeži (list mladým z roku 1985), Paulínky, 2001.
- Ježíš tě volá, Miles Jesu, 1995.
- Štěpán Trochta – svědek „T“, Jaroslav Novosad, Portál 2001.
- II. vatikánský koncil – Lumen gentium, Zvon, 1995.

Povolání k rodinnému životu

3

Katecheze

Na počátku stvořil Bůh „člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho jako muže a ženu.“ (srov. Gn 1,27) A tomuto spojení muže a ženy dal Bůh jasný příkaz: „*Plodte a množte se, naplňte zemi.*“ (Gn 1,28) Manželství a rodinu ustanovil Bůh. On dal člověku schopnost doplňovat se a prožívat jednotu duše a těla. Proto manželství patří k všeobecně lidským hodnotám. Když církev zvláště v současnosti připomíná etiku manželství a rodiny, slouží ve skutečnosti celému lidstvu. Není to tak, že by věřící vnucovali společnosti názor platný jen pro ně. Hlásáním pravdy o manželství církev pomáhá všem lidem objevovat zásady života, které vyplývají z přirozeného zákona vloženého do lidského srdce.

Povolání k lásce

Bůh stvořil člověka z lásky, stvořil ho ke své podobě. Proto je do hloubky bytosti člověka vtištěno povolání k lásce. Lidská bytost potřebuje milovat a být milována. V životě člověka jde v podstatě o jediné: naučit se milovat. Láska může být prožívána v zásadě dvojím směrem. Buď vede Bůh člověka cestou manželství, nebo cestou zasvěcení pro Boží království. Každé povolání je povoláním k lásce. Jak se od sebe tyto cesty liší? V povolání celibátu se člověk

dává plně a nerozděleně Bohu a službě pro jeho království. Tak se láska kněze, řeholníka, řeholnice realizuje ve službě mnoha bratřím a sestrám. Manželství je vědomá volba lásky, která dosahuje veliké intenzity a hloubky ve výlučném a jedinečném vztahu mezi manželi. Svou povahou je tato manželská láska zaměřena k plodnosti, výchově dětí a společnému růstu k Bohu.

Manželství je pro člověka velký dar. Jednak mu dává možnost prožít krásu lidské lásky a pak se pro člověka stává konkrétní cestou do věčnosti s Bohem. Vždyť základním cílem života člověka je věčný život.

Povolání k manželství

Protože se většina z nás v životě vydává cestou manželství a rodiny, lidem se někdy zdálo, že nejde o projev Božího povolání. O manželství se mluvívало jako o něčem méněcenném. Nebyl jsi povolán, tak je pro tebe manželství. Dnes, kdy je rodina v ohrožení, si ale velice jasně uvědomujeme, že manželství je konkrétním povoláním člověka. Bůh doprovází člověka na jeho cestě životem. Bůh nestojí mimo manželství, ale uprostřed manželů a jejich rodiny. Vždyť povolání k manželství je povolání k darování se zcela a bez výhrad tomu druhému, ve kterém je Ježíš, a tímto způsobem jít k Bohu. Ne tedy každý sám za svým Bohem! V manželství je člověk povolán jít k Bohu skrze druhého. Jinak řečeno: v manželství se jde ke svatosti společně, jeden s druhým.

„Nejdražší Lucie, nerozděluj své srdce. Pamatuj si, že láska je jen jediná, láska k Bohu. Je na světě jediný Ideál, který překonal všechny ideály – milovat. Koho milovat? Boha. On přebývá ve všech stvořeních. A ty ho máš vidět v jednom srdci, a to v srdci Mária. Pro tebe milovat Hospodina znamená milovat Mária, jak jen nejvíc můžeš. Víc než ho miluješ, protože v jeho srdci přebývá Bůh. Pro něho se vzdej svého egoismu, své touhy být uzavřená do sebe, vzdej se svého pohodlí, všech svých chyb. Pro něho umocni trpělivost, zdokonal své schopnosti matky a dokaž mlčet, když někdo udělá chybu. Budeš-li se snažit vidět Ježíše v Máriovi, pak

tvá láska nebude mít konce. Ani v ráji nepřestane, protože v Máriovi miluješ Boha. Jen tak tvoje láska vzroste.“ (dopis Chiary Lubichové)

Boží plán s manželstvím

Hřích člověka zasáhl, poškodil a zaslepil. A snad nejvíce postihl člověka ve schopnosti milovat. Proto se nám mnohdy zdá, jako by láska a Boží přikázání šla proti sobě. Ve skutečnosti učit se lásce znamená dívat se na Boha a žít jeho stylem. Nebude to vždy snadné, ale stojí to za to. Zvláště v manželství se konkrétně ukazuje, že opomíjet Boží přikázání nejenže člověka dělá nešťastného, ale poškozuje i druhé lidi.

Z výzkumu psychologa J. Kovaříka o české rodině vyplývá, že spokojenosti se životem a šťastného soužití dosahují především ty manželské páry, které se dívají na manželství a rodinu spíše klasickým způsobem, dobře spolu v rodině komunikují a preferují nemateriální hodnoty (cit. Konference o mládeži, Hostýn 1998, Sekce pro mládež ČBK, 1999). Podobně i výzkumy o nesezdaných soužitích ukazují na více rozvodů mezi těmi, kteří spolu žijí a sdílejí společnou domácnost již před svatbou.

Kristus vrátil manželství jeho původní hodnotu a krásu. *„Proto opustí muž otce i matku a připojí se ke své ženě a ti dva budou jeden člověk? Už tedy nejsou dva, ale jeden. Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Řekli mu na to: ‚Proč tedy Mojžíš nařídil dát ženě rozlukový list a rozvést se s ní?‘ Odpověděl jim: ‚Mojžíš vám dovolil rozvod se ženou pro tvrdost vašeho srdce, ale na začátku to tak nebylo.“* (Mt 19,5-8)

Vzory manželství

Pravzorem manželství je sám Bůh – Trojice. Bůh, který žije jako společenství tří božských osob, je pramenem a příkladem pravé lásky. Manželství nachází v této hlubině Boží svůj základní vzor. On, Bůh – láska, ukazuje člověku, jak žít. Na této zemi se život Trojice nejlhlouběji a nejlidštěji projevuje právě v manželství. Být

společenstvím lásky jako Bůh. Žít láskou jako Bůh. Být plodnou láskou jako Bůh. „Božské my vytváří věčný vzor onoho zvláštního lidského my, muže a ženy, kteří se sobě dávají v nerozlučném životu otevřeném společenství.“ (Jan Pavel II., X. SDM při modlitbě Anděl Páně)

Zcela zvláštním způsobem může každá rodina vidět svůj vzor v nazaretské rodině, ve které žil sám Ježíš. Proto mnoho manželů vyzývá při své modlitbě Pannu Marii a svatého Josefa a zakouší jejich přímluvu.

Velký význam má skutečnost, že Kristus povýšil manželství mezi pokřtěnými na svátost. V ní jsou křesťanští manželé Bohem posílení a posvěceni pro povinnosti a důstojnost svého povolání. Svátostný charakter manželství vyplývá ze skutečnosti, že je manželství obrazem tajemství vztahu Krista a církve. Písmo o tom říká následující slova: „Podřizujte se jeden druhému z úcty ke Kristu. Ženy ať jsou podřizeny svým mužům, jako kdyby to byl sám Pán... Muži, každý z vás ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni... Muž má mít svou ženu rád jako vlastní tělo... Tak i Kristus jedná s církví, protože jsme údy jeho těla. „Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.“ Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve. A proto každý z vás ať miluje svou ženu jako sám sebe a manželka ať zase svému muži projevuje úctu.“ (srov. Ef 5,21-33)

Boží láska je nám darována

Manželská láska, jako každá jiná láska, je především Božím darem. Pokřtění jsou k ní zvláště vybaveni, protože: „Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“ (Řím 5,5) I když o manželské lásce platí vše, co nás o lásce učí Ježíš, je dobré si uvědomit, že manželská láska je láska plně lidská, bezvýhradná, věrná, výlučná a plodná. V praxi bude nesmírně důležité, aby manželé do svého láskyplného vztahu celý život investovali. Vše, co za něco stojí, vyžaduje od člověka námahu. Proto i manželská láska nebude mít sílu bez Boží pomoci a bez ochoty k oběti. V této

souvislosti je dobré se zmínit i o tom, že v rodinném životě přicházejí i typické životní kříže, jako je bezdětné manželství, narození postiženého nebo nečekaného dítěte, úmrtí nebo nemoc v rodině...

Mluvíme-li o lásce, je třeba si uvědomit, že Kristus přináší své a nové přikázání lásky: lásku vzájemnou. A taková je láska manželská. Vzájemnost přivádí ke sjednocení, které není již jen výsledkem lidského snažení, ale důsledkem přítomnosti Krista uprostřed svých učedníků.

Domáci církev

Rodina je často nazývána domácí církví. Uprostřed rodiny chce být Kristus přítomen a stejně jako církev, také rodina je místem nejen tělesného, ale i duchovního plození dětí. Kde jinde než v rodině mají děti udělat první krůčky v modlitbě, v lásce k Bohu a v lásce k druhým lidem.

V této souvislosti bude dobré připomenout, že v současnosti si osamělé manželství nevystačí. Všelijaké sdružování rodin, setkávání manželů, manželská společenství, prázdninová setkání rodin a manželské exercicie nejsou jen jakési nadstandarty vhodné pouze pro ty, kteří nemají „co dělat“. Je to záležitost, která podstatně patří k manželství a k rodině. Dnes si nevystačíme sami. Potřebujeme žít v rámci církve v malých společenstvích, která nás posilují a pomáhají nám při výchově dětí například tím, že jim pomáhají najít věřící kamarády.

Za vlastní práh rodiny

„Rodina je společenstvem osob, nejmenší buňkou společnosti a jako taková je základní institucí života každé společnosti.“ (dopis Jana Pavla II. rodinám, 1994) V době všeobecného ohrožení rodiny je třeba tuto pravdu zdůrazňovat. Společnost, která nemá silné a zdravé rodiny, umírá. Největší úkol manželů je vytvořit rodinné prostředí plné lásky a bezpečí, ve kterém mohou děti harmonicky vyrůstat. Tam je

nenahraditelná škola společenských ctností jako skromnost, obětavost, solidarita, úcta k životu apod.

Život rodiny se odehrává uprostřed světa. Proto její členové na sebe berou jak v církvi, tak ve společnosti nespočet malých nebo velkých služeb a úkolů. Při této vnější aktivitě rodiny je třeba mít stále na paměti, že její základní a nejdůležitější přínos světu a církvi je dobrá rodina a dobře vychované děti. Na jedné straně se láska nezastavuje u vlastního prahu a jde dál, na druhé straně by však bylo chybou, kdyby pro vnější aktivitu utrpěl vnitřní život rodiny.

Svědectví světu

Ve světě jako je ten náš, kde je rodina ve velkém ohrožení, kde se lidé bojí mít děti a nepřijímají je nebo je přímo zabíjejí, máme my křesťané velkou šanci. Pokud ti, kdo jsou povoláni k manželství, upevní rodinný život, budou zcela přirozeně svědčit o Bohu. Již svědectví věrné lásky ukazuje lidem hodnotu evangelia. A když manželé přijímají i více dětí a dobře je vychovávají, je to velké svědectví tomuto světu.

Vy mladí, kteří se otevíráte životu a Bůh vás volá do manželství, nebojte se žít lásku naplno. Nebojte se náročnosti lásky. Nebojte se dětí. Tak budete budovat církev, tak se stanete svědky Krista v tomto světě. A váš život přinese plody pro Jeho království.

Cesta k manželství

Cesta k svátosti manželství vede přes známost. Často mladý člověk prožívá svou první lásku velice mladý. Tehdy se ho dotkne krása lidské lásky, kterou Bůh vepsal do života. Vždyť si dva zamilovaní nedovedou představit, že by jejich láska mohla skončit a že by mohli mít rádi někoho jiného. Bytostně prožívaná trvalost a výlučnost čistého vztahu tak předznamenává základní vlastnosti manželské lásky. První láska většinou nemá dlouhé trvání. Teprve později se mladý člověk otevírá novému vztahu. Začíná období vážné

známosti. Každý vztah však s sebou přináší i odpovědnost, a proto by měl mladý člověk uzavírat známost až ve chvíli, kdy má vyhlídku, že v dohledné době může uzavřít svátost manželství. Známost se nemůže prodlužovat donekonečna. Jednak je dlouhá známost v nebezpečí, že z ní vyprchá vnitřní náboj, a pak musíme počítat s tělesnou přitažlivostí, která se zesiluje a není snadné dlouhodobě odolávat. Začít společně bydlet nebo žít spolu intimně již v době známosti není pro křesťana východiskem. Proto například není moudré začínat známost v době středoškolských studií, když počítáme s vysokou školou. V prvním díle je tomuto tématu věnována speciálně 9. část.

Nejen pro ty, kteří přijmou povolání k manželství

Na závěr našeho zamyšlení chceme připomenout, že je důležité se na manželské povolání co nejlépe připravit. Učit se lásce, sloužit druhým lidem, angažovat se pro druhé, to je nejlepší příprava pro jakékoliv povolání. Kdo se neuzavírá do svého sobectví nebo do jednotlivých neperspektivních uzavřených vztahů, ale žije pro druhé, stará se o děti, účastní se charitních aktivit, myslí na staré a nemocné lidi ve svém okolí, ten pochopil, že láska je to, co je v životě nejdůležitější. Tím, že se učí této obětavé lásce, připravuje se nejlepším způsobem na život. Snoubencům pak nabízí společenství církve mnoho možností k blízké přípravě na manželství a je dobré jich co nejvíce využít (setkání s knězem, kurzy centra pro rodinu, výukové programy přirozeného plánování rodičovství...). Zvláště cenné jsou přípravy, které se konají doma v dobře fungujících rodinách; vždyť nejde jen o přednášky, ale především o svědectví. Poctivá příprava na manželství je jistě potřebný základ pro dobře prožitý život.

Na cestu životem

Motto:

„Stejnou měrou, jakou v tobě roste láska, roste také tvá krása, protože láska je krásou duše.“

P. Ladislav Kubíček

Hledáme vzory

▪ Krásný příklad manželské lásky dala v našem národě *svatá Zdislava*. O ní napsal v dopise do Litoměřic papež Pavel VI.: *„Jako žena a matka byla vzorem manželské věrnosti a oporou lásky a mravní kázně ve své rodině; jako dcera církve byla zcela oddána katolické nauce a skutkům podle evangelia; jako občanka byla dobroditelkou stále pohotovou pomoci strádajícím; Boha milovala nade všechno a jemu jedinému sloužila na veřejnosti i doma.“*

▪ První slavnostní blahorečení manželského páru se konalo v říjnu 2001. *Luigi a Marie Beltrame Quatricchi* žili celý život v Římě. Luigi byl zástupcem generálního advokáta státu a zemřel v roce 1961. Jeho manželka Marie napsala několik pedagogických publikací, angažovala se v ženské Katolické akci a v hnutí Křesťanské obrození a zemřela v roce 1965. Společně měli čtyři děti, které si zvolily duchovní povolání. Jejich život se vyznačoval mimořádnou věrností evangeliu v běžném životě. Víru předali svým dětem. Jejich matka o tom napsala: *„Vychovali jsme je ve víře, aby poznali Boha a milovali ho.“* O jednu z nejsilnějších epizod jejich života se postarala jejich nejmladší dcera *Enrichetta*. Během těhotenství se objevily nežádoucí obtíže. Znamý římský gynekolog jim otevřeně řekl, že musí v zájmu záchrany života matky volit interrupci. Oba rozhodně odmítli. V té době měla matka jen pětiprocentní naději na záchranu svého života. Postoj rodičů byl opravdu příkladně křesťansky hrdinský. O tom, že šlo o velmi těžkou zkoušku, svědčí následující událost, kterou

vypráví nejstarší dcera Stefania: „Jednou ráno jsme šli s otcem do kostela Panny Marie. Vedl mne za ruku a před námi šli oba bratříčci. Zůstal dlouho ve zpovědnici, kde hovořil se svým zpovědníkem. Jednu chvíli se opřel čelem o dřevo zpovědnice a usedavě plakal. Ztuhli jsme, zesmutněli a padl na nás strach. Modlili jsem se, jak jen nejlépe jsme dokázali.“ Nakonec se narodila zdravá holčička a maminka se vrátila domů.

Základní body pro pochopení

□ Manželství je od počátku v Božím plánu, protože Bůh stvořil člověka jako muže a ženu. Církev vykládá pravidla tohoto soužití muže a ženy, aby manželům pomáhala prožít život zde na zemi jako povolání, které je povoláním ke svatosti a nakonec k plnosti věčného života.

□ Manželství je věrné společenství vzájemné lásky mezi jedním mužem a jednou ženou, které je svou přirozeností zaměřeno na prospěch manželů, na růst jejich vzájemné lásky, na předávání života a výchovu dětí.

□ Svátost manželství spojuje manžele hlouběji s Bohem a dává jim milost milovat se takovou láskou, jakou Kristus miloval svou církev.

Nabídky pro Tvůj život

✓ Tak jako na jakémkoliv povolání, tak i na manželství se mladý člověk připravuje tím, že se učí služebné lásce. Kdo se snaží sloužit starým, nemocným, malým dětem, vrstevníkům, kdo přijímá odpovědnost ve společenství církve, ten se učí milovat.

✓ Budeš-li povolán/a k manželství, věnuj dostatek času dobré přípravě. Neopomeň se také dobře seznámit s přirozeným plánováním rodiny.

✓ Přijmout Kristovy požadavky a žít radikálně křesťanské manželství znamená vydávat láskou, věrností, přijímáním a výchovou dětí přesvědčivé svědectví, a tak se podstatně zapojovat do nové evangelizace.

Čti: Gn 1,26-31; 2, 1-24; Sir 9; 25; 26; 30; Mat 19; Jan 2, 1-12; Ef 5,21-33;
KKC 1601-1666, 2201-2233

Metodika

→ Dům z krabic

Postavit dům z krabic. Pak si každý vezme jednu součást domu (jednu krabici) a povídá o symbolu, který krabice představuje, jaký má význam v jeho hledání povolání. Například hovoří o tom, co symbolizuje okno, komín, krb, postel, dveře atd. Tímto způsobem se postupně mohou ozřejmit podstatné známky a vlastnosti povolání.

→ Křižovatka

Na velkém kuse papíru jsou nakresleny jednotlivé úseky života. Důležité je namalovat na mnoha místech křižovatky – možnosti volby rozličných povolání. Společně pak komentujeme jednotlivé úseky a debatujeme nad různými volbami.

→ Setkání

Pozvěte mezi sebe manžele a ptejte se jich na jejich život. Je dobré pozvat i laiky, kteří připravují snoubence na manželství, aby řekli, jaké nejčastější chyby dělají ti, kteří mají známost.

Četka k prohloubení tématu

- Humanae vitae, Pavel VI., Scriptum, 1991.
- Stín otce, Jan Dobraczynski, Paulínky, 2001.
- Dopis rodinám, Jan Pavel II, sekretariát České biskupské konference, 1994.
- Rodina, Chiara Lubichová, Nové město, 1999.
- Familiaris consortio - o úkolech křesťanské rodiny v současném světě, Jan Pavel II., Zvon 1992.
- Křesťanská výchova v rodině, Matice cyrilometodějská, 2000.
- Ďakujem, že si, Pavol Hudák, Vydavateľstvo Don Bosco, Bratislava 2001.
- Příprava snoubenců na manželství, Ladislav Traxler, Pardubice 1992.
- Milovat znamená odpouštět, Jacques Marin, Cesta, 1996.

4

Zasvěcený život: život pro Boží království

Katecheze

Úplné odevzdání života je možné

Když potkám staršího kněze, který je plný odvahy a nadšení, nebo sehnutou řádovou sestru, která má mladé srdce, vždy mne to povzbudí a s obdivem si říkám: „To bych chtěl také – žít celý život takto krásně.“

Někdy máme pocit, že to nemůžeme zvládnout, že „na to nemáme“, abychom celý svůj život dali do služby Bohu a lidem.

V jedné bajce říká liška o hroznu, který visí vysoko: „Ještě je nezralý.“ Bajkař tak vyjádřil sklon člověka k pohrdání tím, co ztratil nebo co nedokáže získat. Svět nás všemi možnými prostředky přesvědčuje a bude přesvědčovat, že úplná vydanost pro Boží království je slabostí, nerozumností, až bláznovstvím.

Když tváří v tvář všem námitkám obnovíme svůj postoj hluboké a upřímné víry, opět jasně uvidíme, že mnohý zisk světa se jeví jako ztráta a zříkání se. Obět je bezesporu ziskem.

„Amen pravím vám, není nikoho, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole pro mne a pro evangelium, aby nyní, v tomto čase, nedostal spolu s pronásledováním stokrát více domů, bratří, sester, matek, dětí i polí a v přicházejícím věku život věčný.“
(Mk 10,29)

Věda se na lidský život dívá z určitého hlediska a mnohdy je ve vleku materialistických a ateistických postojů. Přes mnohé námitky však například i psychologie potvrzuje, že zasvěcený život je možno žít zdravě a není proti lidské přirozenosti, pokud máme správnou motivaci. Možná si své pochybnosti vytváříme na základě svých osobních bolestných zkušeností se zklamáním svým nebo lidí kolem nás a nevidíme jako protiváhu zodpovědný a krásný život jiných lidí. V neposlední řadě svou úlohu hrají sdělovací prostředky, které ve snaze o zisk upřednostňují zveřejňování problémů a pochybení před zprávami o poctivosti a dobru.

Tyto pochybnosti mohou mnohým bránit v odpovědi na Boží povolání, k nabídnutí úplně celého života.

Všem pochybujícím pak patří následující ujištění: *„Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá. Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.“* (Řím 8,9)

Člověk má tendenci více vidět to zlé a nepovedené, my však obrátme svůj pohled na vynikající svědectví nespočetného zástupu mužů a žen, kteří dosvědčují svým životem: ano, je možné být svatým, je možné zcela patřit Bohu.

A nezapomeňme, že my jsme povoláni stát se „svatými třetího tisíciletí“.

Známky Božího volání a jeho přijetí

„Válka mě vytrhla ze studií a univerzitního prostředí. V té době jsem ztratil svého otce, poslední osobu, která mi zůstala z mých nejbližších příbuzných. I to s sebou přinášelo objektivně proces odloučení od mých předchozích plánů; v jistém slova smyslu to bylo jakési vytržení kořenů z půdy, na níž vyrůstalo mé lidství. Nešlo jen o záporný proces. V mém vědomí se zažihalo stále jasnější světlo: Pán chce, abych se stal knězem. Jednoho dne jsem si to velmi jasně uvědomil: bylo to jako vnitřní osvětlení, které přinášelo radost a jistotu jiného povolání. A toto vědomí mě naplnilo velkým vnitřním klidem.“ (Jan Pavel II., Dar a tajemství)

Prosté opravdové lidství

Ten, kdo je volán k životu svědectví o absolutním Božím nároku na život člověka, by měl být pevně zakořeněný ve svém lidství. Měl by umět prožívat zdravé lidské vztahy, měl by mít smysl pro humor, měl by mít dostatek moudrosti... Je však třeba říci, že člověk ve svém životě dozrává, a jestliže objevíme pravdivě své nedostatky, můžeme s nimi pracovat a dorůstat k zdravému základu života. Vážnou překážkou k zasvěcenému životu je podlomené zdraví nebo velké psychické problémy.

Boží volání

Aby ho člověk mohl zaslechnout, předpokládá se upřímná zbožnost člověka, poctivá modlitba, četba Písma, pravidelná účast na svátostném životě, ale i život ve společenství. V každém případě je třeba být pozorný a upřímný, protože Boží hlas je jemný a může zaniknout v hluku světa.

Čas

Povolání dozrává, většinou není okamžité. Objevují se stále naléhavější známky, že Bůh člověka volá. V rozhovorech, v rozvažování a opět v modlitbě docházíme k přesvědčení, že je to skutečně Boží hlas a ne jen naše třeba skryté, podvědomé přání. Zkoumáme své dispozice, schopnosti, okolnosti.

Rozhodnutí se pro zasvěcený život také prochází různými etapami.

Na počátku většinou člověk vidí krásný ideál, pro který může opustit dosavadní směr života. Bývá naplněn radostí a nadšením, které pomáhají překonávat prvotní překážky. Obyčejně pak následují okamžiky pochybností a jakoby vystřízlivění. To se budují rozumové základy lidského rozhodnutí. Je to uvědomění si, proč se skutečně člověk rozhodl. Mohli bychom to nazvat dobou zkoušek. Pak opět přichází radost a s uchováním si ideálu i odvaha pokračovat v cestě, i kdyby překážky byly ještě větší.

Velkorysé srdce

Můžeme vše prožívat pravdivě, ale jestliže se neodhodláme říci: „*Zde jsem, pošli mne*“ (Iz 6,8), Bůh nás nemůže a nechce nutit, abychom šli jeho cestou. Jen když ve veliké svobodě, která nám byla dána, řekneme: „*Ať se mi stane podle slova Tvého...*“ (Lk 1,38), „*Otče,...ne však má, ale tvá vůle ať se stane...*“ (Lk 22,38), může udělat Bůh velké věci na nás a skrze nás.

Boží pokoj

Pokoj Boží dokazuje, zda jde člověk správnou cestou. To ještě neznamená, že jsme zbaveni všech bojů. Často musíme přemáhat pokušení opustit náročnou cestu a vydat se cestou pohodlnější. Jestliže je to však cesta Boží, docházíme k *hlubším* okamžikům štěstí, které se dají nazvat právě pokojem srdce, vnitřní radostí a jsou vpravdě ovocem Ducha svatého.

Kdo je volán?

Každý je povolán žít naplno pro Boží království.

Někteří však jsou zváni, aby svou lásku osvědčili nabídnutím života zvláštní formou – životem zasvěcení. Ježíš svým apoštolům, kteří s ním byli ve večeradle (a byl to okamžik, kdy jim „*ukázal svou lásku až do krajnosti*“ Jan 13,1), řekl: „*Už vás nenazývám služebníky, nazval jsem vás přáteli.*“ (Jan 15,15) K podstatě lidského přátelství a lásky patří, že dochází k „výměně“ – k odpovědím lásky podle její horoucnosti. A ti, kdo se milují z celého srdce, spojí svůj život v nerozlučném svazku manželství.

Podobné to je i ve vztahu k Ježíši. Jsou to věčné sliby, trvalý závazek čistoty, chudoby a poslušnosti, závazky celibátu, modlitby apod. Zdaleka to neznamená, že dávám všechno jen já.

Otec Jeroným v knize *Protože navždy trvá dlouho* ukazuje, jak se nám Ježíš dává dnes a denně v nejdokonalejším daru – v eucharistii. Cožpak mu nemám odpovědět na Jeho volání, jestliže pro mne připravil cestu horoucí lásky?

„Jestliže milujeme a jestliže chceme být milováni, musíme především trávit svůj čas v blízkosti přítele, musíme mu být na očích, na dosah jeho hlasu. Tváří v tvář nebo bok po boku, ale velmi blízko.

Všechno má cenu, jen když jsme spolu nebo – protože se jedná o božské přátelství – jen když stojíme v usebrání před Bohem. Základní požadavek nadpřirozené lásky k Bohu je v souladu se základním požadavkem lidského přátelství.

Můj Bože, protože jsi mne učinil řeholníkem, dopřej mi, abych mohl v tvé přítomnosti pobývat co nejdéle. Přijmi mne jako přítele na plný úvazek.

Není těžké říci: Miluji tě. Potíže začínají, když se dodá navždy a hlavně když se jedná o uskutečnění těchto slov, protože navždy trvá dlouho.

Chceme-li vytrvat v božském přátelství, musíme vytrvat v modlitbě.“(cit. Otec Jeroným, Protože navždy trvá dlouho)

„Nic není přátelům tak vlastní, než aby žili spolu.“(sv. Tomáš Akvinský, Komentář k etice)

Kam nás Bůh volá?

Cesty odevzdání života v zasvěcení jsou velmi různé.

Pro život církve je jistě velmi důležité, že Bůh dává povolání ke svátostnému kněžství. V církvi najdeme také mnoho různých řeholních společenství tradičních řádů nebo kongregací, jejichž spiritualita a způsob života oživuje církev již dlouhou dobu. Jistě známe františkány, dominikány, jezuity, salesiány, premonstráty nebo z kontemplativních řádů například karmelitány, benediktiny, trapisty, sestry klarisky a mnoho ženských kongregací apod. Každá řehole má nějaké zaměření života, které může odpovídat mému životnímu ideálu.

V době po Druhém vatikánském koncilu se zrodila nová hnutí žijící komunitním životem, která v sobě mají obrovskou sílu přitažlivosti právě pro mladé lidi. Zde snad vzpomeňme komunitu Chemin neuf, komunitu Blahoslavenství, Schönstadtské hnutí, hnutí Fokoláre, Neokatechumenát apod.

Někdy je opomíjenou cestou zasvěcený život ve světě (například život zasvěcených panen), kdy je člověk volán k životu svědectví ve svém prostředí. Jedná se o cestu velmi náročnou, na které je třeba mít dobré duchovní vedení a také poslání svěřené církví.

Jak si vybrat?

Na to neexistuje konkrétní návod, ale postoj je dvojitý:

1) Bůh dal každému přirozené dispozice, schopnosti, obdarování, určitým způsobem je formována jeho povaha apod.

Jestliže je někdo aktivní a společenské povahy, bude svou cestu převážně hledat v aktivním společenství. Pokud byl někdo obdarován spíše schopností sloužit, najde svou cestu pravděpodobně v nemocničním prostředí. Někomu jsou dány schopnosti být přitažlivým pro děti, nabízí se mu cesta salesiánů dona Boska. Jiný je přitahován liturgií a najde cestu benediktinské řehole. Není však předem dáno, že zde okamžitě najdu jistý směr svého života, ale je to důležitý krok hledání, skrze který mne Bůh vede dál.

V každém případě je dobré zajímat se, ptát se, nebát se navštívit určité společenství a vidět praxi života.

2) Dále je to postoj důvěry, kdy svou cestu předkládám v modlitbě Ježíši a prosím o dar rozlišení. Měl bych také s důvěrou naslouchat hlasu toho, kdo mne duchovně doprovází. Nesmím opomenout ani hlas společenství církve, který je dokonce nevyhnutelně nutný ke konečnému potvrzení pravosti mého povolání.

Bůh je věrný

Mnoho mladých lidí se bojí vydat cestou zasvěceného života proto, že má strach z omylu nebo náročnosti této cesty. Bůh ve své lásce obdaroval člověka pro určité místo v životě a je důležité si uvědomit, že Bůh dává své dary trvale. Je však třeba být otevřený a velkorysý. Skrze zkušenost kvalitního duchovního zázemí mohu

prohloubit svůj osobní život a Bůh mne může vést dále k zakotvení v mém osobním životním úkolu.

Někdy projde mladý muž určitou zkušeností života v semináři nebo děvče prožije nějakou dobu v řeholi nebo v komunitě, ale pak odejdou do světa. Někteří zatrpknou a je smutné, že mnohdy právě křesťanské okolí takového člověka, který poctivě hledá, odmítne. Měli bychom vědět, že se může jednat o autentickou životní cestu. V žádném případě by člověk neměl rezignovat a přestat aktivně hledat, k jakému definitivnímu rozhodnutí ho Bůh vede.

„Tak často se mne ptáš: Jak se uplatnit? Kéž bych mohl vložit svou ruku na tvé rameno a vydat se společně na cestu. Kéž bychom se mohli spolu obrátit k tomu, který aniž by se vnucoval, tě stále tiše doprovází, ať už ho znáš nebo ne. V tichosti srdce každému neustále šeptá: ‚Neměj strach, jsem zde s tebou.‘

On volá k radosti. ... Rád bych ti pomohl, aby se tvůj život stal písni vzájemné lásky mezi tebou a Ním. Nic laciného, ale písni nesenou Jeho radostí a veselostí uprostřed tvého denního života.

Nikdo nemůže odpovědět místo tebe. Ty sám se toho musíš odvážit.

Chceš se uplatnit? Váháš si vybrat z obavy, že se zmýlíš? Uvázl jsi v bažinách své nerozhodnosti? Ujasni si jednu věc: když se rozhodneš pro Krista na celý život, nevylučuje to možnost, že se někdy zmýlíš. Tento omyl je však od počátku očištěn činem víry. To znamená vydat se na cestu bez jasnokřivosti, spoléhaje jen na jeho slovo.

Nevymlouvej se na neznalost, chceš-li zakrýt své odmítnutí.

Štasten je ten, kdo nestrká hlavu do písku, ale bere na sebe vědomě největší ze všech rizik: ‚Prožívat Velikonoce s Kristem.‘

Jak se máš uplatnit? Staň se tím, kým v hloubi srdce jsi... otevrou se ti brány dětství pro úžas lásky.“ (Roger Schütz, Úžas lásky)

Svatost kněžství

Mezi formami zasvěceného života se asi nejčastěji setkáváme se svátostným kněžstvím.

Ačkoli vidíme kněze při bohoslužbách a setkáváme se s ním při slavení svátostí, často máme mylnou představu o tom, co kněžství je, a stavíme kněze do role, která mu není vlastní.

Existuje jen jediné kněžství – Kristovo. Svátost kněžství ve svém trojím stupni je účastí právě na tomto jediném Kristově kněžství: na prvním stupni přijetí je jáhenská služba, kněžím je svěřena svátostná služba jako spolupracovníkům biskupů v zájmu řádného plnění pastoračních povinností, plnost kněžství má biskup.

Kdo je to kněz? Pokřtěný muž, který se svátostným pomazáním a vkládáním rukou biskupa stal služebníkem, jemuž byla svěřena moc posvěcovat (modlitbou a udělováním svátostí), vést a učit. Je to moc Kristova, z níž tito služebníci budou před svým Pánem při jeho příchodu vydávat svědectví, jak ji zhodnotili.

„Cílem služby a života kněží je tedy oslava Boha Otce v Kristu. Ať když se modlí nebo adorují, když kážou slovo, když přinášejí eucharistickou oběť a udělují ostatní svátosti nebo když prokazují lidem jiné služby, přispívají k rozmnožení Boží slávy a k rozvoji božského života v lidech. To vyověřá z velikonoční oběti Kristovy a bude dovršeno, až Pán slavně přijde a odevzdá království Bohu Otci.“ (Presbyterorum ordinis, 2)

„I když kněží Nového zákona na základě svátosti svěcení vykonávají vznešenou a nutnou službu otce a učitele Božího lidu a pro Boží lid, přece jsou zároveň se všemi věřícími křesťany Pánovými učedníky, kteří se stali účastníky jeho království díky povolání od Boha.“ (Presbyterorum ordinis, 9)

Kněz je člověk, který přijal povolání ke zvláštní cestě života, ve kterém se učí uskutečňovat pokoru a poslušnost, a tak se připodobňuje Ježíši Kristu, který *„se sám sebe zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a byl poslušný až k smrti.“* (Flp 2,7-8)

Dalším nádherným úkolem kněžství je úcta nejen k veškerému stvoření, ale také k lidským hodnotám. To vše za předpokladu dobrovolné chudoby. Vždyť nejvlastnějším údělem a dědictvím kněží je sám Pán.

Kněz také přijímá znak celibátu, což je závazek trvalé zdrženlivosti pro království nebeské. Povolání k celibátu je zvláštní dar, který si má vyprositi ten, jenž je povolán ke svátostnému kněžství,

aby se stal znamením pokory, radosti, pokoje a snad nejvíce svobody. Zdravý způsob života v celibátu může být zřetelným svědectvím, že hodnoty Božího království jsou skutečné a pravdivé naplnění života. Člověk žijící v celibátu a vydávající všechny své síly pro Boží království má být povzbuzením a posilou pro ty, kteří se vydali cestou náročného povolání v manželském životě. Ve vztahu k celibátu je třeba říci, že svátost kněžství nestojí proti svátosti manželství jako druhá možnost naplnění života. V římskokatolické církvi je však podle tradice stanoven jako jeden ze závazků předcházejících přijetí svátosti kněžství.

„Co je na kněžství fascinující? Blížkost Boží. Když si uvědomím, že já, hříšný člověk, se mohu dotýkat Svatého, když mohu svědčit o Božím milosrdenství a když mohu zakoušet tolik dotyků Boží lásky k člověku, objevuje se v mém srdci nesmírná vděčnost, že mne Pán vyznamenal svým svatým povoláním.“ (svědectví)

Často lidé kladou na kněze (a právem, vždyť jsou ve svaté službě!) nárok osobní svatosti. Možná se ale stane, že se potkáme s knězem, který neodpovídá očekávání, jež do něj vkládáme. Nenechejme se tím odradit od vznešeného a krásného ideálu. Velmi pěkně to vyjadřuje modlitba za kněze ve farnosti: *„Vybral jsi ho z nás a pro nás, člověka, který se musí potýkat se slabostmi našimi i svými.“* (Kancionál) Ježíš od nás neočekává, že budeme ihned bez chyby. Touží, abychom všichni rostli ve víře a lásce k dokonalosti. A právě tehdy bychom měli vstoupit do života společenství bratří a sester v Kristu pochopením, podporou a modlitbou: *„Věřící ať si jsou vědomi povinností vůči svým kněžím, ať proto svým pastýřům a učitelům prokazují synovskou lásku. Mají také mít účast na jejich starostech a pomáhat jim modlitbou a podle možnosti i skutkem, aby kněží snáze dovedli překonávat obtíže a větším užítkem plnit své úkoly.“* (Presbyterorum ordinis, 2)

„Ať kněží mají na paměti, že nikdy nejsou při své práci sami, ale že se opírají o sílu všemohoucího Boha. Ve víře v Krista, který je povolal k účasti na svém kněžství, ať se své službě věnují s veškerou důvěrou a s vědomím, že Bůh má moc rozmnožit v nich lásku.“ (Presbyterorum ordinis, 22)

Aby Bůh dával církvi pastýře podle Ježíšova srdce, kteří upřímně a svědomitě budou sloužit, máme prosit o dar povolání k této nezastupitelné službě:

*Dej, Pane, hojnost povolání
a srdce ochotná odpovědět na tvé volání.
Amen.*

Na cestu životem

Motto:

„Dnes, Pane, ti znovu opakuji svoje „ANO“, bez velké slávy, ale pomalu, jasně a pokorně.“

Michel Quoist

Hledáme vzory

▪ Nechme vyprávět *mladého kněze*: Pocházím z tradičně věřící rodiny. Nebyl jsem zvyklý s někým o Bohu hovořit. Jako chlapce – ministranta mne sice napadlo, že bych měl být knězem. Vážněji jsem však o tom začal uvažovat až ve čtvrtém ročníku gymnázia. Ve chvíli, kdy jsem podal přihlášku na přírodovědeckou fakultu, začalo období vnitřního neklidu. Nechce mě Bůh přece jenom pro něco jiného? Měl jsem strach o tom s někým hovořit. Na jednom poutním místě jsem svěřil své hledání Panně Marii. Skoro v zápětí mne oslovil staříčkový místní kněz: „Slyšel jsem, že budeš maturovat? Tak doufám, že půjdeš do semináře.“ Doma jsem pak zašel za panem farářem a radil se s ním. Rozhodl jsem se, že chci sloužit lidem v kostele a hlavně těm, kteří zůstávali před kostelem. Pochybnosti však pokračovaly. Vše jsem svěřil Bohu: „Pane, jestli mne nechceš v semináři mít, tak ať neudělám maturitu.“ I když jsem měl většinou průměr okolo 2,0, odmaturoval jsem pětkrát za jedna. Den před svěcením jsem si napsal do breviáře: „Pane, ty víš, jaký ze mne bude kněz. Kdyby ze mne měl být špatný kněz, tak tě prosím, abys mne radši vzal k sobě hned, a jestli mne knězem chceš mít, tak tě prosím, abys mi dal za matku Pannu Marii do každého dne mého kněžského života.“ Dnes chápu, že povolání je tajemství, že je to důkaz toho, že Bůh má smysl pro humor a zároveň obrovskou důvěru v člověka – často velmi slabého. Jsem mu vděčný za to, že si mě povolal.

- Během svého projevu v OSN řekla Matka Tereza tato slova vyznání:
„Lidé materiálně chudí bývají někdy úžasní. Jednou večer jsme vyšli do ulic a našli jsme čtyři osoby. Jedna z nich byla v hrozném stavu. Udělala jsem pro ni všechno, co jsem z lásky k ní mohla udělat. Uložila jsem ji do postele a na její tváři jsem spatřila krásný úsměv. Chytila mne za ruku a řekla jen jedno slovo: ‚Děkuji‘ a zemřela.

Musela jsem si při ní zpytovat svědomí. Ptala jsem se sama sebe: ‚Co bych řekla na jejím místě já?‘ Odpověď byla jednoduchá. Asi bych soustředila víc pozornost na sebe. Řekla bych: ‚Jsem hladová, umírám, je mi zima, mám bolesti.‘ Anebo něco podobného. Ta žena mě obdarovala vděčnou láskou a zemřela s úsměvem na tváři.

Měli jsme také člověka, kterého jsme vytáhli z kanalizace. Byl napůl rozežraný červy. Když jsme ho vzali do domova, řekl jen: ‚Žil jsem jako zvíře, ale zemřu jako anděl, v lásce a zaopatřen.‘ Když jsme mu z těla odstranili všechny červy, jediné, co s velkým úsměvem řekl, bylo: ‚Sestro, jdu domů k Bohu.‘ A zemřel. Bylo nádherné vidět velikost tohoto člověka, jenž umřel. Něco pronesl, aniž by někoho obviňoval, aniž by něco srovnával. Jako anděl – taková je velikost lidí, kteří jsou bohatí duchovně, i když jsou materiálně chudí.

Nejsme sociální pracovnice. Možná v očích některých děláme sociální práci. My musíme být rozjímavými osobami uprostřed světa, protože musíme vnášet Boží přítomnost do vašich rodin. Rodina, která se spolu modlí, zůstává pohromadě. “

- Charles de Foucauld, zakladatel společenství Malých bratří Ježíšových, byl člověkem světa. Když zaslechl Boží hlas, šel za ním po cestě, která ho dovedla až ke skrytému životu na poušti, kde byl nakonec zavražděn. Jeho život ale přinesl veliké ovoce svědectví společenství, které vzniklo podle jeho vzoru a rozšířilo se do mnoha zemí světa.

- Kněz Abbé Pierre, „hadrář z Emauz“, svým aktivním přístupem nejenže dokázal prosazovat dobrou sociální politiku, když byl členem francouzského parlamentu, ale rozhybal také konkrétní pomoc mladým rodinám, vystavěl celou čtvrť jednoduchých domků nazvanou Emauzy, kde nacházejí útočiště lidé v nouzi, a osobním příkladem motivoval lidi k aktivnímu postoji proti bídě.

Základní body pro pochopení

□ Zasvětit život Bohu neodporuje přirozenosti člověka, ale vychází z nadpřirozených motivů. Je to jeden ze způsobů naplnění povolání k lásce. Jde o způsob života, který, je-li dobře prožíván, je oslavou Boží a svědectvím pro svět o hodnotách Božího království.

□ Duchovní povolání rozpoznáváme podle různých známek, kterými jsou především: Boží hlas, láska k modlitbě, duševní zdraví, souhlas církve, velkorysé srdce, láska k Panně Marii, ochota k sebevýchově a k sebezáporu, porozumění daru celibátu...

□ Svátost kněžství je určena ke službě ve společenství církve: k posvěcování (modlitba a udělování svátostí), vedení a učení. Kněz je správcem a rozdělovatelům Božích tajemství a je zvláštním svědkem přítomnosti neviditelného Boha ve světě.

Nabídky pro Tvůj život

✓ Pokud pociťuješ pochybnosti o zasvěceném životě, ptej se, kde mají svůj kořen – zda ve špatné zkušenosti, názorech světa, malé víře nebo v osobní neochotě nebo obavě jít za hlasem Božím.

✓ Vydej se na cestu naslouchání a rozvažování o Božím hlasu – potřebuješ dostatek času, ale dovol si tento nezbytný komfort. Využij službu svého duchovního rádce. Každé duchovní povolání má také zkušební dobu k jeho správnému rozlišení.

✓ Cítíš-li se povolán, vyznej před Bohem, že důvěřuješ jeho vedení a věříš, že chce pro tebe v životě to nejlepší. Neboj se vykročit směrem k zasvěcenému životu. Kdo své zasvěcení bere vážně, ten zakusí Boží pomoc a prožije radost z Krista a ze služby.

* **Čti:** Mt 6,25-34; Mt 13,44-46; Mt 19,11-12; KKC 914-945, 1533-1600; 2686-2687

Metodika

➔ Svědectví o povolání

Pozvěte kněze nebo řeholní osoby a poproste je, aby povídali o svém povolání a o tom, jak jej našli.

➔ Povídka - svíce

Jednoho dne říká zápalka svíce: „Mým úkolem je zapálit tvůj knot.“

„Jen to ne!“ ulekla se svíce, „jen to prosím tě nedělej nebo jakmile začnu hořet, mé dny jsou spočítané a nikdo více nebude moci obdivovat moji krásu.“

Zápalka jí na to řekne: „To chceš po celý život zůstat studená a tvrdá, aniž bys ožila?“

„Víš,“ šeptala svíce plná strachu a nejistoty, „když hoříme, tak nás to bolí a obírá o sílu.“

„To je pravda,“ řekla na to zápalka, „ale což není tajemství našeho povolání na této zemi právě v tom, že musíme být světlem? Moje úloha je zde velmi malá, ale když ztratím hodinu, v níž mám tuto úlohu splnit, nespĺnila jsem své poslání a můj život ztratil svůj původní cíl. Jsem zde proto, abych jen jednou zapálila oheň. Ty jsi svíce. Ty musíš svítit a zahřívát svým plamenem. Všechno, co ze sebe vydáš ve formě bolesti, utrpení a síly, se promění na světlo, a proto se neztratí ani tehdy, když dohoříš. Jiní ponесou tvé světlo dál nebo na ně budou dlouho vzpomínat. Když ale světlo nevydáš, musíš opravdu zemřít.“ Svíčka se na tato slova narovнала, vystrčila svůj knot a zašeptala: „Prosím pěkně, zapal mě.“

➔ Co očekáváme od zasvěcených osob

Nejprve přečteme následující příběh:

„Před časem jsem četl noviny, ve kterých byly otištěny odpovědi lidí na otázku: Co si myslíte o řeholním životě? Jsou v dnešní době řeholnice potřeba? Někteří řekli, že v tomto stylu života nevidí smysl, že se tato doba bez nich obejde. Jiní řekli, že řeholnice jsou potřebné zvláště ke starým lidem, protože o ně se nechce nikdo starat a ony

to zvládnou. Jiní říkali, že nedělají nic špatného, a tak jsou v podstatě potřebné. Jiní je obdivovali, jak dokážou žít tímto stylem života...

Napadlo mě: Co bych asi odpověděl já?

Vzpomněl jsem si, jak jeden kněz říkal: „Setkávám se často s tím, že se na knězi zdůrazňuje: To je dobrý chlap, spravil již dva kostely, a to je zde teprve několik měsíců. Žije náš život, zajde s námi na pivo, jezdí autem jako závodník... Já mám ale největší radost z toho, když mi někdo řekne: Pomohl jste mi k Bohu! Vždyť to je moje největší poslání. Pak se raduji z toho, že Duch svatý působí.“

Jak jsem tak uvažoval, napadlo mě, že mnoho lidí si s Bohu zasvěcenými lidmi neví rady, ale že snad přece jenom nevědomě od nich očekávají Boha.“

Potom následuje diskuse přítomných nad otázkami:

Co lidé očekávají od kněze nebo řeholníku a řeholnic?

Co se nám vybaví, když se řekne život zasvěcený Kristu?

K čemu máme kněze?

Četba k prohloubení tématu

- Panenství, Raniero Cantalamessa, Karmelitánské nakl., 1993.
- Vita consecrata - o zasvěceném životě a jeho poslání v církvi a ve světě, Jan Pavel II. Zvon, 1996.
- Novo millennio ineunte, Jan Pavel II., sekretariát České biskupské konference, 2001.
- Dar a tajemství, Jan Pavel II., Nové město, 1997.
- Pak přijď a následuj mě. Úvahy k teologii zasvěceného života, Luigi Borriello, Paulínky, 1997.
- Pastores dabo vobis - o výchově kněží v současných podmínkách, Jan Pavel II., Zvon, 1993.
- Celibát, Józef Augustyn, Karmelitánské nakl., 2000.
- A vody plynou, M. C. Zieschová, Karmelitánské nakl., 1999.

5

Běda, kdybych nehlásal evangelium

Katecheze

„Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.“ (Mt 28,19)

Ježíšovo poslání k evangelizaci nepatřilo pouze apoštolům a prvotní církvi, ale vztahuje se zcela konkrétně na každého v církvi i dnes, vždyť tolik lidí ještě nezná Krista. Jestliže evangelizace znamená „přinášet radostnou zvěst“, pak z toho vyplývá, že ji nelze konat pouze teoreticky – je to otázka **sdílení se a vydávání svědectví ostatním lidem**, jak říká apoštol Pavel: *„Víra je tedy z hlásání, hlásání pak se děje slovem o Kristu.“ (Řím 10,17)*

Evangelizace je na prvním místě věcí lidí „zamilovaných“ do Boha... Jen ten, kdo miluje Krista a jeho církev a poznal hloubku jeho lásky, může tento drahocenný poklad druhým zcela přirozeně nabízet. A je krásné, že když tento poklad víry okolo sebe rozséváme, naše víra tím netrpí, ba naopak je posilována.

Kristus – naplnění touhy člověka

„Ježíš je ve skutečnosti tím, koho hledáte, když sníte o štěstí; on je tím, kdo vás čeká, když vás nic z toho, co naleznete, neuspokojí; on je ta krása, která vás tolik přitahuje; je to on, kdo vás provokuje tou žízni po radikalitě, která vám nedovolí podvolit se kompromisu; je to on, kdo vás pobízí, abyste odložili masky, které činí váš život falešným; je to on, který čte ve vašich srdcích ta nejryzejší rozhodnutí, která by jiní chtěli udusit. Je to

Ježíš, který ve vás vzbuzuje touhu učinit váš život něčím obrovským, je to on, kdo ve vás vyvolává vůli jít za ideálem, odmítání průměrnosti, která by vás pohltila; odvahu usilovat s pokorou a vytrvalostí o zlepšení sebe sama i společnosti, aby se stala lidštější a bratrštější.

Drazí mladí, na tyto vznešené úkoly nejste sami. Jsou s vámi vaše rodiny, vaše společenství, jsou s vámi kněží a vychovatelé, jsou tu mnozí z vás, kdo ve skrytosti neúnavně milují Krista a věří v něho.“ (Jan Pavel II., XV. SDM)

Hlásat evangelium znamená být přesvědčen, že Kristus je můj nejlepší přítel – „opravdová jednička světa“. Věřit v Něj znamená naplnit svůj život pravým štěstím a svými skutky i slovy ukazovat tomuto světu, že je jediný, který zná hlubiny lidské duše a je schopný udělat člověka do hloubky šťastným.

Evangelizace není „věda“

Lidé nedokážou a ani nemohou žít bez vztahů. Velmi typické pro moderní dobu je odlidštění a okleštění člověka od pravých vztahů. Evangelizace, která stojí na opravdových vztazích, nevyžaduje od člověka předem speciální přípravy, ani znalosti metod. Klíčem je zde „změna vlastního života a láska k Bohu a druhému člověku“. Úplně stačí využít každodenních příležitostí, které se naskytnou. Tam, kde žijeme, studujeme, pracujeme, můžeme sloužit pro dobro lidstva právě tím, že budeme vytvářet kulturu života a ne kulturu smrti, že budeme zastávat zásady evangelia a i ve svém okolí je budeme šířit, že budeme lidem pomáhat otevírat srdce i mysl, pomáhat lidem přemýšlet a zamýšlet se nad hodnotami života. Při obrácení člověka obvykle změna v jeho životě zapříčiní mnoho otázek a tím nám nabízí příležitost ke svědectví.

Mladí v první linii

Papež si uvědomuje, že právě mladí lidé hrají velkou roli v nové evangelizaci světa. Věří v jejich touhu hledat pravdu o sobě a o životě

a vybízí je, aby svoji energii nabídli Kristu a jeho evangeliu. Tak se velice často vrací k tématu hlásání evangelia a mladé neustále k tomuto úkolu vybízí.

„Kristus volá každého pokřtěného, aby se stal apoštolem ve vlastním prostředí a ve světě: ‚Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.‘ (Jan 20,21)... Svět mladých představuje pro současnou církev misijní území. Jsou známy problémy tísnící mládež: zánik hodnot, nejistota, konzumní způsob života, narkomanie, zločinnost, erotizace atd. Přesto každý mladý člověk pociťuje touhu po Bohu, dokonce i tehdy, když se ji snaží zastřít maskou lhovosti nebo dokonce nepřátelství...“

Přestože tolik mladých lidí hledá Krista, neustále je mizivě málo apoštolů schopných hlásat Krista věrohodně. Jsou zapotřebí i mladí lidé, kteří jsou oživeni vírou a misijním duchem. Mladí mají být prvním a přímým apoštolym mládeže, osobně působit mezi stejně mladými přáteli.“ (Poselství Jana Pavla II. k VII. SDM)

Svědectví života

Vlastní evangelizace je skutečné zvěstování – od srdce k srdci. Je třeba mít na mysli konkrétního člověka a jemu přinášet evangelium. Na prvním místě svědectvím života, to znamená i mlčky, především láskou.

„Ze společenství uvnitř církve se Boží láska svou povahou otevírá všeobecné službě a vede nás k činným a konkrétním projevům lásky ke každému lidskému tvorů... ‚Měl jsem hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.‘ (Mt 25,35-36) Bez této evangelizace založené na lásce a svědectví křesťanské chudoby bychom riskovali, že hlásání evangelia, jež je také v první řadě láskou, bude nepochopeno a utopí se v moři slov, jemuž nás soudobá ‚komunikační‘ společnost každodenně vystavuje. Láska projevená v činech zajišťuje účinnost lásky zvěstované slovem.“ (Jan Pavel II., apoštolský list Novo millennio ineunte)

V každém prostředí je třeba svým životem upozorňovat na hodnoty evangelia, tedy žít, jak nás učí Pán Ježíš, a dávat lidem prostor k zamyšlení. Vzbuzovat v nich otázku, jak říká apoštol Petr, „...po důvodech naší naděje.“ To jsou denní okamžiky, ve kterých se setkáváme s lidmi nevěřícími nebo jinak věřícími, kdy oni mohou vidět náš jiný životní postoj.

Vybavuje se mi příběh, který by mohl dokumentovat jednu situaci ze svědectví života. Stalo se tragické neštěstí, kdy řidič autobusu vlastní vinou havaroval a mladí manželé, rok po svatbě, byli na místě mrtví. Byli to intenzivně, vnitřně věřící lidé. Po oznámení této tragédie rodiče prožili samozřejmě obrovský šok. Několik hodin poté, co se to dozvěděli, jim přišli zaměstnavatelé řidiče autobusu sdělit tuto bolestnou událost. Nevěděli, že rodiče už jsou informováni, a přišli se omluvit. Celí rozpačití jim řekli: „My vám jdeme říct velmi bolavou věc.“ Oni odpověděli: „My víme, pojďte dál, posadte se.“ A dřív, než se zaměstnanci ČSAD zmohli na jedinou větu, paní řekla: „Přála bych si, abyste řidičovi toho autobusu vyřídili, že jsme mu odpustili.“ Oni zůstali úplně v šoku a jeden z nich se zeptal: „A prosím vás, opravdu víte, co se stalo a jak...? Náš řidič za to mohl ...“ Odvětili: „My víme, ale nás to ani tak moc nezajímá. Jemu musí být hrozně těžko. Vzkažte mu, že jsme mu odpustili.“ A v té chvíli se muži bezděčně podívali na kříž, který visel nad stolem, a jeden řekl: „Myslím, že vám rozumím.“ Podali si ruce a odešli. To je svědectví života, téměř beze slov. Nic na tom nemění fakt, že to pro rodiče bylo nesmírně těžké, že se s tím velmi dlouho srovnávali. Jejich konkrétní reakce však byla z jiného světa. To je svědectví, předávání evangelia životem.

„Hlásat Krista znamená především podávat o NĚM svědectví ve vlastním životě. Jedná se zde o nejjednodušší - a zároveň nejúčinnější - formu evangelizace, kterou máte k dispozici. Zakládá se na ukazování přítomnosti Krista ve vlastním životě, v naplňování každodenních povinností a v konkrétním rozhodování se v souladu s evangeliem. Dnešní svět musí mít především věrohodné svědky.“ (Poselství Jana Pavla II. k VII. SDM)

Svědectví slovy

Radostná zvěst, kterou hlásáme vlastním životem, musí být dříve či později hlásána přímo – slovem života. Předpokládejme, že evangelium žijeme a dokážeme o něm slovy svědčit. A „musí být jasně zvěstováno jméno Ježíše Krista, jeho učení, život, zaslíbení, království a tajemství jeho života...“ Člověk je Kristem tak hluboce osloven a žije s Ním v tak důvěrném vztahu, že má o kom a o čem mluvit.

„Drazí mladí, hlásání Božího slova nepřísluší jen kněžím a řeholníkům, nýbrž i vám. Jste povinni mluvit s odvahou o Kristu ve vašich rodinách, v místě vašich studií, práce a odpočinku. Jste povinni mít nadšení, které naplňovalo apoštoly vyznávající: ‚Je přece nemožné, abychom nemluvíli o tom, co jsme viděli a slyšeli.‘ (Sk 4,20)“ (Poselství Jana Pavla II. k VII. SDM)

Evangelium tedy zvěstujeme také **hlásáním** – to lidé nejraději přenechávají kněžím. Hlásání však není jen záležitostí kněží, týká se i laiků. Děje se buď v prostředí tradičně křesťanském (u nás většinou při bohoslužbě, kdy jde o evangelizaci pokřtěných lidí), nebo při jiných příležitostech, a pak se jedná o misijní zvěstování těm, kteří jsou buď hledající, jinak věřící, nebo nevěřící.

Naprostá většina našich křesťanů dnes trpí obrovskou **nevzdělaností**. Přestože se vydávají krásné knihy, lidé nechtou, nemají na to tzv. čas. Čas si vyhradíme tomu, co považujeme za důležité, takže je to trochu výmluva. Skutečností zůstává, že nevzdělanost je veliká. A jak říkal Pius XII., *„nevzdělanost křesťana je jeden z největších hříchů křesťanstva“*.

Dalším způsobem zvěstování evangelia je **vyučování** (např. lidí „probuzených“, nově pokřtěných, praktikujících, kteří se buď připravují na přijetí dalších svátostí, nebo jsou vyučováni při jiných příležitostech, při katechezích, formačních setkáních...).

Evangelizace ve sdělovacích prostředcích a v kultuře není u nás sice ještě moc rozvinutá, ale je velice důležité do těchto prostředí vstupovat.

Evangelizace a modlitba

Pavel VI. mluví ve svém dokumentu o tom, že *„evangelizace není možná bez Ducha svatého“*. Přijetí víry a s tím spojené obrácení člověka je vždy veliká milost. Proto jakoukoliv evangelizační snahu musí předcházet modlitba – osobní život modlitby člověka, který zvěstuje evangelium, hluboký život z víry a potom cílená modlitba za šíření evangelia a za konkrétní lidi, kterým evangelium předáváme. Kdo z nás se v modlitbě přimlouvá za rozšíření evangelia ve své rodině, ve své obci, v našem národě, na celém světě? Kdo z nás se přimlouvá za konkrétní lidi, aby uvěřili?

Svědkové – hlasatelé evangelia

Svědkové evangelia jsou lidé, kteří zakusili přítomnost živého Ježíše Krista a jeho lásku ve svém životě. K hlásání evangelia vybízí Bůh každého pokřtěného a biřmovaného člověka, *„vybízí vás i přes vaše chyby a nedostatky, protože vás má rád a důvěřuje vám“*. (Poselství Jana Pavla II. k VII. SDM)

O co by se měl člověk snažit, aby co nejlépe zvěstoval evangelium druhým lidem? Jaký by měl být život nás, křesťanů, když bereme vážně Ježíšův příkaz: *„Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy...“*? Chceme aktivně hlásat evangelium?

- Mít konkrétní zkušenosti s živým Kristem a jeho láskou ve svém životě – *„Neboť o tom, co jsme viděli a slyšeli, nemůžeme mlčet.“* (Sk 4,20)

- Naslouchat Božímú slovu, znát ho a z něho žít – hluboký vnitřní život – život modlitby; Jan Pavel II. říká: *„Každý misionář, tedy i evangelizátor, je světec.“* To je silné slovo. Znamená to, že se jedná o člověka, který žije z Boha a pro Boha, který je zcela proniknut evangeliem.

- Být učedníkem Pána Ježíše – učedníci jsou povoláni Ježíšem, přijímají jeho styl, žijí z naslouchání, nejsou to však zralí lidé. Učednictví je trvalý proces dozrávání, neustálé proměny a růstu osobních vztahů k Bohu a k lidem. *„Dal jsem vám příklad, abyste jednali, jako jsem jednal já.“* (Jan 13,15)

▪ Přijímat moc shůry – žít v důvěrném vztahu s Bohem a být vyzbrojen jeho silou, Duchem svatým, prosit o milosti Ducha svatého, protože jako lidé jsme velice zranitelní a slabí: *„Bez Ducha svatého nezapůsobí na lidského ducha ani ta nejpřesvědčivější dialektika. Bez něho se ukazují prázdná a bezcenná i ta nejpropracovanější sociologická a psychologická schémata.“* (Pavel VI, Evangelii nuntiandi, 75)

▪ Žít to, co hlásám – především svým životem ukazovat Kristovu lásku; snažit se ale i vzdělávat se a poznávat nauku církve.

▪ Být člověkem církve – není možné zvěstovat Krista bez církve.

▪ Neustále být sám evangelizován – být duchovně doprovázen, trvale vzděláván, formován a někdy i speciálně připraven ke konkrétní evangelizaci.

▪ Snažit se být citlivý k druhým lidem – vyžaduje to trpělivou lásku, velkou pozornost a hlavně vnímavost... Konkrétní obsah našeho zvěstování vždycky úzce souvisí s poznáním člověka, se kterým mluvíme, a jeho životní situace. To znamená, že člověku, kterého mám vedle sebe a kterému chci přinést radostnou zvěst, musím nejprve a především *naslouchat* – být spoluúčasten v jeho hledání a prožívání.

§ Být člověkem společenství – člověk, který žije v úzkém společenství církve, nejlépe osvědčuje lásku. Když sv. Řehoř Veliký vykládá evangelium o rozeslání sedmdesáti dvou učedníků, říká: *„...a poslal je po dvou právě proto, aby dříve, než začnou hlásat evangelium, byli svědectvím vzájemné lásky.“*

Slovo závěrem...

„Není lehké mluvit o Bohu v dnešní době. Naráží se často na zeď lhostejnosti nebo nepřátelství. Kolikrát možná podlehnete pokušení. Ať se vám připomenou slova: Bože, neumím přece mluvit, jsem příliš mladý! Avšak Bůh Ti odpoví: Neříkej, že jsi příliš mladý, když jsem všude s Tebou. (Jer 1,6-7) Neztrácejte proto odvahu, vždyť nejste nikdy sami. Pán bude jistě neustále s vámi. Bude vám dělat společníka. Tak, jak to slíbil: ‚Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.‘ (Mt 28,20)“ (Poselství Jana Pavla II. k VII. SDM)

Na cestu životem

Motto:

*„Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu!“
(Mt 28,19)*

Hledáme vzory

▪ V 16. století hlásal svatý František Xaverský s velkým úspěchem evangelium od Indie až k Japonsku. Ve svém dopise svatému Ignáci píše:

„Domorodí křesťané jsou opuštěni, bez kněží. Nemají nikoho, kdo by jim posloužil svátostmi, nikoho, kdo by je seznámil s vyznáním víry... A tak jsem si od chvíle, kdy jsem sem přišel, vůbec neodpočinul: vytrvale jsem chodil po vesnicích a křtem jsem očistil ohromné množství dětí. Ty děti mne však nenechaly ani pomodlit se breviář, dokonce ani najíst a vyspat, dokud jsem je nenaučil nějakou modlitbu. Kdyby se našel někdo, kdo by je vychovával v křesťanských příkázáních, byli by z nich určitě velmi dobří křesťané. Z mnoha lidí se v této oblasti nestanou křesťané jen proto, že prostě není, kdo by z nich křesťany udělal. A tak se mi často vtírá myšlenka, že bych měl obejít všechny akademické instituce po celé Evropě – a hlavně pařížskou univerzitu, a všude křičet jako smyslů zbavený, abych ty, v nichž je víc učenosti než lásky, vyburcoval voláním: ‚Jak strašné je množství těch, kdo se vaší vinou nedostanou do nebe a řítí se do pekel!‘ Kéž by těmto lidem ležela tato starost na srdci aspoň tak jako pěstování vědy. A kéž by opravdu co nejvíce z nich bylo touto myšlenkou natolik vyvedeno z klidu..., aby nechali stranou vlastní touhy a věci lidské a šli bez výhrad za hlasem Božím. A z celého srdce aby volali: Pane, tady mě máš, co mám dělat? Pošli mě, kam je ti libo, třebaš až do Indie.“

▪ Jedna dívka v den svého prvního svatého přijímání vypráví:
„Není to tak dlouho, co jsem si myslela, že můj život zůstane tak beznadějně šedivý a neradostný. Věděla jsem, že něco hledám, že mi něco

chybí, že nejsem spokojená, ale... Když jsem se v zaměstnání dostala k odpovědné práci, byla jsem velice spokojená. Práce začala postupně zcela zaplňovat můj život. Pomalu jsem stoupala v pomyslném společenském žebříčku stále výš. Viděla jsem se, jak oblečená do prvotřídního kostýmku nasedám do svého zahraničního vozítka. Pracovala jsem, vydělávala peníze, zase je utrácela... Časem ale jako by to všechno splývalo v jednu velkou bublinu, která se proměnila v železnou kouli na noze. Práce se mi stala otravou, peněz bylo málo... Už mě ani nezajímalo, že lidé vedle mě potřebují moji pomoc, přestala jsem věřit, že bych mohla být pro někoho užitečná. Zároveň jsem nevěděla, po čem vlastně toužím. Začala jsem přemýšlet. Protože jsem znala od babičky Boha, navštívila jsem několik akcí, kde se setkávali věřící lidé. Jednou mne v kostele oslovila mladá dívka. Nemohla jsem pochopit, jak se někdo s někým může začít jen tak bavit. Dívka mne pak pozvala mezi mladé křesťany. S jistou nedůvěrou, ale i nadějí jsem šla mezi ně. Postupně jsem nacházela nové přátele, kteří se mi snažili pomoci. Byli nadšení, plni elánu a života, zkrátka měli přesně to, co mě pořád chybělo. Bylo mi znovu smutno. Říkala jsem si, že se nedokážu oprostít od všeho, co mi brání být jako oni. Motala jsem se v začarovaném kruhu a volala jsem Boha, kterého jsem stále nedokázala slyšet. Abych udělala nějaký další krok, odjela jsem na světové setkání mládeže do Paříže. Připadalo mi ale, že to bude ztracený týden. Okolo mě byla spousta šťastných lidí, zatímco já jsem byla stále smutná. V určitou chvíli jsem si řekla, že už to takhle nejde, že přece moje babička nemohla nemít pravdu. A opět rozhovor s dívkou. Tentokrát se ale rozjasnilo a já jsem začínala chápat. Pochopila jsem, že bez Boha nemohu být šťastná, a najednou jsem byla ochotná přinést i oběti a vzdát se toho, co se Bohu nelíbí. Bůh se stal smyslem mého života. Začala jsem si více všímat lidí okolo sebe a přestávala jsem být slepá k jejich potřebám... a pak následoval šťastný okamžik svatě zpovědi a přijetí eucharistie.“

Základní body pro pochopení

□ Ježíšovo poslání k evangelizaci nepatřilo pouze apoštolům a prvotní církvi, ale vztahuje se zcela konkrétně na každého v církvi

i dnes. K hlásání evangelia vybízí Bůh každého pokřtěného a zvláště biřmovaného člověka.

☐ Drahocenný poklad víry může zcela přirozeně nabízet ten, kdo miluje Krista a jeho církev a je přesvědčen, že Kristus je nejlepší přítel – „opravdová jednička světa“, a to pro každého člověka.

☐ Abych ve světě mohl ohlašovat Krista, je třeba se ve víře náležitě vzdělávat, abych dokázal obhájit svoji víru. Kdo správně zvěstuje evangelium, ten posiluje svou víru.

Nabídky pro Tvůj život

✓ Hlásat Krista znamená především podávat o něm svědectví ve vlastním životě, být věrný hodnotám evangelia a šířit je okolo sebe. Nesmíme opomenout, že přesvědčivé svědectví vydává především společenství křesťanů žijících ve vzájemné lásce. Takové malé společenství dává přímo zakusit přítomného Krista, protože „tam, kde je opravdová láska, tam přebývá Bůh.“

✓ Radostná zvěst musí být dříve či později hlášána přímo – slovem. Je třeba mít odvahu a taktnost. Nebojme se využívat všechny možné způsoby včetně sdělovacích prostředků.

✓ Jakoukoliv evangelizační snahu musí předcházet modlitba – osobní život modlitby člověka, který zvěstuje evangelium, hluboký život z víry a cílená modlitba za šíření evangelia a za konkrétní lidi, kterým evangelium zvěstujeme.

* **Čti:** 1 Král 18; Mt 28,19-20; Mk 16,9-20; Sk 1,6-8; 4,20; Řím 10,13-18; KKC 429, 849-850, 905, 927-929, 2044, 2472

Metodika

➔ Světlo

Přečteme si Lk 12,49-53 o světle. Pak se nad tímto úryvkem zamyslíme. Každý může říct, co ho napadlo. Můžeme si představit současný svět, který je sice plný žárovek a halogenů, ale přesto žije ve tmě. Hovoříme o současnosti, o jevech kolem nás.

Pak následujícími slovy můžeme uvést animaci:

Zdá se, a občas si i trochu posteskneme, že o Boha dnes není zájem, že lidé žijí jen pro sebe, starají se o své bohatství atd. Nakolik je to pravda, přesně nevíme, ale je jasné, že je naším úkolem druhé lidi na Krista upozorňovat. Jsme to my, kteří mají upozornit na jeho lásku.

Rozdáme svíce, zapálíme je a pak pomalu čteme text podbarvený hudbou: „Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul.“

Šíření Božího království se podobá ohni, který vzplane a zasáhne všechno. Boží oheň vyvádí člověka z lidského klídku a uvádí do činnosti.

Papež Jan Pavel II. píše nám mladým:

„Nebojte se nabídnout Krista tomu, kdo jej dosud nezná.

Mějte vždycky hodně odvahy nabízet Krista.

Není lehké mluvit o Bohu v dnešní době.

Naráží se často na zeď lhostejnosti a nepřátelství.

Neztrácejte odvahu, nikdy nejste sami.

Nebojte se, síla Kristova kříže a jeho zmrtvýchvstání je větší než jakékoli zlo, kterého by se lidé mohli nebo museli bát.

Nebojte se Boha! Nebojte se říci Bohu Otče!“

➔ Síť – pro větší počet lidí

Společně se zamyslíme nad Mt 4, 18-22: „Pojďte za mnou, udělám z vás rybáře lidí.“

Úvodní vysvětlení: Povolání velké části apoštolů se odehrává na břehu Genezaretského jezera. Ježíš povolává rybáře od sítě na ryby k službě budování duchovní sítě církve, která má „lovit lidi“ pro Boží království. V Kristově síti je nejdůležitější On sám, ale i naše místo je nezastupitelné.

Pak začneme plést síť: každý účastník dostane dva provázky, které přehne na polovinu a v přehybu je sváže. Z provázků vznikne kříž. Potom jednotlivé volné konce naváže na volný konec dalších čtyř účastníků. Tímto způsobem vznikne síť. Nad touto sítí se pak pomodlíme nebo ji pověsíme v místnosti, kde se scházíme. Je možné ji po modlitbě opět rozstříhat a každý si domů odnese část sítě – opět kříž, který stále připomíná poslání.

Cíl: ukázat, že úspěšnost evangelizace závisí na pevném spojení člověka s Kristem – symbol prvního uzlu a kříže – a na společné práci nás všech – symbol ostatních čtyř uzlů.

➔ **Dívat se na svět Kristovýmá očima**

Společně nebo samostatně hledáme pomocí evangelia a meditace řešení nějaké události, ke které máme zaujmout postoj jako křesťané. Na tuto událost se snažme dívat Kristovýmá očima, jak by on danou situaci řešil. Můžeme se postavit pod kříž a z tohoto místa ji posuzovat. Klademe si otázky typu: Jak se dívá Kristus na tuto situaci? Co by asi udělal v této chvíli? Jak asi Kristus vidí tohoto člověka? Atd.

Četba k prohloubení tématu

- Masmédia a církvev, Pavel Fischer, Sekce pro mládež ČBK, 1998.
- Katecheze mládeže třetího tisíciletí, Andrzej Kicinski, sekretariát Sekce pro mládež ČBK, 2000.
- Evangelium nuntiandi – hlásání evangelia, Pavel VI., Zvon, 1990.
- Deklarace Dominus Iesus, Josef Ratzinger, sekretariát ČBK, 2000.
- Světec Don Bosko, P. Alberti, Křesťanská akademie Řím, 1977.
- Žijeme jen jednou, Antonie Hofmanová, Nové město, 1998.
- Kdybych lásky neměl, Marie Holková, Cesta, 1991.
- Monika Netušilová, Josef a Zdena Netušilovi, 1998.
- Květ pro Krále, Antonie Hofmanová a její přátelé, 2000.
- Dýka a kříž, David Wilkerson, samizdat.
- Začalo to dýkou a křížem, David Wilkerson, samizdat.

Povolání k prvenství ve službě

6

Katecheze

Co znamená sloužit? Dnešní svět nabízí člověku nepřehledné množství služeb. Obslouží nás číšník v restauraci, kadeřnice, prodavač, úřednice, paní na informacích nebo třeba popeláři. Ovšem pozor! Po vykonané práci vám vždy vyúčtují, kolik jim za odvedené služby máte zaplatit. Je to opravdu služba? Člověk má právo na mzdu za vykonanou práci, ale užitek služby se nikdy nedá vyjádřit jen finančním ohodnocením.

Položme si otázku: Už jsem někdy udělal(a) pro někoho něco nezištně, tj. bez počítání, kdy se mi to vrátí zpátky? Pokud ano, víš už lépe, co se míní pojmem služba. Jeho obsah by se zjednodušeně dal vysvětlit asi takto: **služba je každý chtěný dobrý čin vykonaný z lásky – k Bohu, k lidem**. Láska je základní ctnost, bez které nám před Bohem žádné skutky neprospějí. (srv. 1 Kor 13,1-4; KKC čl.1826)

Povaha služby

Možná ti připadá, že lidé, kteří doopravdy slouží, už ani neexistují. Společnost, škola a životní realita tě často přesvědčuje, že je nutné být dravý, mít ostré lokty a nezištnost, velkorysost, štedrost si schovat do svého soukromí. Kde se má tedy člověk službě naučit? Její první přirozenou školou by měla být rodina, kde všichni členové jsou svými dary a rolami přínosem pro ostatní. Ne každý však má

štěstí v takové rodině vyrůstat. Křesťan je ve výhodě. Má ještě rodinu širší, nadpřirozenou – církev. Jako dítě Boží má možnost v církvi poznávat nový životní styl. Dal by se nazvat „styl Zeleného čtvrtku“.

Co je na něm nového?

Ještě před tím, než Ježíš na Zelený čtvrtek ustanovil svátost eucharistie a kněžství, udělal nepochopitelný skutek – umyl apoštolům nohy. Normálně tuto práci vykonávali otroci. Nebylo to pouhé gesto, ale skutečná služba. Ježíš chtěl, aby si tak jeho učedníci osvojili princip, podle kterého se mají utvářet vztahy v církvi. Vzápětí ho ještě umocnil příkázáním vzájemné lásky: „*Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás.*“ (Jan 13,34) V jeho postoji pozorujeme **dva rozměry služby: vnitřní postoj srdce a vnější aktivitu**. Činnost sama, tj. bez úmyslu dělat ji z lásky k Bohu a k bližnímu, by neznamenal téměř nic. Ve službě totiž nejde především o vlastní seberealizaci, ale o rozhodnutí rozumu, vůle i citu, které je motivované vírou. Papež Jan Pavel II. to komentuje slovy: „*Služba není pouhým humanitárním cítěním.*“ „*Každý druh křesťanské služby musí mít svůj zdroj v Kristu.*“ (srov. IV. a X. SDM) Ježíš dává pochopit, že sloužit je nutné jak pro plnohodnotný rozvoj našeho lidství, tak pro realizování našeho křesťanství. Zkoumejme blíže jeho důvody.

Inspirace služby

Bůh slouží člověku

Člověk byl stvořen jako Boží obraz. V tom je jeho nepopiratelná velikost. Někdy však zapomíná, že před Bohem zůstává nadále tvorem. Tuto pravdu překroutil Satan, „*otec lži*“. (srov. Jan 8,44) „*Budete jako Bůh,*“ (Gn 3,5) řekl lidem. Jeho postoj k Bohu je dobře známý: „*Nebudu sloužit.*“ Člověk odmítl Boží vůli a porušil tak vyváženost mezi dvěma zmíněnými pravdami: mezi svou velkou důstojností (je Boží obraz) a svou naprostou závislostí (je tvor). Ježíš přišel na svět, aby od základu obnovil tuto ztracenou rovnováhu:

On, Syn rovný Bohu, přijal „přirozenost služebníka..., byl jako každý jiný člověk, ponížil se a byl poslušný až k smrti na kříži.“ (Flp 2,7-8) Tím nás vykoupil. Byl to vrchol jeho služby: „Syn člověka nepřišel proto, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil.“ (Mt 20,28) Bůh v Ježíši Kristu přišel, aby sloužil člověku. Vlastní královskou důstojnost ukázal svou poslušností až k smrti, aby byl oslaven ve vzkříšení. (srov. Lumen gentium, 36)

Sloužit znamená dávat se

V tomto postoji poznáváme, že pravý postoj služby nelze oddělit od ochoty dávat. Je třeba se učit darovat své talenty, vzdělání, zkušenosti, čas, hmotné prostředky... Největší služba je dát sebe sama. „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna.“ (Jan 3,16) Tento typ služby vyžaduje zralé rozhodnutí člověka, které dochází naplnění v přijetí definitivního životního povolání jako služby Bohu a člověku. Manželé i osoby zasvěcené Bohu dělají ze svého života dar pro druhé a zároveň mohou objevovat, že „pravá velikost člověka se skrývá v životě pojatém jako služba“. Ježíšova slova: „Kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem“ (Mt 20,26) odhalují v sobě „základní měřítko lidské velikosti“, neboť „být velkými znamená sloužit.“ (srov. Jan Pavel II., IV. SDM)

Dávat se vyžaduje obět

Před časem se jistý kněz ptal jedné staré ženy, matky deseti dětí, jestli jí rodina přináší radost. „To víte, že ano,“ odpověděla mu, „ale člověk se nesmí bát oběti.“ Tato životní moudrost prosté ženy jako by ověřovala nauku církve: „Člověk, jediný tvor na zemi, kterého Bůh chtěl pro něho samého, může sám sebe plně nalézt jen v opravdovém darování sebe samého.“ (srov. Gaudium et spes, 24) „Sloužit tedy znamená být člověkem „pro druhé.“ (srov. Jan Pavel II., IV. SDM) Když ale něco dám, už mi to nepatří. Musím se toho umět zříci. „Darovat se“ žádá od člověka přemáhat vlastní sobectví a zapomínat na sebe. To je obět. Je to „Ježíšův kalich, který máme pít“ (srov. Mt 20,23), daň za náš vlastní lidský růst a podmínka přátelství s Kristem.

Ježíš sám sloužil mnoha způsoby: uzdravoval, kázal, modlil se, odpouštěl hříchy, dal nám příklad života, ale největší službu lidstvu prokázal, když ve chvíli vrcholné oběti „*na svém těle vynesl naše hříchy na kříž.*“ (srov. 1 Petr 2,24)

Psychologický pohled na službu

Podívejme se teď ještě na službu z čistě přirozeného pohledu. Můžeme se setkat s názorem, že služba je výlučně záležitostí dobré lidské vůle. Možná bude znít překvapivě stanovisko psychologie, kde se tvrdí, že k předcházení dnes tak častým depresím a frustracím je třeba, aby člověk před Bohem, před sebou i před lidmi měl jistotu, že nezištně vykonal pro druhé něco dobrého (srov. J. Křivohlavý: Psychohygienu duše). Znamená to, že ten, kdo by stále jen sklízel plody práce jiných a sám se nesnažil odpovídat na lásku láskou, na vztah vztahem a na dobro dobrem, dříve či později nutně zažije hluboký pocit marnosti, zbytečnosti a s přibývajícím věkem také strachu z celkové bilance života. Ve stáří je pro člověka slabou útěchou hromada majetku, když si uvědomuje, že prožil prázdný život.

Služba je šance

V podobném duchu hovoří na toto téma Lukášovo evangelium v podobenství o boháči a Lazarovi. (Lk 16, 19-31) Boháč, který měl na zemi všechno, prožívá šok, že žebrák Lazar je oděný v nádherném nebeském šatu. Na nářek je ale příliš pozdě. Na zemi nepomohl nikomu z potřebných, bylo by tedy absurdní, aby s nimi sdílel věčnost. Ve světle tohoto příběhu můžeme pochopit, že **služba není jen jakási nepříjemná morální povinnost, ale především obrovská šance** navázat přátelství s lidmi, s nimiž mám žít po celou věčnost. Časový úsek, který zde na zemi máme k dispozici, je doba přípravy na neporovnatelně delší část života po smrti. Podle sv. Pavla je život víry „*boj, kterým se zmocníme věčného života*“. (srov. 1 Tim 6,12)

Služba vyžaduje aktivní postoj

Aby Ježíš ještě více zdůraznil důležitost služby, prozrazuje základní okruh otázek, které nám budou položeny, až budeme skládat životní maturitu při posledním soudu. „*Měl jsem hlad a dal jsi mi najíst, byl jsem nemocný a navštívil jsi mne...*“ (srov. Mt 25, 31-46) Ježíš je přítomen v každém člověku a čeká na tebe v duchovních i hmotných potřebách lidí, které denně potkáváš doma, ve škole, v práci, na ulici... Křesťanská tradice vypočítává sedm základních skutků tělesného a duchovního milosrdenství. Tělesné milosrdenství prokazujeme tím, že sytíme hladové, hostíme toho, kdo je bez střechy nad hlavou, odíváme toho, kdo nemá co na sebe, navštěvujeme nemocné a vězněné, pohřbíváme mrtvé. Učit nevědomé, radit bezradným, těšit zarmoucené, posilovat slabé, odpouštět nepřítelům a vše trpělivě snášet jsou skutky duchovního milosrdenství. Ale možnosti služby jimi nejsou zdaleka vyčerpány.

Patří sem jistě mj. *služba pravdou* (právo člověka dozvědět se pravdu ze sdělovacích prostředků, znát pravdu o svém vážném zdravotním stavu atd.), dále *výchova*, *služba angažovaností ve veřejných záležitostech* či *v politice*, *služba ve vědě nebo kultuře*, *služba spoluprací se sdělovacími prostředky* atd. Jedná se o velmi široké a náročné, zároveň však i lákavé a nesmírně potřebné oblasti, kde člověk může realizovat Boží pozvání ke službě. Sv. Vincenc z Pauly radí: „*Milujme Boha, ale tak, aby to pocítily naše ruce a dosvědčoval to pot na naší tváři.*“

Náročnou, ale i mimořádnou Boží výzvou ke službě může být *nemoc*. Člověk skrze ni může nejen prohloubit vlastní vztah s Kristem, který za nás trpěl, ale obětí dokonce podpírat životy svých blízkých i celé církve. Kardinál Tomášek říkal, že ten, kdo pro Boží království pracuje, dělá mnoho, ten, kdo se za ně modlí, dělá víc, a kdo pro ně trpí, dělá všechno. Nemocný je darem pro své okolí i tím, že jeho vlastní slabost dává ostatním možnost sloužit a je pro ně výzvou k zamyšlení nad pravou hodnotou člověka. A konečně může nemoc pomoci člověku pochopit, že *stejně důležité jako sloužit je umět službu přijímat.*

Služba v církvi

Zvláštní pozornost je třeba věnovat pozvání mladých ke službě v církvi. Jestliže je cíl našeho života věčný, pak zde musí být služebníci, kteří budou tuto věc lidem připomínat a pomáhat jim na cestě. Ježíš nepotřebuje jen konzumenty svých darů, ale také lidi, kteří aktivně podle svých možností pomáhají při šíření Jeho království. Přirovnává svět k vinici a hledá dělníky, kteří by i v horku dne na ni šli pracovat. (srov. Mt 20,4) *„Sloužit znamená nebyť jen adresátem Božích darů a služby druhých, ale především být aktivními účastníky na poslání církve.“* (Christifideles laici, 46) Papež Jan Pavel II. zve často mladé ke službě v církvi a opakuje jim: *„Mladí světa, církev je vaše, vy jste církev!“* (srov. Poselství Jana Pavla II. k V. SDM)

Církev jistě nesmí být rozdělena na rozkazující a poslouchající, na elitu a lidi „druhé kategorie“, ale Ježíš jí dal také vnitřní řád. Sám si vybral z učedníků okruh dvanácti a nazval je apoštoly. Jejich služba je podpírána zvláštní pomocí Ducha svatého (srov. Mt 28,19), jeho autoritou *„Kdo vás slyší, mne slyší...“* (Lk 10,16) a posláním (Mk 16,15). Tato svátostná služba se dále vztahuje na ty, které Ježíš povolal ke kněžství nebo jáhenství. *„Sloužit Kristu a jeho Církvi nerozděleným srdcem je úchvatné povolání a velkolepý dar. Kristus sám vám v tom pomůže.“* (srov. Poselství Jana Pavla II. k V. SDM)

Služba v církvi se však nevyčerpává jen ve službě hierarchické. Je třeba, aby se do ní zapojily nespočetné další dary a talenty, které byly každému z nás dány. Ty se mohou realizovat buď skrze různé stupně pověření ke službě (liturgická, charitativní, katechetická, pastorační či evangelizační, volontariát), nebo dobrovolnou spontánní službou církvi v jednotě s jejími pastýři.

Není třeba se zaleknout toho, že někdy je i dobře míněná nabídka služby nepochopena a odmítnuta. I takové situace nastávají, neměly by nás však odradit. Zkoušky bývají prověřením ryzosti úmyslu a vytrvalost v lásce rozmnožuje požehnání naší námahy.

Vzory služby

I samotné dějiny církve jsou důkazem, že ti, kdo církvi nejvíce sloužili, museli často přinášet velké oběti. Těžko bychom však také hledali příklad radostnějších a realizovanějších osobností. První mezi vzory služby je jistě Panna Maria, Služebnice Páně. Od ní se můžeme mnoho naučit. Patří mezi ně nepochybně další světci, např. sv. Vincenc, který sloužil nejubožejším a nazýval je svými pány; bl. Josef Cottolengo, jehož Malý dům Boží prozřetelnosti, kam shromažďoval turínské nemocné, se rozrostl v městskou čtvrť, kde se jen na ochucení pokrmů denně spotřebuje 100 kg soli; sv. Jan Bosco, který byl svou starostí lidskou a křesťanskou výchovou mládeže takovým přínosem pro společnost, že sám proticírkevně laděný ministr mu poradil, aby založil Společnost salesiánů; Matka Tereza, které se dostalo celosvětového uznání pro dílo, které vykonala mezi kalkatskými ubožáky a později v dalších částech světa, náš prvorepublikový ministr Fr. Nosek, politik, jehož přípravný proces svatořečení právě probíhá. Byl by to velmi dlouhý seznam zakladatelů kontemplativních, charitativních a výchovných společností. Ale stejně tak do něj patří ti, kdo tyto osobnosti vychovávali a formovali, lidé, které ani neznáme, ale bez nichž by se nestali osobnostmi prvního řádu.

A proto mějme odvalu. Život je cesta, která vede od přebujelého já malého dítěte k proměněnému já dospělého křesťana „*Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.*“ (Gal 2,20) Služba je mocným nástrojem této proměny, jejíž hnací silou zůstává Ježíš Kristus.

Na cestu životem

Motto:

„Člověk je první a základní cestou církve.“
Jan Pavel II.

Hledáme vzory

▪ *Jean Vanier* se narodil v roce 1928. V roce 1950 odešel od kanadského válečného námořnictva a začal studovat filosofii a žít v křesťanské komunitě nedaleko Paříže. Když obdržel doktorát filosofie, začal vyučovat na universitě v Torontu. V roce 1964 založil komunitu Archa, když přijal do malého společenství v Trosly-Breuil dvě dospělé duševně postižené osoby. Komunita rostla a v nejrůznějších částech světa z ní vzešly i další. *„Povoláním Archy je podílet se na poslání Ježíšově tým, že přijímáme mentálně postižené muže a ženy jako bratry a sestry. Vytváříme s nimi společenství, stáváme se jejich přáteli. Oni objevují svou lidskou důstojnost a smysl svého života. Žít toto společenství s ubohým člověkem je velký dar.“* Domy komunity jsou naplněné zvláštní atmosférou vzájemného obdarování, prostoty a nacházení podstatných životních skutečností. Pěkné svědectví o tom podává ve svých knihách kněz Henri J. M. Nouwen, který v krizi svého povolání objevil tuto komunitu.

▪ V současné době probíhá proces blahořečení *Dr. Františka Noska*. S manželkou měli dvě děti. On jako právník se nechal přemluvit a vstoupil do politiky rodícího se československého státu. Stal se poslancem za Československou stranu lidovou, ministrem vnitra a ministrem pošt a telegrafů. Snažil se dívat se na svět okolo sebe očima víry. Jeho snahou bylo dělat vše, co poznával jako vůli Boží. Vše, co činil, dělal s myšlenkou na Boha a ve prospěch Božímu lidu a bližním. Jako františkánský terciář čerpal z velkého odkazu sv. Františka z Assisi. Působil velmi aktivně mezi mladými lidmi

a pracoval ve Sdružení katolické mládeže. Pro mladé lidi připravoval vzdělávací kurzy. V hospodářské sféře se stal zakladatelem lidových záložen. Mluvil o důstojnosti lidské práce, vychovával mladé lidi, rozšiřoval exercicie... Napsal nespočet článků, ve kterých propagoval katolický pohled na svět a na práci. Se svými myšlenkami, které v mnohém předběhly dobu, byl mnohdy nepochopen, a to i od katolíků. Málokdo věděl, že tajemstvím jeho nesmírné činnosti je modlitba, časté svaté přijímání, pohotovost k sebezáporům a kajícím. Byl-li sám na chodbě, modlíval se před vstupem do místnosti, kde měla být schůze, se sepatýma rukama. Před svou předčasnou smrtí prožil velké utrpení: zemřel mu syn a o rok později manželka. Když v roce 1935 jako devětačtyřicetiletý umíral v pověsti svatosti, zanechával za sebou velké dílo v sociální oblasti a významnou stopu katolíka sloužícího lidem a své zemi.

Základní body pro pochopení

☐ Sloužit nás učí Kristus, a to svým novým přikázáním vzájemné lásky a svým příkladem na Zelený čtvrtek, když myje apoštolům nohy. V křesťanském společenství se proto chudí musí cítit jako doma.

☐ Sloužit znamená být člověkem pro druhé – dávat se: své talenty, vzdělání, zkušenosti, čas, hmotné prostředky, sebe sama... Služba pomáhá člověku poznávat sám sebe. „Člověk, jediný tvor na zemi, kterého Bůh chtěl pro něj samého, nemůže sám sebe plně nalézt, leč v opravdovém darování sebe samého.“ Proto stejně důležité jako sloužit je umět službu přijímat.

☐ Pravá služba pramení v nezištném postoji srdce, v rozhodnutí vůle a v konkrétním činu z lásky k Bohu a k člověku. Schopnost fantazie lásky se nedá vyjádřit finančním ohodnocením a neměří se ani tak účinností poskytnutých služeb, jako spíše schopností přiblížit se tomu, kdo trpí.

☐ *Darovat se* žádá od člověka přemáhat vlastní sobectví a zapomínat na sebe – obětovat se.

Nabídky pro Tvůj život

- ✓ Nežij jen pro sebe nebo jen uzavřený do sebe. Mysli na druhé a aktivně se podílej na službě druhým, zvláště těm slabším a méně šťastným, než jsi ty. Kdo se učí této služebné lásce, ten se dobře připravuje na životní povolání jak do manželství, tak k zasvěcenému životu.
- ✓ Společenství církve i svět okolo tebe nabízí velký prostor pro službu. Můžeš využít své schopnosti buď v nějaké liturgické službě, nebo v nesčíslných konkrétních aktivitách. Neboj se přijmout nějaké dlouhodobější povinnosti. V současnosti se nabízí i roční dobrovolná služba ve farnostech.
- ✓ Snaž se prožívat svoje studium a zaměstnání jako službu.

* **Čti:** Mt 25,31-46; Lk 10,25-42; Jan 13,31-35; 15,12-17; list Jakubův; 1 Jan 4,1-21; KKC 1822-1829; 1928-1948

Metodika

→ Když jsem byl malý

Každý řekne, čím chtěl být, když byl malý, a proč. Pak každý řekne, čím je nebo čím chce být a proč. Na základě těchto otázek se pak snadno dá vysvětlit, že postoj služby je v každém z nás zakotven jako něco naprosto přirozeného, a také to, co opravdová služba znamená.

→ Čeho se vzdáš

Každý napíše na papír, čeho je ochotný vzdát se ve službě druhým. Na další papírek pak napíše, čeho by se nechtěl vzdát. Následuje diskuse, při níž každý poví, čeho a proč je ochotný se vzdát a čeho a proč ne. Z papírku může vybrat pouze to, co chce zveřejnit. Nikoho bychom neměli nutit, aby mluvil o tom, o čem mluvit nechce.

→ Co dělat

Osobně nebo společně se zamyslíme, co bychom mohli udělat pro druhé. Dohodneme se alespoň na jednom konkrétním úkolu a pokud je to možné, stanovíme si, kdy ho vykonáme.

→ Kde je moje místo

Vedeme konkrétní hovor o tom, jak může vypadat moje služba v církvi a ve společnosti. Kde je moje místo? Jakou službu konám nyní? Pak služby, které již konáme, a svá nová rozhodnutí napíšeme na lístečky, a buď při mši svaté, nebo při adoraci či osobní modlitbě je položíme na oltář jako osobní dar.

Četba k prohloubení tématu

- Mezinárodní setkání animátorů 1996, Sekce pro mládež ČBK, 1996.
- Kardinál Vlk odpovídá, Blanka Pírnosová, Portál – Setkání, 1997.
- Pius XII. a druhá světová válka ve světle vatikánských archivů, Pierre Blet SJ, Matice cyrilometodějská, 2001.
- Trýzeň trpělivosti – Svatý stolec a komunistické země, Agostino Casaroli, Karmelitánské nakl., 2001.
- Malý kompas víry, Max Kašparů, Matice cyrilometodějská, 1995.
- Cokoliv jste učinili..., Chiara Lubichová, Nové město, 1993.
- Život milovaných dětí, Henri J. M. Nouwen, Zvon, 1994.
- Našel jsem domov, Henri J. M. Nouwen, Portál, 1996.
- Návrat ztraceného syna, Henri J. M. Nouwen, Paulínky, 2001.

Prožívat církevní rok a žít ze svátostí

7

Katecheze

Říká se, že život je rytmus. Základní rytmus života nacházíme v sedmidenním týdnu. Třetí Boží přikázání jej potvrzuje, když přikazuje: „Pamatuj, abys den sváteční světil.“

Neděle

Ukazuje se, že mnohé psychické poruchy, vyčerpání, rozpady manželství jsou působeny tím, že život lidí postrádá tento základní rytmus. Chybí jim den, kdy si mohou odpočinout, získat novou inspiraci, zorientovat správným směrem svůj život a zhodnotit, jak člověk doposud žil. To všechno je obsaženo ve správném prožívání neděle.

Neděle je však ještě něco víc. Pokaždé, když ji dobře prožíváme, si máme uvědomit radost a naději Kristova zmrtvýchvstání, můžeme naslouchat Božímu slovu a rozvažovat o něm, můžeme se posilovat svátostmi, především eucharistií, prožívat společenství s druhými.

Vidíme tedy, že církev jako dobrá matka nám připomíná důležitost slavení neděle jako daru nejen pro duchovní život člověka, ale i pro jeho život přirozený.

Apoštolský list Jana Pavla II. *Dies Domini* podrobně hovoří o významu neděle, zde si můžeme připomenout jenom několik základních myšlenek. Neděle je dnem, ve kterém Velikonoce

prožíváme každý týden; den, kdy si uvědomujeme, že Ježíš Kristus je světlem pro naše kroky. Je dnem společenství křesťanů, radosti, je to den slavnostní, který se odlišuje od dní pracovních. Z toho logicky vyplývá, že je to den odpočinku.

Neděle má být také dnem modlitby a projevů lásky, protože bez lásky není radosti. (srov. Dies Domini, 69)

Církevní rok

Podobným způsobem můžeme pohlížet na celý církevní rok. Je třeba si uvědomit, že se díváme na mistrovské dílo, které se upřesňovalo a prohlubovalo v církvi působením Ducha svatého během staletí. Nyní máme možnost prožívat během jednoho roku všechny podstatné okamžiky dějin spásy. Je to nesmírné bohatství, zdroj inspirace, a působí, že jestliže je neprožíváme povrchně a usilujeme pronikat do hloubky, náš život nemůže být nikdy fádní. Výhodou je také to, že během let a během celého života máme do Božích tajemství pronikat stále hlouběji, protože Boží velikost a hlubina je nezměrná. Církevní rok se postupně dotýká všech základních událostí spásy.

Advent – doba očekávání

Doba adventní nás připravuje, abychom byli schopni prožít radost vánočních událostí, skutečnosti, že Bůh se z lásky stal člověkem. Je to doba očekávání, doba přípravy. Víme, jak je tato příprava důležitá, bez ní bychom nebyli schopni prožít Vánoce opravdově. Dobu adventní můžeme nazvat „svítáním“. Při liturgických čteních nasloucháme nádherným pasážím z proroka Izaiáše, který jako by z dálky viděl příchod Vykupitele.

STAROZÁKONNÍ ADVENT

Prožíváme starozákonní advent a uvědomujeme si staleté očekávání vyvoleného národa, které je charakterizováno očekáváním proroků.

ADVENT P. MARIE

Můžeme uvažovat o adventu Panny Marie, která devět měsíců od Zvěstování očekávala narození Krista. Představme si, jak asi Maria prožívala tento advent, jaká byla její modlitba, její rozjímání a její díkůvzdání.

ADVENT LIDSTVA

Uvědomujeme si také, že lidstvo určitým způsobem prožívá neustále svůj advent až do okamžiku, kdy Kristus přijde podruhé v moci a slávě.

NÁŠ OSOBNÍ ADVENT

Cesta života je také naším osobním adventem. Sami také stále znovu očekáváme příchod Krista do našeho života. Okamžik smrti bude zcela konkrétním setkáním s Kristem.

Doba adventní je krásná právě svojí nadějí a tímto očekáváním. Také liturgická fialová barva (skládá se z modré a červené), jakoby podtrhuje tuto atmosféru vážné soustředěnosti i skryté radosti.

Doba vánoční

Doba vánoční je pak dobou radosti a chvály a přináší novou atmosféru. V ní prožíváme radost i z darů přirozeně lidských, jako je rodina, láska manželů, dítě jako plod této lásky. Proto doba vánoční tolik oslovuje i lidi, kteří Krista neznají.

Prožíváme v ní však především úžasnou skutečnost Kristova narození. Hovoří o tom, že nekonečný Bůh se narodil jako malé dítě a stal se z lásky ke každému člověku jedním z nás.

Při hlubším rozjímání pochopíme, že Syn Boží se od počátku narodil také v obtížích, obětoval se, aby nás zachránil. V této době hlouběji poznáváme také postavy Panny Marie a svatého Josefa. Můžeme si uvědomovat hodnotu panenství a panictví, ale také hodnotu rodiny, ve které dítě je darem a ve které přebývá sám Ježíš skrze vzájemnou lásku manželů.

Postní doba

Jádrem církevního roku jsou Velikonoce, svátky Kristova utrpení a zmrtvýchvstání. Předchází jim poměrně dlouhá a vážná doba postní. Je to čas, který nás vybízí k obrácení, k půstu a modlitbě. Mohli bychom ji charakterizovat slovy: „*Teď je ta doba příhodná, teď je ten čas spásy.*“ (2 Kor 6,2) A nebo také Kristovou výzvou: „*Zažď na hlubinu.*“ (Luk 5,4) Tato doba trvá čtyřicet dnů a právě takovou dobu prožil Ježíš na poušti. Je zajímavé, že lékaři a odborníci hovoří o tom, že doba čtyřiceti dnů je doba, která dostačí k pročištění lidského organismu po fyzické i duchovní stránce. Vhodné texty Písma svatého, které nás doprovázejí na této cestě, nám pomáhají, abychom zkvalitnili a prohloubili svůj život a připravili se na vrcholné velikonoční svátky. Tato doba nám připomíná, že zde na zemi jsme jen poutníci a že tento náš život je velkou poutí.

Hned na počátku nás Popeleční středa uvádí do této atmosféry a při popelci slyšíme „*pamatuj, člověče, že prach jsi a v prach se navrátíš.*“ (Gen 3,19) Tato věta nás upozorňuje, že není dobré příliš se zabydlet ve věcech tohoto světa. Nebylo moudré spoléhat na to, co zde vlastníme. Vzpomeňme na podobenství Kristovo o boháčovi a jeho plných stodolách, když mu Bůh říká: „*Blázne, ještě této noci požádám o tvou duši.*“ (Lk 12,20) Je to tedy vhodná příležitost správně si srovnat hierarchii hodnot. Nejde o to žít ve strachu, ale moudře.

Velikonoční doba

Jestliže dobře prožijeme dobu postní, pak nás může hluboce oslovit doba velikonoční. S Kristem prožíváme jeho poslední večeři, ustanovení svátostí kněžství a eucharistie, jeho modlitbu za jednotu a lásku. Procházíme spolu s ním jeho utrpením, křížovou cestou až na Kalvárii a na kříž, uvědomujeme si hrůzu zla, hříchu a zároveň nesmírnou velikost Boží lásky. Když rozjímáme o těchto věcech, uvědomujeme si, že nikdy nedosáhneme dna těchto skutečností. Pak stojíme u prázdného hrobu a klaníme se Kristu zmrtvýchvstalému, Kristu s oslaveným tělem, který nám také slibuje život věčný, jestliže ho budeme následovat. Možná jako křesťané si někdy ani

neuvědomujeme, jakou úžasnou hloubku, orientaci a směr tyto skutečnosti dávají našemu životu, jak přestává být nejasným a relativním a jak je postaven na těchto pravdách. K velikonočnímu tajemství a zvláště ke zmrtvýchvstání se církev vrací v textech mše svaté ještě celých osm dní a dál řadu týdnů prožívá radost velikonoční doby, která je skutečně vrcholem křesťanské víry, vrcholem každého lidského života.

Svátek Nanebevstoupení Páně nám ukazuje směr, kterým míříme také my, naplnění našeho života, potřebu modlitby, očekávání Ducha svatého, kdy Kristus říká apoštolům a i nám: *„Pošlu vám Ducha utěšitele, Ducha pravdy a ten vás naučí veškeré pravdě.“* (Jan 15,26)

Svatodušní svátky

Dostáváme se k třetí vrcholné události církevního roku – k svatodušním svátkům. Můžeme žasnout nad silou Ducha svatého, nad jeho schopností proměnit slabé a bojácné lidi ve velikány víry, vyznavače a mučedníky. UVědomujeme si, že jeho příchodem se narodila církev. Vidíme proměnu apoštolů a začátky evangelizace světa. Rozjímáme o dvoutisíciletém působení Ducha svatého v dějinách církve a žasneme nad nesčítelným množstvím mužů, žen a dětí, kteří byli věrni Kristu až k prolití krve; nad velikým množstvím vyznavačů, panen, kněží, biskupů a papežů; nad zástupem mužů a žen, kteří se stali svatými v manželském povolání; nad množstvím velkých děl, řeholí, komunit, hnutí, které usilovaly o lásku k člověku v nejrůznějších směrech – charita, výchova, výuka, a také dílo Ducha svatého, které obdivujeme v kontemplativních řádech, v tomto životě modlitby a oběti. Dnes k tomu přistupuje dílo Ducha svatého v nových hnutích a komunitách. Je to doba, ve které si máme uvědomit také své vlastní biřmování a přijetí nejen daru Ducha svatého a jeho sedmi darů, ale také nesčetné množství charismat a darů, které rozděluje, jak sám chce. Poznáváme také, že On je „duší“ tajemného Kristova těla – církve, sjednocuje ho a každému jeho členu dává rozličné dary ve prospěch celku.

Vánoce, Velikonoce a svatodušní svátky jsou tedy tři vrcholy církevního roku, ve kterých se setkáváme s nejpodstatnějšími pravdami víry.

Doba během roku

Tato doba, kterou nazýváme „liturgické mezidobí“, je posázena jako drahokamy svátky různých světců a světic a také slavnostmi některých významných událostí, jako je Zvěstování, Nanebevstoupení, Nanebevzetí, některé slavnosti Páně a slavnost Nejsvětější Trojice. Tyto svátky nám poskytují velké bohatství inspirace jednak z oblasti Božích tajemství, jednak ze života církve. Bylo by dobře připomenout, že ten, kdo se pravidelně zúčastňuje alespoň nedělní liturgie, během tří roků naslouchá prakticky celému Písmu svatému, a kdo denně chodí na mši svatou, obsáhne během dvou let téměř celé Písmo. I to je velké bohatství. Zároveň nám to vše umožňuje prožívat hluboce každodenní život a náš čas dostává zvláštní pestrost i krásu. Díky bohatství liturgického roku, pokud se jej naučíme s církví prožívat, nemůže být náš život nudný, šedivý ani fádni.

Sedm svátostí

Jestliže prožíváme církevní rok i jeho liturgii, setkáváme se zde také se svátostmi, které ustanovil Kristus. Můžeme říct, že tyto svátosti jsou velkým darem Boží lásky a jsou ustanoveny Kristem, aby skrze ně k člověku přicházel a posiloval ho. Můžeme tedy říci, že jsou to cesty, kterými přichází Bůh k nám.

Katechismus katolické církve nám připomíná, že sedm svátostí se týká všech úseků a všech důležitých okamžiků života křesťana. Díky nim se u křesťanů život z víry rodí a roste, může být stále znovu uzdravován, doprovázen Boží mocí, aby tak mohli věrně vytrvat ve svém poslání být světlem světa a solí země.

Katechismus dělí svátosti na tři základní kategorie:

- *svátosti křesťanského života*: křest, bířmování a eucharistie, které kladou základy křesťanského života,

- *svátosti uzdravování*: svátost smíření a svátost nemocných,
- *svátosti ke službě společenství* - svátost kněžství a manželství, které jsou zaměřeny na spásu druhých.

Svátosti křesťanského života

KŘEST: Nejdůležitější svátost je křest, kterým jsme „naroubování“ na Krista, stáváme se Kristovým tělem a začíná v nás proudit Boží život.

ECHARISTIE: Tento život je posilován eucharistií, kde se nám dává Kristus za pokrm na cestu života.

SVÁTOST BIŘMOVÁNÍ: Život křesťana je pak ještě rozvíjen ve svátosti biřmování působením Ducha svatého.

Svátosti uzdravování

SVÁTOST SMÍŘENÍ: Protože je člověk podroben slabosti a hříchu, potřebuje možnost neustále začínat znova, docházet smíření s Bohem a odpuštění vin. To se uskutečňuje ve svátosti smíření, kde nám Kristus odpouští hříchy pro svoje zásluhy, které získal smrtí na kříži.

SVÁTOST NEMOCNÝCH: Ve svátosti pomazání nemocných skrze modlitbu kněží doporučuje celá církev své nemocné trpícímu a oslavenému Pánu, aby jim ulehčil a zachránil je. Vybízí je, aby se dobrovolně přidružili ke Kristovu utrpení a k jeho smrti, a tak byli prospěšní Božímu lidu. Tato svátost má dvojí zásadní účinek; jednak napomáhá uzdravení nemocných a u těch, kteří umírají, zprostředkovává milosti pro jejich přechod do věčnosti. (KKC 1210 a následující)

Svátosti ke službě společenství

SVÁTOST KNĚŽSTVÍ: Kněžství je svátost, kterou v církvi pokračuje až do konce časů poslání, které Kristus svěřil svým apoštolům – tedy svátost apoštolské služby. Máme tři stupně kněžství: biskupové, kněží a jáhni.

SVÁTOST MANŽELSTVÍ: Svátostí manželství vytvářejí mezi sebou muž a žena nejnvtitnější společenství života, které má prohlubovat

vzájemnou lásku manželů a zároveň být otevřeno pro vznik nového života. Rodina je také nejlepším prostředím k výchově nového člověka. Právě pro jeho velkou důležitost je tento svazek Ježíšem Kristem povýšen na svátost. Tento vztah manželů je krásný, ale také náročný, a proto manželé potřebují zvláštní milost pro naplnění svého úkolu.

Závěrem

Jestliže se tedy díváme na církevní rok prožívaný spolu s církví a zároveň jsme posilováni a provázeni svátostmi církve, vidíme, že na svůj život nejsme sami. I když jsme často slabí, máme mocné prostředky, abychom mohli dobře pokračovat na své životní cestě, naplnili svůj úkol ve prospěch druhých a dosáhli plného života. Svatý Pavel o něm říká: *„Oko lidské nevidělo, ucho lidské neslyšelo, na srdce lidské ani nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“* (1 Kor 2,9)

Na cestu životem

Motto:

„Liturgie je geniální dílo církve, vznikající po staletí a dotýkající se všech smyslů člověka.“

Dr. Alfréd Fuks

Hledáme vzory

▪ Jeden z nejvýznamnějších vychovatelů mládeže, *svatý Don Bosko*, se snažil vést chlapce k velké lásce k Bohu. Velice dbal na to, aby jeho chlapci často přistupovali ke svatému přijímání a ke svaté zpovědi a měli upřímný vztah k Panně Marii. Až dojemně působí, jak po celý život často doporučoval svatou zpověď. Patří mezi nejvýznamnější zpovědníky církve. Snažil se, aby chlapci měli častou příležitost k přijetí svátostí, ale dbal na to, aby k nim nebyli nuceni. Ve svých kázáních také mnohokrát mluvil o lásce k papeži a zdůrazňoval důležitost mravní čistoty. Světec uměl využívat různých příležitostí, aby zcela přirozeně zdůraznil náboženské nebo mravní zásady. Papež Pius XI. při jeho svatořečení řekl: *„Jan Bosko se dočkal při výchově mladých chlapců tak šťastných úspěchů proto, že uskutečnil horlivě a prozíravě výchovu, která je naplněna a živena příkázáními evangelia. Tu výchovu, která pozvedá mravnost v mládeži. Tu výchovu, která cvičí síly těla a ještě více posiluje duši. Tu výchovu, která učí všemu, co je potřebné k povznesení pozemského života, ale nezanedbává to nejdůležitější, to je vědu o Bohu Stvořiteli a Odměniteli a o církevních příkázáních.“*

▪ *Markéta Šnorbertová*, která zemřela ve svých 19 letech na leukémii, o sobě vypráví:

„Boha jsem poznala díky nemoci. Asi před čtyřmi roky jsem vážně onemocněla a začala se léčit na onkologii. Tehdy jsem ještě nebyla věřící a prožívala jsem díky nemoci a její náročné léčbě velmi těžké chvíle. Měla

jsem pocit, že jsem společně se zdravím ztratila i vše, co jsem v životě měla. Prožívala jsem pocity beznaděje, bolesti, strachu, neměla jsem se o koho opřít, žila jsem jakoby v temnotách. A právě v této temnotě zasvitlo světlo – Bůh, který oslovil mě i celou naši rodinu. S bratrem jsem začala chodit na setkání mladých věřících lidí, mezi nimiž jsem pocítila zvláštní atmosféru lásky. Bylo to moje první setkání s Ježíšem, aniž jsem ho už znala. Pak následovaly další kroky a byla jsem pokřtěna. Asi před rokem znovu propuklo moje onemocnění. Tehdy mě v nemocnici navštívil kněz a udělil mi svátost nemocných, později mě navštěvoval i doma. Bylo to v době mých prvních křesťanských velikonočních svátků. Trávila jsem je v pražské nemocnici. Byly současně nejtěžší a zároveň nejkrásnější. Nejtěžší, protože jsem stála mezi životem a smrtí. Nejkrásnější, protože jsem tyto chvíle prožívala jako Ježíš a s jeho přítomností. Po všechny tyto dny jsem cítila vnitřní pokoj, radost, naději a Ježíšovu lásku. Pomáhalo mi vědomí modliteb mnoha přátel ze společenství a přijímání eucharistie, kterou mi nosila jedna mladá lékařka.“

Základní body k pochopení:

□ Život je rytmus. Jak náš fyzický, tak i duchovní život tento rytmus potřebuje. Základem tohoto rytmu je pravidelná modlitba a slavení neděle.

□ Prožívání střídání liturgických dob, život ze svátostí a rozjímání o jejich tajemství nám otevírá nové obzory a umožňuje žít stále nový, objevný a inspirovaný život bez nudy a rezignace. Podobně nepřebornou studnicí jsou i různé svátky.

□ Svátosti jsou viditelná znamení neviditelně působící Boží milosti, která předal církvi sám Ježíš. V nich přichází k člověku Kristus, aby mu daroval svou milost, a tak ho posvěcoval a na cestě k věčnosti ho uschopňoval pro úkoly ve světě i v církvi.

Nabídky pro Tvůj život:

✓ Aby ti život neproběhl mezi prsty, k tomu pomáhá prožívání liturgického roku s jeho nejrůznějšími akcenty. Život je cesta, která má různé etapy. Kdo dobře prožívá liturgii, snadněji chápe, že Kristus je stále s člověkem a že je jeho nadějí.

✓ Dnes je třeba znovu objevit neděli jako místo bohopocty a odpočinku. Nauč se prožívat neděli jako den Páně.

✓ K rytmu života patří pravidelný svátostný život. Přijímej co nejčastěji eucharistii a využívej v hojnosti dobra svátosti smíření. V těchto svátostech přijímáme uzdravení a dostáváme sílu.

* **Čti:** Gn 2,20; Dt 5,12-15; Mt 28,16-20; Jan 6; Jan 20,19-23; Sk 20,7-12; 1Kor 11, 17-34; KKC 1066-1209 atd, 2168-2195

Metodika

➔ Úvod do Adventu

Buď sehraje, nebo pouze přečteme následující povídku. K animaci jsou třeba čtyři lidé se svíčkami, vypravěč a jeden, který představuje dítě. Pak následuje diskuse o jednotlivých hodnotách.

Co si vyprávěly svíce na adventním věnci

Na adventním věnci hořely čtyři svíce. V místnosti bylo naprosté ticho. Takové ticho, že bylo slyšet, co si ty čtyři svíce vyprávěly. První vzdychla a řekla: „Já se jmenuji pokoj. Moje světlo svítí, ale lidé nemají pokoj a bojují mezi sebou. Nechtějí mír.“ Její světlo se zmenšovalo, až zhaslo docela. Druhá svíce zablikala a řekla: „Já se jmenuji víra. Ale jsem přebytná. Lidé nechtějí o Bohu nic vědět. Nemá smysl, abych dál svítila.“ Místností se přehnal průvan a druhá svíce zhasla. Potichu a smutně se přihlásila o slovo třetí svíce: „Já se jmenuji láska. Už nemám sílu dál hořet. Lidé mě dávají stranou. Vidí jen sami sebe a ne druhé, které by měli milovat.“ A svíce zablikala naposled.

V tom přišlo do místnosti dítě. Pohlédlo na svíce a řeklo: „Ale, ale, proč nesvítíte?“ A bylo mu skoro do pláče. Tu promluvila čtvrtá svíce: „Neboj se! Pokud hořím já, můžeme zapálit i ostatní svíce. Já se jmenuji naděje.“ A dítě zapálilo pomocí této svíce znovu všechny ostatní.

➔ Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi

Na počátku Adventu napíšeme na velký papír větu: „Slovo se stalo tělem a přebývá mezi námi.“ Potom na malých papírcích připravíme a rozdáme další slova z Písma. Každý den se snažíme aktuálně rozjímat a žít „své“ slovo. Při společném setkání si sdělujeme osobní zkušenosti s tímto slovem.

➔ Přání

Vánoce, Velikonoce i svatodušní svátky jsou svátky společenství. Je to vhodná příležitost navštívit mnohé lidi, kteří chodili do kostela a teď již nemohou. Můžeme navštívit i ty, kteří Krista ještě nepoznali,

a to zvláště starší osoby. Za tím účelem je vhodné vyrobit nějaké přání nebo malý dárek, který se vztahuje k danému liturgickému období. O Vánocích je návštěvu možné spojit se zpěvem koled. Chodíme po dvou nebo po třech. Zvláště starým lidem je potřeba především naslouchat.

→ **Život ve světle Letnic**

Co se odehrálo o Velikonocích a bylo dovršeno o Letnicích, vidíme na životě prvotní církve. Společně si přečteme úryvek Sk 2,42-47 a uvažujeme o jednotlivých postojích prvotní církve. Je-li možnost, pak ve společenství farní rodiny „speciálně připravíme“ jednu mši svatou. Vycházejíce z úryvku poprosíme, aby si lidé na příští bohoslužbu přinesli z domu nějaký malý dárek, který mohou dát druhým (může to být něco z úrody, přání napsané na papíře, drobnost, nějaký symbolický dar). Tyto dary všichni odevzdají při příchodu do kostela do připravených košů. Promluva je zaměřena na život prvotní církve, zvláště na lásku k potřebným a společenství majetku. Všechny dary jsou při mši skrze Krista Bohem přijaty a proměněny. Při odchodu si lidé z koše vezmou to, co chtějí nebo potřebují nebo to, co jim prostě udělá jen radost. Podobně můžeme udělat nějakou sbírku, kterou dáme k dispozici charitě. Takovou iniciativu je třeba nejprve s pracovníky charity dojednat.

→ **Svatosti: sedm pramenů**

Přečteme následující příběh:

Byl jsem na jedné faře, kde se děly zvláštní věci. Ta fara se nachází v kraji, kde je nedostatek vodních srážek. Když tento nedostatek trvá dlouho, v zemi se objeví trhliny. Tehdy lidé vědí, že je zle. A nyní k těm zvláštním věcem. Když napadl v zimě sníh, před farou se začaly objevovat zvláštnosti. Všude byl sníh, jen v jednom místě pod okny zůstalo místo bez sněhu. Ten se tam nikdy neudržel. Začal jsem pátrat, čím to je. Odpověď mi dal jeden ze starších domorodců, který řekl: „Když odhnete asi půl metru hlíny, najdete tam betonový překlad. Po jeho odkrytí se dostanete do studny. Ve studni bylo patrně dost teplo, které způsobovalo, že se sníh v těchto místech

hned rozpustil. Studna zde existovala hodně dlouho, ale když se do vesnice zavedl veřejný vodovod, lidé si mysleli, že ji už nebudou potřebovat, a tak při opravě fary do ní naházeli vše, co nebylo potřeba.“ Tato informace byla pro mě velmi cenná a přišla právě včas. Ten rok bylo totiž obzvlášť velké sucho. Brzy byl pod velkou pokoutou vydán zákaz zalévání zahrádek vodou z veřejného vodovodu. Tehdy ovoce na stromech schlo a padalo na zem, usychal vinohrad i rostliny na záhonech. Pozval jsem tedy muže, kteří odkryli hlínu a betonový překlad a začali studnu čistit. Trvalo to asi dva nebo tři dny. Když ji vyčistili, studna byla hluboká více než deset metrů a zakrátko se naplnila vodou. Vyčerpali jsme ji, ale za krátký čas byla zase plná vody.

Vlastní animace

Po přečtení vedeme diskusi podle následujících otázek:

- Nepřipomíná vám tento příběh něco?
- Může to být obraz dnešní doby, v čem?
- Může to být obraz člověka? Tebe?
- Co bys označil jako pukliny, které vznikly nedostatkem skutečné vláhy v životě člověka? Může být tento příběh situací člověka, který má v sobě zasypaný pramen života?
- Člověk navenek sice trpí nedostatkem vláhy, ale může objevit pramen. Jak mu pomoci?
- Může být tento příběh symbolem církve, ve které je ukryt pod povrchem pramen živé vody? Mají lidé šanci tento pramen najít a odkrýt?

Obměna:

Můžeme také nachystat maketu studny, a to tak, že na zem dáme hnědou látku (představuje hlínu) a přes ní látku bílou, v níž uprostřed vystříháme kruh (představuje sníh a otvor do studny). Pak přečteme příběh a zamyslíme se nad ním. Potom pokračujeme úryvkem o Samaritánce (Jan 4). Někdo pak pokračuje: „Co nám tento úryvek připomíná? Ježíš je tím pramenem tryskajícím do věčného života. Kdo bude čerpat z něho, nikdy nebude žíznit, v jeho životě nebudou bolestné praskliny.“ Při tom někdo jiný zapálí svíci a položí

do „otvoru studny“. Svíce symbolizuje Krista. Někdo další pak pokračuje: „Ze studny, kterou nabízí Ježíš, vytrysklo sedm pramenů, které dávají život. Které to jsou? Je to sedm svátostí. Je to živá voda. Kam tyto prameny dosáhnou, tam oživují.“ Při těchto slovech někdo rozvine na všechny strany od svíce bílé stuhy. V následujícím čase přemýšlíme, co jednotlivé prameny – svátosti – v našem životě oživují. Napíšeme to buď na papíry, a nebo to znázorníme malováním či plastelínou a dáme k pramenům.

Každý pak může dostat upomínku – namalovanou studnu s citátem Exuperyho „Poušť je krásná tím, že někde skrývá studnu“ nebo s citátem ze 4. kapitoly Janova evangelia.

➔ Světci

- Světci nejsou záležitostí minulosti, ale existují stále. Každý z přítomných se ve chvíli ticha zamyslí nad lidmi, kteří žijí kolem něho, a vybere někoho, o kom si myslí, že je světcem dnešní doby. Zdůvodní, proč ho vybral, pro které postoje a vlastnosti.

- Přečteme si příběh *Svatí očima dítěte*. Necháme krátce doznít a pak o něm diskutujeme.

Příběh: Matka jde se svým synem kolem gotického kostela. Okna s barevnými vitrážemi působí z venku nevýrazně a šedě. Když vstoupí do chrámu, okna září v slunečním světle nádhernými barvami. Chlapec vnímá mnoho pestrých postav a ptá se: „Kdo jsou tito lidé?“ Odpověď zní: „To jsou svatí.“ Za krátký čas se při vyučování katechetka ptá: „Děti, kdo jsou svatí?“ V okamžiku letí ruka vzhůru a odpověď zní: „Svatí jsou lidé, přes které svítí slunce.“

- Každý vypráví stručný životopis svého patrona a vždy řekne, v čem je možné ho dnes následovat.

Četba k pohloubení tématu

- Reconciliatio et paenitentia – o smíření a pokání v dnešním poslání církve, Jan Pavel II., Zvon, 1996.
- Dies Domini – o svěcení dne Páně, Jan Pavel II., Zvon, 1999.
- O duchu liturgie, Romano Guardini, Česká křesťanská akademie, 1993.
- O posvátných znameních, Romano Guardini, Karmelitánské nakl., 1992.
- Lectio Divina (15 dílů), G. Zevini - P. G. Cabra, Karmelitánské nakl., 2001 a následující.
- Úvod do liturgie svátostí, František Kunetka, Karmelitánské nakl., 2001.

Život ve společenství církve

8

Katecheze

Rodina – člověk se učí žít ve vztahu

Od malička se můj život odvíjí ve vztahu k někomu. Nejdříve to byla maminka a bezprostředně do toho vstoupil i tatínek. Celá rodina vytvářela prostředí, v němž se utvářel můj život, kde jsem se učil mluvit, chodit.

Potom jsem byl už větší, ale přesto jsem se potřeboval někam vrátet a někomu říct o svém úspěchu nebo nezdaru. Potřeboval jsem někoho, kdo by mi ve zmatku ukázal pravdu a kdo by se mne zastal, když jsem byl v nebezpečí.

Měl jsem doma spoustu povinností – uklidit, učit se, pomáhat na zahradě, něco vyrobit v dílně atd. V tom všem jsem však byl doprovázen těmi, kdo měli nějakou zkušenost, ať už to byli rodiče, sourozenci, nebo i další lidé – učitelé ve škole, kamarádi nebo někdo z širší rodiny.

V období dospívání jsem se nejdříve odloučil od rodiny, abych pak s větší láskou přijal znovu své vztahy s rodiči a sourozenci. Teď mám za sebou osobní životní cestu, která mne odvedla z domova, ale i novou zodpovědnost za celé rodinné společenství.

Život víry je podobný životu přirozenému

Určitě byla na počátku tvá osobní schopnost žít ve vztahu k Bohu. Dokonce si dovolím říci, že jsi člověk, který žije upřímně svůj život s Bohem. Ve tvém životě je přítomný Ježíš a počítáš s ním v každém dni.

A možná si v této své upřímnosti kladeš otázku, co pro tebe církev znamená.

Myslím, že už jsi poznal, že nemůžeš žít život jen sám pro sebe. Ke šťastnému životu potřebuješ najít někoho, kdo ti porozumí, komu budeš moci říct, že jsi našel něco velkého, že se cítíš plný jeho přítomnosti, nebo naopak, že je v tvém srdci zmatek, prázdno nebo neútěcha.

Kde je tvé první útočiště?

Měla by to být na prvním místě tvá vlastní rodina, kde tuto hloubku života víry budeš objevovat i sdílet.

Hledáš však i jiné společenství, kde bys našel porozumění u svých vrstevníků nebo lidí, kteří žijí podobným způsobem jako ty. Je to nejen proto, že to často v křesťanských rodinách nefunguje, nebo proto, že jsi našel víru jako vztah k Bohu mimo svou rodinu. Je to přirozenou touhou mladého člověka, která se takto ušlechtilé může realizovat. Každý mladý člověk hledá mezi svými vrstevníky zázemí, které mu pomůže k samostatnějšímu životu. V tomto společenství se také vytvářejí i osobnější vztahy a může se stát, že si zde najdeš svého budoucího partnera.

Jsi šťastný, pokud je to zdravé společenství mladých, které žije velkými ideály života. Zde můžeš objevit, že se nestačí jen dobře cítit, ale že je třeba umět se dívat, vidět potřeby druhých a učit se konkrétně pomáhat.

Církev je domov a škola společenství

Jedna světica, Terezka z Lisieux, kterou papež prohlásil za učitelku církve (a můžeme říci především mladé církve), učinila

velký objev: „Pochopila jsem, že církev má srdce a že toto srdce hoří láskou. Pochopila jsem, že jen láska udržuje údy církve v pohybu.“

Než budeme společně dál uvažovat o tom, co společenství je, dovol mi také, abych na tomto místě připomenul, co říká papež Jan Pavel II.:

„Spiritualita (to, co pomáhá a uskutečňuje duchovní život) společenství je:

- Vnímat srdcem tajemství Nejsvětější Trojice, která v nás přebývá a také se zrcadlí na tváři našich bratří a sester. Nejsvětější Trojici, jejíž podstatou jsou vztahy vzájemné lásky a která se také dává nám, lidem, i celému stvoření.

- Schopnost vnímat každého bratra a sestru ve víře tak, abychom dokázali sdílet jeho radosti i utrpení, vytyšit jeho přání, postarat se o jeho potřeby, nabídnout mu opravdové a hluboké přátelství.

- Schopnost vidět v druhém především to pozitivní a ocenit jej jako „Boží dar“ pro mne.

- Umění vytvořit prostor bratřím a sestrám tím, že „poneseme břemena jeden druhého“ (Gal 6,2), a čelit pokušení sobectví, jehož plodem je nedůvěra, soupeření, kariérismus, žárlivost.“ (Novo millennio ineunte, 43)

Když si to dobře promyslíš, zjistíš, že takové vztahy skutečně panují v dobré rodině, kde se navzájem mají nejbližší rádi.

Možná si povzddechneš – kéž by to bylo možné, to by už bylo nebe!

Chci tě povzbudit, neboj se. I když to vyžaduje mnoho úsilí, takové vztahy jsou možné právě proto, že jsme ve škole Ježíšově.

Ježíš nás učí neustále znovu vstupovat do vztahů, učí nás odpouštět, učí nás svým životem i křížem, co to znamená opravdově milovat.

Ještě krátce dodám, že konkrétní malé společenství je v tomto světě místem setkání. V něm se prožívá ta úchvatná pravda, že: „Kde jsou dva nebo tři ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18,20) Je to tedy on sám, s kým se ve společenství také setkáváš.

Život společenství

Co by mělo k životu malého společenství ve farnosti patřit?

- Modlitba: *chvála*, kterou člověk odpovídá na Boží lásku a ve které se vytváří svobodný vztah k Bohu. *Prosby*, skrze které lépe chápeme cesty Boží a jimiž vyjadřujeme důvěru v moc Boží. Skrze prosbu a přimluvu také lépe cítíme zodpovědnost jedněch za druhé.

- Čtení a rozjímání Božího slova: studium i povzbuzení na základě Bible. Spočívá také v tom, že lidé ve společenství hledají, jak prakticky uskutečňovat slova Písma v životě. „*Nestačí naslouchat Božímu slovu, nestačí je hlásat, je třeba je žít.*“ (Jan Pavel II.)

- Sdílení se: běžné přátelské rozhovory, ve kterých si navzájem sdělujeme prožitky z běžného života i ze života s Bohem.

- Katecheze: vzrůst v prohloubení znalostí víry, které jsou často velmi chabé a nedostatečné.

- Diskuse: palčivé otázky, s nimiž se setkáváme, potřebují vyjádření a hledání odpovědí.

- Informace o tom, co se děje ve farnosti, v diecézi, v církvi. Nabídka aktivit.

- Konkrétní činnost: společný cíl, společná snaha upevňuje vědomí, že patříme k sobě; společná služba druhým.

- Společná akce: odpoledne, víkend, týden apod. Jednou za čas pomohou uvolnit mnohá napětí, která se mohou nakumulovat během nějaké doby.

Malé společenství, v jehož životě se budou objevovat tyto prvky, bude pro tebe dobrým prostředkem duchovního růstu a zároveň prostředím, kde budeš moci přirozeněji objevovat své povolání.

Malé společenství není samo

Když máš své malé společenství, do nějž přicházíš a kde se cítíš dobře, protože tam panují pěkné vztahy porozumění, budeš spolu s ostatními čelit pokušení udržet si takovou atmosféru a ponechat si ji jen pro sebe.

Ale stejně jako v rodině je třeba se začít dívat kolem sebe.

Většinou existuje společenství ve farnosti a nebo se setkáváte z nějakého širšího okolí.

Kolem vás je určitě mnoho oblastí, kde je potřeba pomoci a kde vy, jako členové společenství, můžete začít sloužit. Je to projev určité dospělosti i zodpovědnosti ve společenství církve, která se neskládá jen z mladých lidí, jejichž život je daleko širší a bohatší.

Ve vlastní farnosti je to často služba ministrantů, zpěv scholy, čtení při liturgii, ale i uklízení kostela, květinová výzdoba...

Je možné, že vaše společenství pomůže při přípravě biřmovanců, při vytváření programů pro děti, při chystání prázdninových táborů apod.

Ke zcela samozřejmým úkolům, které by měl mít mladý člověk před očima, je i konkrétní pomoc bližním, kteří z nejrůznějších důvodů něco nemohou zvládnout.

Je možno se nabídnout k hlídání dětí, k úklidu u starých a nemohoucích, k návštěvám domovů důchodců nebo dětských domovů a k celé šíři dalších oblastí.

Možná už teď tušíš, že by ses neměl soustředit jen na ty, kdo chodí do kostela.

Láska Kristova nás žene, abychom využili své síly a obdarování a nenásilným způsobem svědčili, že jsme vskutku lidmi, které víra uschopňuje ke konkrétním skutkům lásky.

Tyto konkrétní skutky může konat každý, a ve společenství, kam patříš, mohou být inspirací pro druhé.

O vašem společenství by měl také vědět místní kněz (farář), který nese ve farnosti zodpovědnost před Bohem i před biskupem. Může a má vám pomoci hledat nejlepší využití vašich možností. Spolu s ním a také s ostatními společenstvími ve farnosti můžete „táhnout za jeden provaz“. Tak se nebudou třístit síly, ale budete spolupracovat ke slávě Boží!

Chci tě na něco upozornit. Jestliže skutečně chceš v lásce sloužit, je třeba také přijmout, že tě někdo pošle tam, kde se ti to úplně nezdá, nelíbí apod. Přijímáš-li poslání od člověka zodpovědného, důvěřuj v jeho moudrost i ve vedení Božím Duchem.

Diecéze se skládá z farností

Úkoly farnosti jsou velké, že na ně často nestačí sama a potřebuje pomoci.

Nebo jsou to případy, kdy je farnost úplně nesoběstačná, kdy je tak malá nebo rozptýlená, že není možné, aby se vytvořilo společenství v jednotlivých farnostech.

U nás neexistuje místo, kde by všechna farní společenství žila skutečně aktivně. Proto je také důležité hledat možnost, jak povzbudit druhé a pomáhat oživit ty, kteří se ztratili ze života církve. Je to pro nás podobná bolest, jako když se v rodině někdo vydá špatnou cestou života.

Možností je opět mnoho: navštívit se navzájem, zazpívat na bohoslužbě, přijet na brigádu nebo dokonce pomoci zabezpečit nějakou akci.

Uvažoval jsi už někdy o tom, že bys mohl někomu pomoci ze svých finančních prostředků?

Když byl Světový den mládeže v Paříži, mladí jednoho děkanátu (vikariátu) mezi sebou sebrali finanční prostředky, takže se mohli SDM zúčastnit i čtyři mladí, kteří by z finančních důvodů jet nemohli.

Možná jsi teprve student a sám potřebuješ pomoci, možná však už pracuješ a mohl bys ze svých prostředků pomoci jiným. Je to princip solidarity, který se můžeme učit uskutečňovat už v našich podmínkách.

V církvi působí i různé řehole a hnutí. Jde o nabídku duchovní cesty a společné aktivity. Je však vždy třeba, aby šlo o duchovní prohloubení, ne uzavírání se „mezi svými“, a o službu druhým v plném souladu s místní církví.

Mohu nabídnout své síly

Za chod farnosti zodpovídá farář, v diecézi nese břemeno starostí diecézní biskup. Je to člověk jako ty nebo já, někdy ho tíží spousta

problémů, lidé se obyčejně ostýchají za ním přicházet. Napiš mu někdy, že miluješ církev, pošli mu pozdrav, možná se pokus ho navštívit. Upřímný zájem a hořící srdce mu mohou hodně pomoci. Měj úctu k svému biskupovi, vždyť je nástupcem apoštolů a skrze něj přichází vedení Božího Ducha.

Biskup svěřuje starost o pastorači také svým spolupracovníkům, kteří mu pomáhají, aby se život církve rozvíjel co nejintenzivněji. Pro tebe je asi nejbližší Diecézní centrum pro mládež, ale tvou pomoc by jistě uvítalo i centrum pro rodiny nebo katechetické centrum.

Jde o to dát o sobě vědět – nezůstat jen sedět doma, ale pomoci rozvinout spolupráci.

Všem jistě jde o to, aby život společenství církve byl svědectvím o vzájemné lásce, která je základem dokonalosti.

Obnovuj své síly

Když sloužíš, potřebuješ někde čerpat. Posilou ti může být nejen „tvé“ společenství, ale i nějaké „útočiště“ v komunitě, klášteře nebo i centru života mládeže, kde můžeš najít někoho, kdo tě vyslechne a může ti poradit, protože je trochu nad věcí a má i nějakou duchovní zkušenost. Stejně tak můžeš čas od času přijet na tato místa prožít chvíle duchovních cvičení, abys prohloubil a očistil motivy svého jednání, abys nechal znovu zapálit své srdce.

Máš možnost, máš zodpovědnost

Celý život budeš mít před sebou svobodu rozhodování mezi dobrem a zlem, mezi zodpovědností a lhостejností. Celý život budeš v nebezpečí, že popřeješ více sluchu světu, který tě bude pokoušet k využití svých schopností jen pro sebe, k zabezpečení jen svého života.

Budeš-li žít ve společenství, budeš-li čerpat z milosti živého Krista, obstojíš a prožiješ svůj život smysluplně a šťastně. Staneš se darem pro mnoho lidí.

Závěrem si připomeň slova papeže, která řekl mladým lidem v Římě v jubilejním roce 2000:

„Až se vrátíte domů, nerozcházejte se. Utvrďte a prohlubte svoje příslušnost ke křesťanskému společenství, do něhož patříte.“

Neopomenutelné ekumenické úsilí

Díky smutnému dědictví minulosti nás provází rozdělení křesťanů. Dosažení plné jednoty jistě nespočívá na lidských schopnostech, ale na Kristově modlitbě a na daru Božím. To však nic neubírá na povinnosti každého věřícího usilovat o co nejbratrštější společenství s jinými křesťany. Nesmí sice nikdy jít o unáhlené přehlížení dosavadních rozdílů ve víře, zvláště co se týče svátosti kněžství a svátosti eucharistie, v praxi ale můžeme sdílet se svými bratry mnoho konkrétních aktivit, a to především rázu charitativního. Velice významné je, že se můžeme společně modlit.

Na cestu životem

Motto:

„Církev je příslibem domova. Kdo našel církev, našel cestu domů.“
Christoph kardinál Schönborn

Hledáme vzory

▪ *Svatý František z Assisi vedl své následovatele nejen k chudobě, ale také k bratrskému životu. O životě prvních společníků se píše: „Jak vroucí byla bratrská láska nových žáků Krista! Pokaždé když se potkali na nějakém místě nebo na cestě, jak se často stávalo, došlo k opravdové explozi duchovní lásky, jediné lásky, která je zdrojem lásky bratrské. A byla to čistá objektivita, jemné city, svatá políbení, sladké rozhovory, skromné úsměvy, veselý vzhled, prostý pohled, pokorná duše, zdvořilá řeč, laskavé odpovědi, úplná jednota jejich ideálu, vzájemná úcta a neúnavná služba... Milovali jeden druhého hlubokou láskou a vzájemně si sloužili a opatrovali to nejněžnější stejně jako matka, která se stará o svého jediného syna, jehož něžně miluje. Takový cit planul v jejich srdcích, že byli připraveni jít bez váhání na smrt nejen z lásky ke Kristu, ale také aby zachránili duši i tělo svých bratrů. Jednoho dne spolu šli dva bratři a narazili na blázna, který po nich začal házet kameny. Jeden z bratrů si všiml, že kameny míří přímo na jeho druha, a hned se postavil před něj, protože chtěl, aby kameny zasáhly raději jeho než bratra. Taková byla jejich vzájemná láska. S opravdovou upřímností byli připraveni dát život jeden za druhého.“*

▪ V současné době vzniká mnoho různých komunit, které jsou příležitostí zvláště pro mladé lidi, aby v nich mohli zakusit krásu a hloubku církevního společenství. Jsou to různá moderní církevní hnutí nebo i malé skupiny vznikající zcela spontánně. Tak například vznikla nadace Podané ruce, která nabízí život v komunitě narkomanům, kteří chtějí přestat s drogami. Během své existence zde došlo k mnohým obrácením a zažili tu také moc Boží, která

pomáhá k nalezení cesty a k uzdravení. Významným přínosem pro naši církev jsou Diecézní centra života mládeže, kde žijí mladí lidé spolu s knězem a snaží se vytvářet atmosféru rodiny a přijetí, aby mladí lidé, kteří hledají, mohli prožít osobní zkušenost s Boží láskou. Velkým darem pro celou církev jsou světové dny mládeže. Mohli bychom mluvit o mnoha dalších místech duchovních oáz. Ještě se však zmíníme o ekumenické komunitě Taizé. Tam řeholní bratři přichystávají jen jednoduché ubytování, prosté jídlo a umožňují nacházet prostor pro Boha v modlitbě a objevovat Boží slovo. Zakladatel, bratr Roger, říká: „Vždycky nás překvapí, že vás můžeme přijmout.“ Tisíce mladých přijíždějí a rádi se vracejí, protože prožijí okamžiky přijetí, naslouchání.

Základní body pro pochopení

☐ Ježíš ustanovil církev a světil jí velký dar – své evangelium a svátosti. Pro službu tomuto společenství ustanovil jáhny, kněze a biskupy.

☐ Církev je živý organismus, který má základní strukturu (hierarchii, farnosti, diecéze...). Tato struktura však musí být naplněna duchem společenství, duchem lásky, jinak by se stala prázdnou a bezduchou maskou.

☐ Člověk potřebuje žít ve společenství. Potřebuje sdílet svoji víru, mluvit o věcech, na které není v běžném životě ve světě prostor, a společně se modlit. Je to jedna z přirozených lidských potřeb. Malá společenství, kde zakoušíme osobní vztahy a přítomnost Krista, jsou pro život víry velmi důležitými posilujícími oázami.

☐ Rozdělení mezi křesťany je velkou bolestí. Ekumenické úsilí o plnou jednotu zůstává jednou z velkých výzev současným křesťanům. Všichni jsme voláni k ekumenismu bratrské lásky, praktické spolupráce zvláště na charitativních dílech a k ekumenismu modlitby.

Nabídky pro tvůj život

✓ Křesťan nemůže žít sám! Čas věnovaný životu ve společenství je velice důležitou životní investicí. Hledej, v jakém konkrétním společenství uskutečníš tuto potřebu sdílení života víry.

✓ Účastni se aktivně života ve své farnosti a ve své diecézi. Nemusíš být u všeho, ale u svého, třeba malého, úkolu bys neměl chybět.

✓ Každý pokřtěný má zodpovědnost za podobu společenství církve. Je třeba si církev zamilovat a usilovat v ní o vztahy lásky a o spiritualitu společenství.

* Čti: Mt 16,13-20; Sk 1,4-8; 2,42-47; Zj 2-3; KKC 820-822; 830-838; 871-953; 1108-1109; 2789-2793

Metodika

➔ Čeho si vážím na druhých

Každý napíše na papír, čeho si na druhých váží a to, co mu na nich vadí. Společně to pak rozebereme – samozřejmě i s pohledem na sebe. Je velmi dobré všimnout si rozdílností v tom, že někdo vidí něco jako nedobré, co ale druhému nevadí, a naopak, a poukázat také na lidskou originalitu.

Diskusi můžeme zaměřit na to, čeho si vážíme a co nám vadí ve společenství církve. Můžeme si tak uvědomit, že církev je tvořena nedokonalými a rozdílnými lidmi.

Při diskusi můžeme na dva papírové panáky psát jednotlivé vlastnosti. Na jednoho to, čeho si vážíme, a na druhého to, co nám vadí. Lépe si tak uvědomíme, že něco může jednomu vadit a druhému ne.

➔ Barevné pruhy

Připravíme pruhy látek různých barev nebo kusy barevného papíru. Každý si vybere pruh látky, který ho charakterizuje. Pak si dokola říkáme, proč jsme si vytáhli tu kterou barvu. Z látek nakonec sestavíme nějakou hezkou ozdobu, abychom vystihli, že naše různost je především obohacením.

➔ Diecéze se skládá z farností

Cílem hry je seznámit děti s existencí děkanátů – vikariátů. Ve své vlastní diecézi si vypíšeme všechny existující děkanáty – vikariáty a mezi ně vepíšeme další, které si vymyslíme např. podle některých větších měst. Děti mají za úkol rozeznat ty správné. Můžeme pak u každého děkanátu napsat jméno děkana a osob zodpovědných za mládež.

Hru můžeme obměnit tím, že budeme sestavovat diecéze naší republiky a vepisovat jména biskupů a osob zodpovědných za DCM.

Četba k prohloubení tématu

- II. vatikánský koncil – Lumen gentium, Zvon, 1995.
- Křesťanská společenství mládeže, Sekce pro mládež, 1993.
- Rodí se nová naděje, Jean Vanier, Zvon, 1997.
- Mysterium koncilu, Ivan Pojavnik, Matice cyrilometodějská, 1998.
- O víře dnes, Josef Ratzinger, Matice cyrilometodějská, 1998.
- Milovat církev, Christoph kardinál Schönborn, Nové město, 1998.
- Hierarchie, Chiara Lubichová, Nové město, 1995.
- Překročit práh naděje, Jan Pavel II., Tok, 1995.
- Josef kardinál Ratzinger – křesťanství na přelomu tisíciletí, Peter Seewald, Portál, 1997.
- Malá společenství, Aleš Opatrný, Pastorační středisko, 2000.
- Farnost na přelomu století, Trinitas, 2000.
- Plná slávy, Bruce Marshall, Zvon, 1993.
- Novo millennio ineunte, Jan Pavel II., sekretariát ČBK, 2001.
- Christifideles laici – o povolání a poslání laiků v církvi a ve světě, Jan Pavel II., Zvon, 1990.

9

Žijeme ve světě, ale ze světa nejsme

Katecheze

Svět a křesťané

„Drazí přátelé, na úsvitu tohoto třetího tisíciletí spatřuji ve vás „jitřní stráž“. Během století, které skonává, byli mladí lidé jako vy masově svoláváni do obrovských zástupů učících se nenávidět, byli posíláni, aby bojovali jedni proti druhým. Dnes jste byli svoláni sem, abyste stvrдили, že se v novém století nepropůjčíte být nástroji násilí a destrukce; braňte mír i za cenu osobních obětí, je-li to nutné. Nepoddávejte se světu, ve kterém jiné lidské bytosti umírají hladem, zůstávají analfabety, postrádají zaměstnání. Braňte život v každé chvíli jeho pozemského života, snažte se ve vši svou energii o to, aby se země stala pro všechny obyvatelnou.

Drazí mladí začínajícího století, řeknete-li Kristu ano, pak říkáte ano každému vašemu vznešenému ideálu. Modlím se za to, aby v novém století a tisíciletí kraloval ve vašich srdcích a lidstvou On. Nebojte se Mu svěřit. On vás povede, dá vám sílu, abyste Ho denně v každé situaci následovali.“ (Jan Pavel II., XV. SDM)

„Lidé jsou zkažení, za našich časů bývávalo lépe.“ Přísloví „S poctivostí nejdál dojdeš“ už neplatí ...

Je to pravda? Opravdu je dnešní doba tak zkažená? Plná sobeckosti, ostrých loktů, nepoctivosti, nespravedlnosti, konzumismu? Možná ano, možná to malinko zveličujeme, každopádně je náročná.

Existuje však nějaké období v historii lidstva, které by nebylo náročné?

Ale ať už je doba jakákoli, co znamená pro nás křesťany? Že se máme stáhnout, hrát si na svém písečku a události světa hodit za hlavu? Nebo se přizpůsobit tomuto světu, abychom dosáhli uznání, vážnosti, aby nás lidé „brali“? Nebo polevit, upravit evangelium, protože doba se změnila a požadavky Krista na život dnes nejsou reálné?

A konečně: Není každá doba, tedy i ta naše, pro nás křesťany příležitostí, abychom svědčili o pravém Bohu? Abychom právě v oněch těžkých dobách byli a žili jako děti Boha, děti světla, stali se solí země?

Křesťané žijí ve světě

„Vy jste sůl země; jestliže však sůl pozbude chuti, čím bude osolena? K ničemu již není, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali.“ (Mt 5, 13)

Sůl se nedává do pokrmu proto, aby se vše změnilo v sůl. To by bylo nechutné. Dává se tam proto, aby byl pokrm chutnější, aby získal na chuti a kvalitě. Nutno připomenout: my jsme ta sůl, o které hovoří Ježíš. My máme prosolit svět, dodat mu pravou chuť, „šťávu“, kvalitu, oživit ho.

Pokud slevíme z nároků, jaké na nás klade Kristus, začnou po nás lidé šlapat. Budeme nemastní a neslaní. *„Vím o tvých skutcích, nejsi studený ani horký! Ale že jsi vlažný, a nejsi horký ani studený, vyplivnu tě ze svých úst.“ (Zj 3, 16)*

Nebudeme ani Jeho ani ze světa. Budeme maximálně průměrní lidé, kteří nevědí, co dělat, kam patří, kde je jejich místo. Ježíš znal toto nebezpečí. Věděl, že je těžké žít ve světě a přitom zůstat Boží. Ale On nás v tom nenechává samotné, On se za nás modlí: *„Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval od zlého. Nejsou ze světa, jako ani já nejsem ze světa. Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa.“ (Jan 17, 15-18)*

Zodpovědnost křesťana za svět

Jsmo ve světě a máme žít jako křesťané. Co s tím? Dá se to skloubit? Co to znamená konkrétně pro můj život?

„Nebot je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. Všechno dělejte bez reptání a bez pochybování, abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskorny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm svítte jako hvězdy, které osvěčují svět.“ (Fil 2,13-15)

Zodpovědnost za svůj život, osobní vztah k Bohu

Na prvním místě musím žít s Bohem.

„Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic.“ (Jan 15,5)

Pokud nebude můj vztah k Bohu opravdový, založený na důvěře, pokud mu svůj život nesvěřím, všechny mé činy (i sebelepší) mě nebudou naplňovat. Budu se cítit poloprázdný. Mohu říkat stejně jako apoštolové: „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytily.“ Pokud však přizveme do našeho života živého Ježíše, může nám poradit: „Zajeď na hlubinu a spusť své sítě k lovu!“ Teprve s ním mohu mít sítě plné ryb, teprve s ním mohou mé skutky získat pravý smysl.

Zodpovědnost za církev, společnost

Pokud mě láska Boha provokuje ke službě, chci a je povinností každého křesťana sloužit. Sloužit a angažovat se na úrovni své rodiny, farnosti, děkanátu, diecéze. Nést zodpovědnost za život celé církve, za společnost a zemi, ve které žiji. *„Duch svatý, který posvěcuje Boží lid církevní službou a svátostmi, uděluje věřícím také zoláštní dary pro konání apoštolátu. Přiděluje každému zolášť, jak chce, aby sloužil druhým podle míry Božích darů, aby tak byli dobrými správci rozmanité Boží milosti k budování celého těla v lásce. Z přijetí těchto charismat, a to i prostších, vzniká pro každého věřícího právo a povinnost uplatňovat je v církvi i ve světě k dobru lidí a k budování církve.“ (Apostolicam actuositatem, dekret o apoštolátu laiků, 3)*

Hlavní pole zodpovědnosti

Rodina

„Rodina přijala od Boha poslání být základní a životodárnou buňkou společnosti. Toto poslání bude plnit, jestliže se vzájemnou láskou svých členů a společnou modlitbou k Bohu stane domácí svatyní církve, jestliže se celá rodina začlení do liturgického kultu církve, jestliže bude rodina poskytovat účinné pohostinství a podporovat spravedlnost i jiné dobré akce, které slouží všem bratřím trpícím nouzí.“ (Dekret o apoštolátu laiků, 11)

Jistě můžeme uvést konkrétní skutky, např. adopce opuštěných dětí, pomoc snoubencům při přípravě na manželství, angažovanost ve veřejném životě pro vytváření dobrých sociálních podmínek pro rodiny s větším počtem dětí, pro začínající mladé manžele, snahu o zlepšení bytové politiky státu atd. Toto všechno však předpokládá, že se musíme ve své rodině den co den učit *milovat a odpouštět* skrze obyčejné, prosté, každodenní situace.

Někdo kdesi říkal: „Milovat bližního by nebylo tak těžké, kdyby ten bližní nebyl tak blízko.“ Nemůžeme být lhostejní k tomu, že rodiče nestíhají, že potřebují pomoci. Nemůže mi být ukradený bratr nebo sestra, když vidím, že jsou smutní, prarodiče, které jsem neviděl a nepopovídal si s nimi už několik měsíců...

Farnost, děkanát, diecéze

Farnost, děkanát, diecéze je po rodině druhou nejmenší jednotkou církve. I tam máme své nenahraditelné místo. Musíme se snažit o vytvoření krásných vztahů, o společenství, stejně jako ve své rodině. Jedná se samozřejmě o mé vrstevníky, ale i o všechny, se kterými žiji společenství církve, s nimiž se setkávám, prožívám mše svaté. Měli bychom cítit zodpovědnost za malé děti, za mládež, všimát si nově příchozích, neuzavírat se, snažit se vytvářet domov pro všechny. S tím souvisí i rozdělení úkolů mezi mladé, rodiče a starší lidi. Nesmíme opomenout dialog a spolupráci s místním knězem. Také život farnosti bez služby vesnici či městu by nebyl pravým životem.

Měli bychom pěstovat porozumění i pro děkanát, diecézi, pro kterou je farnost jakoby buňkou, a být ochotni nasadit síly také pro diecézní akce. Pokud bychom se měli zmínit o těchto aktivitách, je to určitě každoroční diecézní setkání s biskupem, spolupráce s kaplanem pro mládež, aktivní dobrovolná služba, tzv. voluntariát, zájem o konkrétní lidi z jiných farností, kde je mladých méně a nefungují tam společenství.

Charitativní služba

„Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.“
(Gal 6, 2)

„Církev má v neobyčejné úctě milosrdnou lásku vůči chudým a nemocným i takzvaná charitativní díla a vzájemnou pomoc k ulehčení lidské bídy všeho druhu. V dnešní době, kdy se sdělovací prostředky zdokonalily, vzdálenosti mezi lidmi byly téměř překonány a obyvatelé celého světa se stali jakoby členy jedné rodiny, se tyto aktivity a díla staly mnohem naléhavějšími a všeobecnějšími. Charitativní činnost může a musí dnes zahrnovat naprosto všechny lidi a potřeby. Kdekoli žijí lidé, kteří trpí nedostatkem jídla, pití, šatstva, bytů, léků, práce, vzdělání a prostředků nutných k životu opravdu lidskému, kde jsou lidé trýznění soužením a nemocí, kde trpí ve vyhnanství nebo v žaláři, tam je musí křesťanská láska vyhledávat a nalézat, vynakládat veškerou péči na to, aby je potěšila a skutečnou pomocí jejich osud zmírnila.“ (Dekret o apoštolátu laiků, 8)

Myslet na lidi v nouzi či utrpení znamená umět se rozdělit o to, co je mé, co zmírní sociální rozdíly mezi lidmi. Např. darovat někomu svůj čas: navštívit nemocného ve svém okolí, vymyslet program pro domov důchodců, pomáhat ve zdravotnickém, sociálním zařízení jako dobrovolník, popovídat si s bezdomovcem, s někým, kdo je sám. Rozdělit se o *hmotné věci*: sbírka šatstva pro chudé – ne o to, co nepotřebuji, ale o to, co pomůže navrátit člověku jeho lidskou důstojnost, shromáždění potravin a jiných potřeb při národních či světových katastrofách. Souvisí s tím finanční pomoc a podpora jednak konkrétních lidí, ale i různých sociálních zařízení. Nebát se pravidelně vzdát části svého výdělků, aby mohla posloužit těm, kdo

toto štěstí pravidelného a solidního příjmu nemají. Jedná se také o pomoc modlitbou, osobní obětí.

Národní prostředí a sociální spravedlnost

„Protože katolíci milují svůj národ a věrně plní své občanské povinnosti, mají pocítovat povinnost přispívat ke zvýšení pravého společenského blaha. Váhu svého mínění mají uplatňovat tak, aby občanská moc byla spravedlivě vykonávána a aby zákony byly v souladu s mravními příkazy a obecným blahem. Katolíci, kteří se vyznají ve veřejných záležitostech a jsou také náležitě pevní ve víře a v křesťanském učení, nemají odmítat veřejné úřady, protože jejich svědomitým spravováním mohou přispívat k obecnému blahu a zároveň připravovat cestu evangeliu.“ (Apostolicam actuositatem, 14)

Pro společnost uděláme mnoho, když budeme dobře žít své povolání, dělat poctivě a pravdivě svou práci, své studium. Měli bychom být v práci, ve škole vzorem. Zbytečně nekritizovat, nepomlouvat, ale v případě nespravedlnosti či nesouhlasu se ozvat. *„...vaše řeč ať je: ano, ano – ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého,“ (Mt 5, 37)* nebo *„Vaše řeč ať je vždycky laskavá a jadrná.“ (Kol 4, 6)* Souvisí s tím angažovanost na úrovni zastupitelstva obce, města, magistrátu. Jak říká dekret o apoštolátu laiků, nemáme odmítat veřejné úřady. Je na místě zmínit zodpovědnost za politickou situaci státu, tzn. účastnit se voleb, zodpovědně vybírat kandidáty politických stran, vyjádřit se k mravnímu řádu, ke konkrétním, aktuálním otázkám a problémům, např. ochrana nenarozených dětí, euthanasie, soužití osob stejného pohlaví, rasové nesnášenlivosti, otázky zlepšení sociálních podmínek lidí, životního prostředí, pravdivosti a kvality obsahu sdělovacích prostředků, vztahu církve a státu... Zodpovědnost za vlast by nás měla přimět k ochotě vzdělávat se, stávat se odborníky ve svých profesích (psychologové, pedagogové, zdravotníci, sociální pracovníci, lékaři atd.). Nespokojovat se pouze s ulehčením sociální situace nebo nespravedlnosti (viz charitativní činnost), ale jít, zkoumat kořen věci a dívat se na jeho řešení do budoucna.

Mezi naše současné sociální problémy patří bezesporu nezaměstnanost. Mnoho lidí je bez práce. Někteří ji poctivě hledají a nalézt nemohou, jiní si zvykli na sice nízký, ale nenáročný příjem. Pokud jsme v pozici, že je v našem společenství člověk, jenž práci sehnat nemůže, měli bychom mu v hledání pomoci nebo ho podpořit i finančně. V této konkrétní situaci se ověří pravdivost našeho společenství.

Jestliže práci nemáme my sami, nemůžeme spoléhat pouze na podporu, sociální dávky či pomoc rodičů, dávat přednost jednoduchému nabytí peněz před poctivou prací. Měli bychom práci aktivně hledat a volný čas při nezaměstnanosti využít ke studiu, rekvalifikaci, konání dobra v různých církevních a sociálních zařízeních, kde se mnohdy najde i stálá práce. Je možnost zajímat se také o dobrovolnou službu – voluntariát či programy v nezaměstnanosti, které mají na starosti charity. Neměli bychom sklouznout k pasivnímu přístupu k naší situaci, zahálení, ale skrze různé aktivity si stále uvědomovat svou vlastní hodnotu.

Mezinárodní prostředí

„Mezi znamenání naší doby zaslouží zvláštní zmínku rostoucí a nepotlačitelný cit solidarity všech národů. Je úkolem apoštolátu laiků, aby tento cit neúnavně podporoval a přetvářel v upřímné a pravé bratrské cítění. Navíc mají mít laici na zřeteli mezinárodní pole a problémy, které tam vznikají, i jejich řešení v teorii a v praxi, zvláště pokud jde o národy v rozvojových zemích. Všichni, kteří pracují mezi cizími národy nebo jim poskytují pomoc, ať si uvědomují, že vztahy mezi národy musí být opravdu bratrskou vzájemností, v níž obě strany zároveň dávají i přijímají.“ (Apostolicam actuositatem, 14)

Nesu zodpovědnost nejen za církve, za zemi, ve které žijí, za její společnost, ale nemůže mi být lhostejný jediný člověk na celém světě, který jakýmkoli způsobem strádá a ztrácí svou lidskou důstojnost. Patří sem zájem o aktivity Papežského misijního díla, projektu Adopce na dálku, pomoc při světových katastrofách, osobní oběť, modlitba. Solidarita se zeměmi třetího světa – zodpovědnost našeho

bohatého Severu za chudý Jih, nebýt lhostejný k válečným konfliktům, hladovění, nevzdělanosti, zneužívání dětí, upírání základních práv a svobod, k hrozícím ekologickým katastrofám, s čímž souvisí určitá skromnost našeho života, nepozvednutí hlasu vůči novým, neetickým možnostem moderní vědy...

Skrze lásku a službu se učím žít. Mnohdy se ukáže, že naše pomoc nepřináší největší užitek těm, komu je nabízena, ale nám samotným. Skrze projevovou lásku můžeme lépe chápat smysl a cenu vlastního života. *„Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil.“* (Ef 2,10)

Možná nás velké množství problémů světa odrazuje od přijetí zodpovědnosti za něj, nebo naopak přivádí k tomu, že bychom chtěli konat jen veliké věci a drobnosti, malé skutky lásky pokládáme za nicotné. Avšak právě ty naše drobné, každodenní povinnosti a věrnost v nich nás přivádějí blíže k Bohu. Jen On sám nám může ukázat, jakým způsobem máme konat Jeho vůli, kde je naše místo. Člověk stěží posoudí, který skutek v Božích očích má větší hodnotu.

Žít pravdivě své křesťanství se zodpovědností za církve a společnost, klade na nás, zvláště mladé křesťany, velké nároky. Jde o hrdinství, v určitém pohledu kolikrát i o mučednictví.

„... Mučednictví těch, kdo jsou – včera stejně jako dnes – povoláni jít proti proudu...“ (Jan Pavel II, XV. SDM) Znamená to mnohdy mít odvahu nést kříž pocitu nepochopení, osamění nejen ze strany společnosti, ale někdy bohužel i různých lidí z církve.

Svatý otec při vigílii na Tor Vergatě dále říká: *„Je obtížné věřit v takovém světě? Je v roce 2000 těžké věřit? Ano! Je to obtížné. Není na místě to skrývat. Je to obtížné, ale s pomocí milosti je to možné.“*

Na cestu životem

Motto:

„Pro křesťana neexistuje služba Bohu bez služby člověku a služba člověku je zároveň službou Bohu.“

Josef Lux

Hledáme vzory

▪ Blahoslavený *Pier Giorgio Frassati* zemřel v roce 1925 ve 24 letech. Žil a studoval v Turíně. Svou víru prožíval nejen v tichosti modlitby a uprostřed mladých lidí v církvi, ale i uprostřed světa. Angažoval se mezi chudými, mezi dělníky i v politickém životě. Socialista Turati o něm píše: *„Byl to vzácný člověk. Vše, co se o něm dozvídám, je tak nové a překvapující, že to naplňuje uctivým podivem i toho, kdo s ním nesdílel jeho víru. Věřil v Boha, žil dle své víry a chápal ji jako službu vojína, jako uniformu, kterou nosil před tváří světa a nikdy ji nezaměnil. Tento mladý inženýr s jasným a milým pohledem se považoval za bratra všech lidí, především těch nejchudších a nejnešťastnějších. Jeho počínání bylo výjimečné. Měl pohodu ducha, měl silnou duši i tělo. Miloval pohyb a hory. Byl statečný, prosazoval spravedlnost a bránil právo. Byl věřícím křesťanem a jednal dle své víry. Říkal, co cítil, a dělal to, co říkal. Tento zásadový muž žijící dle svého náboženství je vzorem, který může ledacos nabídnout všem.“*

▪ Slova prezidenta republiky Václava Havla na pohřbu *Josefa Luxe* jsou svědectvím o křesťanovi – politikovi:

„Vážení přítomní, tváří v tvář smrti Josefa Luxe cítíme najednou všichni, možná silněji než dříve, že tento muž, jehož působení je neodmyslitelně svázáno s nelehkým desetiletím budování demokratického státu u nás, byl člověk korektní, čestný, slušný, člověk, který byl schopný naslouchat druhým, vyjednávat, hledat kompromisy, ale zároveň se nevzdalovat vlastním ideálům. Byl to navíc, zdá se mi, skutečný demokrat, který se

nepovyšoval nad jiné, ale svůj zájem dokázal věnovat každému, a to nikoli jen tehdy, kdy mu byla projevoována přízeň nebo kdy ho ukazovaly kamery. Jsem hluboce přesvědčen, že tyto jeho vlastnosti, v politickém životě tak důležité a bohužel v něm dost vzácné, souvisely u něho těsně s jeho zbožností. Byl věřící člověk, který měl asi nejen díky své povaze, ale i díky své víře v sobě určitý přesah: dokázal se povznést nad různé dílčí zájmy, uvádět je v soulad se zájmy celku a těmto zájmům posléze sloužit. Věděl prostě dobře, že jsou vyšší hodnoty než ten či onen okamžitý zisk vlastní nebo lokální, stranický nebo dokonce národní. Pokusme se dnes pochopit jeho smrt a přijmout ji jako výzvu k pěstování těch nejlepších hodnot, které ztělesňoval... Josef Lux věděl dobře, že jeho život je vážně ohrožen, a dlouho se na možnost svého odchodu vnitřně připravoval. Proto zemřel, domnívám se, smířen s Bohem, se svými bližními, se svým osudem.“

Základní body pro pochopení

□ Být křesťanem není jen to, že se někdy modlím, chodím na mši svatou, nosím křížek na krku apod. Jde o celkový styl života. Ježíš své učedníky posílá do světa a říká, že jsou solí země a světlem světa. Znamená to přijmout zodpovědnost za život svůj i život svých bližních, za společnost a za celou zemi.

□ Je úkolem především laiků podílet se svou prací na stvořitelském díle a zušlechťovat tak život společnosti podle Božích zákonů. Jejich aktivní přínos je nezastupitelný zvláště v rodině, v úctě k životu, ve výchově, v kultuře, v politice a ve sdělovacích prostředcích.

□ Skrze komunikaci s Bohem a poznání jeho lásky ke mně chápu svou vlastní důstojnost, a tak si snadněji uvědomuji důstojnost každého člověka.

Nabídky pro Tvůj život

✓ Spoluzodpovědnost za druhé, za společnost a za svou zemi mne nutí přemýšlet nad tím, kde a jak se konkrétně angažovat. Křesťan nemůže „nečinně sedět a pasivně přihlížet“.

✓ Angažovanost křesťana ve světě předpokládá modlitbu, bez které se aktivita stává pouze povinností nebo vlastní seberealizací. Matka Tereza říkala: „Plodem ticha je modlitba, plodem modlitby je víra, plodem víry je láska, plodem lásky je služba, plodem služby je mír.“

✓ Možná cítíš svou bezmocnost vůči násilí, vůči politické zvrůli... Buď ale člověkem naděje. I když víš, že nemůžeš změnit všechno, nezapomeň, že celek se skládá z mnoha částí a že v tomto ohledu jsi nezastupitelný. Na změnu světa nejsi sám. Sv. Terezie z Avily říkala, že „s Bohem jsi vždycky ta větší polovina“.

* **Čti:** Gn 1,26-2,3; Sir 7,1-36; Mt 20,1-16; Lk 16,13; 2 Sol 3,6-13; KKC 1877-1948; 2234-2246; 2401-2463

Metodika

Jednotlivé náměty můžeme uvést malým příkladem:

- Životopisec v legendě o svatém Vojtěchovi píše, že se „obrátil“ při smrti prvního pražského biskupa Dětmara, který umíral těžce a s výčitkami svědomí. Vojtěch byl v té době již klerik, a tak se můžeme ptát, co asi znamená zmínka o jeho obrácení? Pravděpodobně si uvědomil svou zodpovědnost za tento lid.

- Vypravujeme příběh z evangelia: Ježíš uzdravil Petrovu tchýni. Jakmile byla uzdravena, vstala a obsluhovala je. Služba je projevem našeho vnitřního uzdravení. Kdo má „zdravou“ víru, ten slouží.

- Jeden politický vězeň říkával: „Má-li srdce růst, musí dlaně tvrdnout.“

➔ Trh práce

Práce je skutečně mocným prostředkem k tomu, aby člověk dozrál, poznal sebe i druhé. Práce nás vychovává. Proto nezapomínejme čas od času na farní brigádu s mládeží. Lze to udělat i následujícím způsobem:

S panem farářem předem dohodneme práce a úkoly, které je potřeba ve farnosti udělat – např. odklízet sníh kolem kostela, nabalit mikulášské balíčky, skládat farní zpravodaj, podílet se na Tříkrálové sbírce, spoluorganizovat farní den, porýt zahradu...

V jedné obci mladí lidé požádali na radnici o seznam nejstarších občanů a navštěvovali je nebo jim posílali blahopřání k narozeninám. Je možné připravit plakát s napsanými úkoly a mladí ze společenství si sami mohou dobrovolně vybrat službu, kterou si ten který měsíc vezmou na starost.

➔ Adopce na dálku

V jedné farnosti mladí ze společenství sehnali balík pohlednicových předtištěných papírů. Požádali děti z farnosti, aby na pohlednice namalovaly obrázky s různými náměty. Dětské pohlednice pak prodávali a utržené peníze použili na Adopci na dálku (Charita ráda poradí, jak postupovat). Peníze lze získat i jiným vhodným

způsobem. Mladí ze společenství tak měli v misijní zemi dítě, kterému za 4.000,- Kč ročně zajistili například základní vzdělání, stravu...

Takové společenství nebude nikdy uzavřené „samo pro sebe“.

➔ **Modlitba za druhé**

JOZUE – ve společenství se budeme modlit za naše město. Na závěr setkání se rozdělíme po dvojicích a přečteme si ze Starého zákona příběh o dobytí Jericha. Jozue obcházel město a Jericho dobyl. Rozdělíme si město na jednotlivé čtvrti. Každá dvojice se vydá do jedné čtvrti a prochází ulicemi. Mladí se modlí za lidi, kteří tam žijí. Pokud je to možné, mohou se i během týdne do ulice, kterou mají „na starosti“, vrátit.

ABRAHÁM – přečteme si příběh o Abrahámovi, který smlouval s Bohem a přimlouvá se za Sodomu. Přímlovná modlitba je důležitá. Nemá „přemluvit“ Pána Boha, ale ukázat, že máme odpovědnost a jsme v prosbách vytrvalí. Připravíme si mapu republiky nebo diecéze... Účastníci společenství si losují jednotlivá města nebo farnosti napsané na lístečcích. Za tato místa se pak celý týden modlí. Místa si na mapě označí.

➔ **Nabíjení baterek aneb „Těšte můj lid“**

Hra má připomenout, že jsme povoláni přinášet lidem radost a všimnout si jich s otevřenýma očima. Je vhodná zvláště tehdy, je-li společenství na táboře nebo tráví společný víkend. Na určeném místě je nástěnka s vhodným citátem z Bible. Je tam také legenda a pravidla vysvětlující „nabíjení baterek“. Pod nástěnkou připravíme tolik krabiček (například od zápalek), kolik je účastníků a krabičky označíme jmény. Dáme k nim dostatečné množství malých papírků a psací potřeby. Každý se pak snaží každému napsat nějaký pozitivní vzkaz, něco, co ho má povzbudit, potěšit... Před odjezdem si účastníci své „nabití baterky“ rozeberou. Pravidlem je, že nikdo nesmí vzít z krabičky a přečíst více lístečků než jeden denně.

Četba k prohloubení tématu

- Josef Lux - Muž se světlem v srdci, Eva Rolečková, Gutenberg, Praha 2000.
- Christifideles laici – o povolání a poslání laiků v církvi a ve světě, Jan Pavel II., Zvon, 1990.
- Dokumenty II. vatikánského koncilu: Apostolicam actuositatem a Gaudium et spes, Zvon, 1995.
- Pier Giorgio Frassati, Paolo Risso, Portál, 1992.
- Ne vším jsem byl rád, Václav Vaško, Karmelitánské nakl., 1999.
- P. Michael Pro, Lothar Groppe, Zvon, 1992.

„Jsme na začátku“: Pevné body křesťanského života

Katecheze

Snad jsi již poznal, že tvá cesta životem má vysoké horizonty. I ten, kdo v duchovním životě pokročil, musí přiznat, že je stále na začátku své cesty. Vždyť cíl je samotný Bůh a jeho království.

Jsme na začátku. I ty jsi na začátku.

A protože je dobré vědět, jak jít, chceme se zamyslet nad pilíři našeho duchovního života.

„Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: ‚Za koho mě lidé pokládají?‘ Řekli mu: ‚Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.‘ Zeptal se jich: ‚A za koho mě pokládáte vy?‘ Petr mu odpověděl: ‚Ty jsi Mesiáš!‘“ (Mk 8, 27-29)

V tomto úryvku je ukryta základní otázka každého člověka: Za koho pokládáš Ježíše Krista? Kdo je pro tebe Ježíš Kristus? Našel jsi v něm svého Spasitele? Našel jsi v něm svého přítele? Jestliže jsi vkročil na cestu víry v Pána Ježíše, pak jsi zřejmě nějakým způsobem zakusil i to, co se odehrálo po prvním kázání evangelia v den seslání Ducha svatého. Ve Skutcích apoštolů se o této chvíli píše: *„Když to uslyšeli, proniklo jim to srdce a ptali se Petra i ostatních apoštolů: ‚Bratři, co máme dělat?‘ Petr jim odpověděl: ‚Obraťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Ježíše Krista.‘“ (Sk 2, 37n)*

Křest je základem celého křesťanského života a vstupní branou k životu v Duchu svatém. Křtem jsme osvobozeni od hříchu, stáváme se Božími dětmi a vstupujeme do společenství církve. Z tajemství

svátosti křtu se odvíjí celý náš život. Křestní slib před samotným křtem má dvě části: odřeknutí se zla a vyznání víry v Ježíše.

„Věříš v Ježíše Krista...? Věřím.“

Tak za tebe odpověděli rodiče nebo jsi to sám vyznal při křtu. Tak obnovuješ své vyznání víry každým rokem během velikonoční vigilie. Při křtu jsme se obrátili zády ke zlému a přiklonili jsme se ke Kristu. Objali jsme Ježíše. *„Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo.“* (2 Kor 5,17) Milostí Boží ses stal novým člověkem. To nové je však často světem okolo tebe považováno za slabost, za hloupost, za idealismus, za překonané. Nedej se! Když jsi dostal po křtu bílou roušku, tehdy jsi slyšel slova: Nes ji čistou až do konce. A čistotu života s Bohem si musíme mnohdy vybojovat. Musíš napnout síly správným směrem, investovat svou energii do Božích věcí, do Boží kultury života.

Zkoušky na cestě

Než se ale vydáme poznat konkrétně zásady křesťanského života, musíme se dotknout jedné velice závažné oblasti.

Duchovní život zná postupný růst, a to se neobejde bez zkoušek. První chvíle života s Bohem jsou naplněny duchovní radostí, slastmi, zkrátka Božími „bonbónky“. Po nějakém čase však, stejně jako v životě mnoha biblických postav a v životě světců, přichází nutně období duchovní vyprahlosti. Jako by se zdálo, že mne Bůh opustil, že se stává mým nepřítelem. Modlit se mě už nebaví. Potýkám se zase se starými hříchy, o kterých jsem si myslel, že jsem je již překonal.

Mnoho lidí se této etapy zalekne a stávají se z nich pak smutní křesťané. Proč? Nechceme s Kristem trpět. Utíkáme z boje. V těchto chvílích je důležité rozpoznat v duchovní zkoušce Boží pozvání. Je třeba opřít se o víru, že mne Bůh neopustil, ale zve mě k duchovnímu růstu. Toto období vyžaduje věrnost v plnění základních duchovních pravidel, věrnost modlitbě a ochotu „ztrácet čas“ v tichém hledání Boha, i když k tomu mám spíše odpor. Jistě prospěje vyhledávat v tuto dobu častěji svého duchovního vůdce.

Potíže dnešní doby jsou ještě i jinde

Bůh dnes dává prožít církvi zcela novým způsobem zkušenost prvotní církve – duchovní život nejen osobní, ale duchovní život společenství, který je zesilován přítomností Krista mezi svými učedníky, kteří se milují. Jestliže máme zkušenost z krásy a hloubky společné modlitby, je to díky zesílené přítomnosti Ježíše uprostřed společenství. Ten, kdo tuto zkušenost činí, v podstatě prožívá, podle klasické teorie duchovního života, vysoké stupně modlitby. Potíž je mnohdy v tom, že se tomuto člověku zdá osobní modlitba v samotě prázdná. Často je to spojeno i s citem, který se snadno projeví při společné modlitbě a ne v osobní. Je tedy třeba si pamatovat, že pro růst v duchovním spojení s Ježíšem je nezbytné začít s pravidelnou osobní modlitbou. Společná modlitba do našeho života patří, ale je to jen část. Společná modlitba může být často krásnou motivací k modlitbě osobní. Vyrůst v osobním spojení s Kristem se dá výhradně díky pravidelné osobní modlitbě.

Vraťme se však a zamysleme se nad duchovním životem. Je to cesta, která vyžaduje zříkání se, ale je to také cesta, která nás učí žít podle pravidla nové Kristovy kultury lásky.

„Nevíte, že při běhu na závodišti sice všichni závodníci běží, ale cenu že získá jenom jeden? Běžte tak, abyste jí dosáhli! Kdo se však chce zúčastnit nějakého závodu, zachovává ve všem zdrženlivost. Oni to dělají, aby získali věnec pomíjející, ale my věnec nepomíjející! Já tedy také běžím o závod, ale ne jen tak bez cíle, i já zápasím pěstí, ale ne tak jako bych jen bil do vzduchu. Držím však svoje tělo v tuhé kázni a podrobuji si ho.“ (1 Kor 9, 24-27)

Jaký je tedy styl života nového stvoření – křesťana?

Život křesťana je život vysokých ideálů. Následující body poukazují na nejzákladnější postoje v životě křesťana, o které má usilovat, aby se vysoké cíle Kristova evangelia nestaly jen utopií.

Křesťan především ví, že je Bohem milován a nechává se od něj milovat. Ví, že mu Bůh dává milost a že bez Boha a bez Ježíšova vykoupení by byl nic a sám by nic nedokázal. V této víře ze všech sil investuje do následujícího stylu života.

- **Modlitba** jako stálý rozhovor s Bohem, s jasným využitím privilegovaných okamžiků soustředěného a niterného rozhovoru s Pánem. Zde jmenujme jako samozřejmost ranní a večerní modlitbu, modlitbu u jídla a pravidelné rozjímání. Dál se zmiňme alespoň o adoraci, střelné modlitbě, modlitbě ve společenství, modlitbě liturgické, modlitbě breviáře, modlitbě růžence, korunce k Božímu milosrdenství, „modlitbě Ježíšově“, modlitbě o prvních pátcích a prvních sobotách v měsíci.

- **Svátosti** jako dary Boží posily a uzdravení nemocného srdce člověka. Hlavně se bude jednat o časté přijímání eucharistie jako pokrmu na cestu a svátosti smíření jako očisty a osvobození, ale také jako posily v boji s hříchem. I když záleží na duchovním vývoji, jak často budeme tuto svátost přijímat, přesto se většinou doporučuje alespoň měsíční pravidelnost. Pro duchovní růst je důležité mít i svého zpovědníka.

- V životě si nevystačíme sami. Pro křesťana je velice důležité, aby byl v **duchovních věcech doprovázen** někým **zkušenějším**. Najdi si tedy nějakého kněze (někdy i laika), kterému důvěřuješ, a čas od času s ním probírej otázky svého života.

- Křesťan není izolovaný, ale prožívá svůj život ve **společenství** církve. Žije v církvi, která je snoubenka krásná a plná radosti, ale zároveň je v ní plno lidského. Nejedná se jen o to žít v anonymním společenství celé církve, diecéze či farnosti, ale jde tu i o to, žít v malém církevním společenství, kde spolu sdílíme svou víru, modlíme se a prožíváme do hloubky dar přátelství mezi sebou a s Kristem. Pokud ti Bůh dá poznat nějakou duchovní cestu, nějaké hnutí, tehdy se po ní s radostí vydej. Čerpej ze studny, která je ti blízka a zároveň měj v úctě všechny ostatní duchovní cesty.

- Celý život křesťana má mít stále před očima **lásku k druhým lidem**. Křesťan se pozná podle lásky. To není nějaký laciný úsměv, ale vyhrnuté rukávy. V lásce jde o postoj služby, který se projevuje skutky milosrdenství.

- **Maria** je nejen velkou přímluvkyní, ale zároveň je také příkladem života víry a lásky. Stává se blízkou průvodkyní a ochránkyní. Zvláště jí svěřuj obtíže svého mládí: hledání povolání a boj o mravní čistotu.

- Objevit **Písmo svaté** jako slovo na cestu, ve kterém se mnou Ježíš rozmlouvá. Nestačí však jen slovo Boží rozjímat, číst a studovat. Je třeba, aby proměňovalo můj život. Pak budu moci svědčit o Boží velikosti a o Božích skutcích v mém životě.

- Bez **kříže** není možné následovat Krista. „*Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem.*“ (Lk 14,27) Jde o ochotu k oběti, k sebezáporu, k přijetí kříže. K životu křesťana patří i **půst**, který může mít nejrůznější podobu. Nemusí jít jen o vzdání se pokrmu. Jde i o odřeknutí se televize, nadbytečného pohodlí, konzumních zbytečností (např. kouření, nadměrného požívání alkoholických nápojů, surfování po internetu, počítačových her...), věnovat část svého volného času službě druhým lidem... Kdo se bojí duchovní námahy, ten to nikam nedotáhne. Strach, který z nároků víry můžeme mít, nám pomáhá překonat vědomí, že Kristus je na naší straně a že můj kříž, má námaha, je i jeho křížem, jeho námahou.

- Naši staří a moudří předkové říkali: Zachovej řád a řád zachová tebe. Dnes se mnoho mluví o managementu. Jde v podstatě o jedno a to samé. Pokud bude člověk spoléhat jen na momentální pocity a touhy, jeho život bude rozevlátý a nesoustředěný. Bez **harmonie života a řádu dne** se těžko roste v kvalitě osobního života.

- **Studium víry** je nepostradatelná pomůcka růstu víry. Vždyť jedním z největších nepřátel víry je nevzdělanost. Kdo více ví o víře a o Kristu, ten nachází stále novou inspiraci a motivaci pro svůj život. Jde především o naslouchání slovům papeže, o studium učení církve a také o četbu dobrých knih, které rozšiřují vzdělání ve víře a duchovním životě. Dobře si vybírej a dej si poradit od zkušenějších! Nečti kdejaký brak. S tím přece nebudeš ztrácet čas.

Půjdeš-li životem Kristovým stylem, budeš budovat ve světě civilizaci lásky a pokoje. Budeš zápasit. Mnohdy snad i zdánlivě prohraješ nebo upadneš. Ale v síle našeho Vykupitele můžeš povstávat a zase se dávat do boje. A výsledek? Povede tě Duch svatý, budeš proniknut Bohem. A po pozemském putování naplněném slzami a bojem se budeš radovat navěky v jeho království.

Ať nám všem daruje dobrotivý Bůh největší dar Ducha svatého: dar vytrvalosti v dobrém až do konce našeho života, aby překročení do věčnosti bylo navěky radostným aleluja na „svatbě beránka“ v novém Jeruzalémě, kde On, beránek zabítý pro naše hříchy, nám „setře každou slzu z očí: nebude už smrt ani zármutek, nářek ani bolest... a Bůh bude s nimi přebývat.“ (srov. Zj 21)

Pro úplnost je nutné zmínit se o tom, že křestní slib má ještě jednu část:

„Zříkáš se ducha zla, všeho, co působí, i všeho, čím se pyšní? Ano.“

Stavíme se tedy zády k ďáblu a jeho stylu života. Přesto nám ale po celý život hrozí, že mu více nebo méně podlehneme. „*Když se tedy někdo domnívá, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl.*“ (1 Kor 10,12) Pokud jsme ještě na cestě, vždy o nás musí platit slova apoštola Petra: „*Buďte střízliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout. Postavte se proti němu, silní vírou.*“ (1 Petr 5,8) Pro ďábla není nic svaté. On je ochotný využít jakékoliv naší slabiny a dokonce si libuje v podrazech. Vždy je schopný „vrazit nám facku ze zadu“. Dnes se o něm málo mluví. I mnoho křesťanů žije, jako by nebyl. Nepočítají s tím, že on je bude svádět. Mají za to, že se do nebe automaticky dostanou. Předpokládají, že se v nebi octnou bez námahy. Jaká je to lest tohoto odvěkého Božího nepřítele!

Jak nám může škodit Boží nepřítel satan?

- Díky dědičnému hříchu máme slabou vůli. Často jsme v duchovních věcech líní. Máme mnoho špatných návyků. Často nás ovládají sklony těla. V neposlední řadě nás oslabuje i každý hřích, který uděláme.

- Další způsob záškodnictví vede skrze druhé lidi. Oni nám mohou dát špatný příklad nebo přímo svádět ke hříchu.

- Někdy může Bůh dovolit, aby nás pokoušel ďábel přímo. Svádí nás. V mimořádných případech nám může působit i fyzické zlo až posedlost.

A jaká je jeho taktika? Stále stejná. Nahlodat lásku. Od ráje vždy začíná s tím, že podsouvá myšlenky nelásky a podezírání. „Bůh tě nemá rád tak, jak ti říká! Nepřeje ti! Dělá tě nesvobodným! Stále ti něco bere!“ Je to lhář, který nám hřích představuje pod rouškou něčeho příjemného, hezkého a prospěšného.

Co konkrétně znamená zřít se ďábla?

Křesťan stojí ve světě, ale není ze světa. Jak povzbudivá jsou slova apoštola Pavla Římanům: „*A nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.*“ (Řím 12,2) Ano, ne vše, s čím se ve světě setkáváme, je dobré. Dokonce existuje i mnoho dobrých věcí, které jsou většinou zlým zneužívány. Proto křesťan jde ve svém životě proti proudu převládající kultury světa. Není přece leklou rybou, která plave s proudem, ale dokáže být živým tvorem, který s odvahou plave správným směrem, proti proudu, a tak dosahuje vysněných cílů své pouti.

Není zde možné vypočítat všechno, co nás od Boha odvádí a čeho je třeba se vyvarovat. Pro základní orientaci uvádíme alespoň to, co se mladého člověka často konkrétně týká:

- neláska k lidem, nesvornost,
- duchovní lenost,

- nedostatek víry, který se projevuje tím, že dáváme přednost mnoha činnostem před Bohem,

- konzumismus a následné ochabnutí v duchovním snažení se (askezi), snížení bdělosti v boji proti hříchu a nedostatečně strážaná čistota srdce,

- soustředění se jen na sebe, na svůj prospěch a upravování morálních norem podle zásady: dobro je to, co se mi hodí, co je pro mne prospěšné,

- nezřízené sledování televize, internetu, počítačových her,

- styl života na první pohled lákavý, ale bez Boha: vyzývavé oblékání; přátelství, která ovlivňují ke zlému; některé druhy zábavy, filmů, knih a časopisů; podléhání reklamě...

Pozor na kompromisy mezi vírou a světem. Jsou totiž určitým rakovinovým nádorem. Pomalu ale jistě nás odvádí od Krista a dělají z nás vlažné křesťany.

Svět je krásný, ale hřích ho pokazil. Proto se mějme na pozoru. Musíme být ochotni pro Krista i něco obětovat. Celý život budeme strháváni ke zlému, ale je třeba vytrvat. „*Kdo vytrvá až do konce, bude spasen.*“ (Mt 23,13) Náš život na zemi je opravdový boj o život. Buď zvítězíš, nebo prohraješ! Během života snad i některou jednotlivou bitvu prohraješ, ale důležité je vyhrát celou válku. A k vítězství vede cesta, která používá nástrojů, o nichž jsme zde mluvili, a počítá s Boží milostí.

Mladý světec Dominik Savio se držel hesla: „Raději zemřít, než těžce zhřešit.“

Na cestu životem

Motto:

„Svatý Josefe, patrono dobré smrti, oroduj za nás!“

Modlitba k sv. Josefovi

Hledáme vzory

▪ Na stěně jídelny kláštera Santa Maria delle Grazie v Miláně je světoznámý obraz poslední večeře od Leonarda da Vinci z 15. století. Vypráví se, že když umělec pracoval na prvních portrétech, našel si muže, který mu stál modelem pro tvář Krista. Pak po celý rok skicoval postavy apoštolů. Nakonec mu chyběl jen Jidáš. Dlouho pátral po tváři, ze které by na první pohled byla vidět zrada a úpadek. Teprve po několika měsících našel v jedné milánské hospodě muže, kterého hledal. Když mistr domaloval Jidášovu tvář, muž se rozplakal a prozradil, že před rokem byl mistrovi modelem pro tvář Kristovu.

▪ Velká osobnost našeho národa posledních desetiletí 20. století byl *František kardinál Tomášek*, neúnavný a horlivý pražský arcibiskup. Stal se symbolem boje národa proti komunistickému útlaku. Zemřel v roce 1993 ve svých 93 letech. Od totalitního režimu mnoho vytrpěl, ale až do konce života si zachoval velký křesťanský optimismus. Ve své závěti píše: *„Svou duši doporučuji Božímu milosrdenství a přímluvným modlitbám těch, kteří tak na mne budou vzpomínat. Pozdravuji vás všechny, kteří jste přišli k pozemskému rozloučení se mnou. Je to loučení jen na krátký čas, neboť i nejdělsí život uplyne jako mihnutí okamžiku a naše trolalá lidská existence začne s Tím, kdo nás do života poslal, s naším nejlepším nebeským Otcem. Bude to naše existence trolalá, věčná a bude taková, jak si to kdo zasloužil svým životem. Ano, existuje spravedlnost, věčná, Boží spravedlnost. Snažil jsem se v celém svém životě podle svých sil sloužit všem ve jménu lásky našeho Spasitele Ježíše Krista. Prosím o prominutí ty, kteří snad někdy měli dojem, že jsem se jim plně*

nevěnoval. Jsme jen lidé a jako takoví jsme tím poznamenáni. Jen dílo Boží je dokonalé... A obracím se k vám všem. Vy všichni na to myslíte, že naše síla a jistota, a to v každé situaci života, je v Kristu a v mocné přímlově Matky Boží Panny Marie!... S Pánem Bohem a na shledanou v našem nejkrásnějším věčném domově!”

▪ Arcibiskupem pražské arcidiecéze byl od roku 1946 *Josef Beran*, pozdější kardinál. Za války byl tři roky v koncentračním táboře. Po nástupu komunismu byl internován nejdříve v Arcibiskupském paláci a pak na dalších pěti místech. Do konce roku 1963 byl zcela oddělen od lidí. Nesměl vědět, kde je, nesměl číst noviny. Po čtrnácti letech osamění se s ním mohl setkat Mons. Agostino Casaroli z Říma, který vydal toto svědectví o vytrvalosti a duchovní síle biskupa: *„Monsignora Berana přivezli v pondělí ráno. Osobnost plná pokory a důstojnosti. Za svým téměř mladistvým úsměvem a za velkou ušlechtilostí způsobů uměl téměř zcela zakrýt neutuchající energii, vyvěrající z nadpřirozené oduševnělosti a lásky k církvi. Bylo to opravdu povznášející. Nic v něm nemohlo pramenit z hrdosti církevního knížete... Nebyl bych příliš překvapen, kdybych našel monsignora Berana zatrpklého dlouhým odloučením a dojmem, že byl téměř všemi opuštěn, a kdyby jeho duch sklesl pod tíhou dlouhé psychické úzkosti a fyzického strádání, upadl do deprese a byl by plný pesimismu. Jak jiný byl ten Beran, který ke mně přišel tehdy dopoledne! Arcibiskup, který se se mnou setkal, jako by vyzařoval jas a radost, jeho tvář zářila širokým úsměvem.“* V současnosti probíhá proces jeho blahorečení.

Základní body pro pochopení

☐ Největším darem Ducha svatého je vytrvalost v dobrém až do konce života. Křesťan sice křtem dostává základní milost spásy, ale je třeba, aby s ní dobře hospodařil a svou vinou ji neztratil.

☐ Věřit v Ježíše a milovat ho znamená žít tak, jak nás on učí.

☐ Naše cesta za Kristem do nebe je provázena obtížemi, bolestí, utrpením a pokušeními a bez ochoty k sebezáporu a oběti jí nelze

procházet. Na této cestě nejsme sami. Kristus jde s námi a posiluje nás i ve společenství církve.

☐ Díky Božímu milosrdenství máme možnost překonávat naše nedokonalosti a hříchy a šanci začínat stále znovu.

Nabídky pro Tvůj život

✓ Život s Kristem začíná křtem, při němž přijímám Krista a jeho styl života. V praxi tento slib dotvrzuji svojí věrností Kristu a jeho přikázáním v nejrůznějších situacích života.

✓ Při křtu se také zříkám ďábla. Prožívat svůj život jako cestu do nebe znamená zřít se hříchu, chránit se před ním a odolávat pokušením zlého ducha. Pozor na neustále lákavé kompromisy!

✓ Prostředky na cestu do nebeské radosti jsou především: modlitba, svátosti, společenství církve, život podle Božího slova, přátelství s Marií, ochota k oběti a půstu, studium víry, řád života.

* **Čti:** Gn 37-47; Dan 13-14; Sd 8; Mt 7,13-27; Jan 15; Řím 8; Zj 2-3; KKC 386-395; 402-412; 2725-2733; 2846-2854

Metodika

➔ **Symbyly křtu**

Prostředí: Sedíme v kruhu. Uprostřed je nádoba do poloviny naplněná vodou. Vedle leží symbyly křtu – svíčka a bílá rouška. Je třeba mít připravené i malé svíčky pro každého člena společenství.

Miska – obraz našeho srdce, které je schopné přijímat Boží dary.

Voda – pramen Života, pramen víry, který byl Bohem do našeho srdce vložen při svátosti křtu.

Animátor umístí do nádoby s vodou co největší množství různých kamínků, aby nádoba nebyla schopna už nic pojmout – obraz našeho srdce, které je často zasypáno kamením a není schopné přijmout Boží dary.

Kameny – naše hříchy, špatné návyky, nesprávné touhy atd. – vše, co zabírá místo v mém srdci a zasypává vodu Života, pramen víry.

Tiché zamyšlení, co jsou v mém životě ony kamínky či kameny, které v mém srdci likvidují onen pramen.

Nové rozhodnutí: chci se vzdát všeho kamení, aby pramen Života v mém srdci nebyl zasypáný a byl v něm prostor pro přijetí Božích darů – pro to, čím chce naplnit mé srdce samotný Bůh.

Jeden po druhém odebírá z nádoby kameny. Každý si „své kamínky“ může v duchu pojmenovat.

Až je v nádobě jen voda, postaví se do ní hořící svíce jako symbol Krista, který chce být jediným obsahem a světlem našeho srdce. Od této svíce si po chvíli ticha každý zapálí malou svíčku – znamení nového rozhodnutí následovat Krista, rozhodnutí pro život v jeho stylu. Znamení, že touží po tom, aby jeho srdce nebylo naplněno „kamením“, ale tím, co dává Kristus.

Všichni povstanou a s hořícími svícemi v rukou obnovují svůj křestní slib.

Animátor pokládá otázky:

- Zříkáš se ducha zla?

Ano.

- I všeho, co působí?

Ano.

- I všeho, čím se pyšní?

Ano.

- Věříš v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země?

Věřím.

- Věříš v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?

Věřím.

- Věříš v Ducha svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný?

Věřím.

Na závěr vhodná píseň (např. *Vyvyšuji tebe, Pane...* Koinonia č. 87).

➔ Příběhy

Každý si připraví příběh ze své rodiny nebo příběh, který někde slyšel a který popisuje statečné chování nějakého křesťana. Společně si je vyprávíme a snažíme se jimi inspirovat.

➔ Bohoslužba smíření

Připravíme si společnou bohoslužbu smíření. Poprosíme kněze, aby nám pomohl a aby byl v tu dobu k dispozici ke svátosti smíření.

Četba k prohloubení tématu

- O vědě a víře, Jiří Grygar, Karmelitánské nakl., 2001.
- Základy teologie, Claude Tresmonant, Barrister&Principal, 1995.
- Náboženský smysl, Luigi Giussani, Nové město, 2001.
- Neboj se, jen věř!, Jan Balík, Paulínky, 2002.
- Pohleděl na něho s láskou, Jan Balík, Matice cyrilometodějská, 2001.
- Ty mě zkoumáš a znáš mě, Carlo Maria Martini, Karmelitánské nakl., 1995.
- Mít pro co žít, Jaro Křivohlavý, Návrat domů, 1994.
- Štěstí začíná uvnitř, John Powell, Portál, 1995.
- Láska bez podmínek, John Powell, Portál, 1994.
- Bůh je můj přítel, Andreo Cencini, Paulínky, 1997.
- Život v usmíření, Andreo Cencini, Paulínky, 1998.

Příloha

Svátost smíření: „Trauma“ nebo radost?

Jdi v pokoji. Jsou ti odpuštěny hříchy.

Může být něco krásnějšího než slyšet, že mi Bůh odpustil?

Může být něco radostnějšího než čisté svědomí?

A přece je svátost smíření jednou z nejobávanějších svátostí. Proč se lidé této svátosti tolik bojí a přitom velice často navštěvují psychologa? K němu chodí proto, aby se vypovídali a našli pomoc. Věří v jeho vzdělání a nevádí jim, že se on dozví všechno, co v nich je. Snad je i pravdou, že čím méně chodí ke svátosti smíření, tím víc potřebují psychologa. To je logické, protože mnoho lidí potřebuje, aby jim někdo naslouchal, potřebují pomoc.

Často říkáme, že máme problémy. Převážně se ale jedná o hříchy, jejich následky a nejrůznější zranění duše. Povolání psychologa je jistě důležité a nechceme ho zavrhnout, protože někdy je potřeba jeho pomoci. Ale určitě je pravda, že mnohdy by lidem pomohla spíše lítost nad vlastními hříchy a odpuštění druhým.

Svědomy

Člověk má svědomí: nejtajnější svatyni své duše. Ukryvá v sobě jakousi sondu, barometr, který ukazuje „to dělej“, „to nedělej“, „to jsi udělal špatně“, „to dobře“. V našem životě selháváme a svědomí nám to vyčítá.

Co se svědomím? Můžeme ho umlčet, přehlušit. Ono se ale znovu ozve, nenechá se úplně umlčet navždy. Když neřeknu: „udělal jsem

hřích“, ale: „mám problém“, svědomí mě trápí dál, mám problémy a potřebuji psychologa. Některé hříchy, zvláště těžké hříchy, člověka přivádějí i k různým nemocem (takový účinek má třeba potrat). Svědomí, tento barometr dobra a zla, si vychováváme celý život, aby nám stále lépe ukazovalo cestu. Učíme se hlavně skrze desatero a skrze zkušenost církve. Když děláme něco proti svému svědomí, ono nám to určitě vrátí, dostaví se výčitky. A teď co s tím? Mnoho lidí jde k psychologovi, nebo se uzavírá do svých depresí. Bojí se zpovědi, nebo vůbec neví o užitečnosti smíření s Bohem a o osvobozující moci Ježíše.

Ježíš odpouští

Svátost smíření je především setkání s Ježíšem. Bůh mě zalévá svou milostí. Bůh je láska a jednou z vlastností lásky je milosrdné odpuštění. Vzpomeňme na Písmo svaté a na marnotratného syna (Lk 15,11-32) nebo ztracenou ovci (Lk 15,1-10). Poslouchejme Pána Ježíše, jak říká, že v nebi je větší radost z jednoho hříšníka, který se obrátil, než z devětadevadesáti spravedlivých (Lk 15,7). Čtěme podobenství o celníku Zacheovi (Lk 19,1-10) a vyprávění o cizoložné ženě (Jan 8,3-11). Když se podíváme do Písma svatého, nejkrásnější stránky mluví právě o odpuštění: Bůh a odpuštění. Bůh a hříšníci. Ježíš a odpuštění. Ježíš a hříšníci.

Ježíš odpouští. To jsou opravdu nejdojímavější chvíle z jeho života. Setkání Ježíše s hříšníky je okouzlující svou jemnou láskou, která odpouští vždy a stále, ale zároveň nazývá hřích pravým jménem. Hříšníci, kteří uznávají svoji vinu, jsou zaplaveni obrovskou Boží láskou. Abychom tuto odpouštějící lásku mohli zakusit i my, ustanovuje Ježíš po svém zmrtvýchvstání svátost smíření.

Ježíš svoji Božskou moc odpouštět přenáší po svém zmrtvýchvstání na apoštoly a vytváří tak novou svátost – svátost odpuštění –, abychom mohli být zahrnuti láskou Boží, abychom mohli prožívat to, co hříšníci – odpouštějící Boží lásku (viz Jan 20,21). V dějinách církve můžeme vidět, že se svátost smíření slavila různými způsoby

a že si byla církev stále vědoma své úlohy jménem Krista odpouštět hříchy.

Není se čeho bát. Jdeš-li ke svátosti smíření, setkáváš se s Ježíšem, kněz ti zvěstuje jeho lásku a odpuštění. On je v té chvíli Ježíšem přítomným na této zemi, který ti dává zakoušet svoji Božskou lásku. Jedná se o úžasnou svátost, o setkání s Ježíšem odpouštějícím, s Ježíšem milosrdným, s Ježíšem, který neodsuzuje, nesoudí, ale miluje, odpouští, zahrnuje láskou a přitom vždy ukazuje, co je hřích.

Co je tedy svátost smíření?

Nejdříve je třeba zakusit, že mě má Bůh rád. Jestliže přistupuji ke svátosti smíření a nejsem si této lásky vědom, tak to je „slabé kafe“. Jestliže totiž zjistím, že mě má někdo rád, poznávám mnohem snadněji ve světle lásky své chyby. Tomu se říká *zpytování svědomí*. Jestliže zakouším Boží lásku a vidím své hříchy, *lituji*, že jsem se zachoval špatně vůči Bohu, který mě má rád. Toto je základ svátosti smíření: *zpytování svědomí* a *lítost* (Zacheus). A potom, naplněný lítostí a poznáním svých hříchů, jdu za Kristem (hříšnice, Lk 7) a všechno *vyznávám*.

A co chci dát já Ježíši? Chci se polepšit, nechci dál zraňovat Lásku. To je *předsevzetí*. Že Ježíšovo odpuštění a svoji lítost myslím vážně, projevuji skutkem *dostiučinění*. Bůh mi odpouští a já mu dávám alespoň něco maličkého na důkaz dobré vůle.

Člověk pokání

Jsem pokřtěný, uvědomuji si své hříchy, chci se polepšit, každým dnem usiluji více se přiblížit k Pánu, znovu začínat ve snaze následovat ho. Tomu se říká pokání. Měnit se, prožívat život jako pokání, neustrnout ve svých hříších a špatných návycích, ale obracet se, k tomu je potřeba změnit postoje, smýšlení. A právě tato změna smýšlení má křesťana provázet celý život.

Jinak řečeno to znamená žít pod láskyplným pohledem milosrdného Boha Otce. Pak žiji v pravdě o svém životě: vidím se

jako hříšník a záchranu hledám v Božím milosrdenství. Jsem pokorný. Nepropadám kvůli svému hříchu beznaději, zoufalství. Netrpím depresí z toho, jak jsem špatný, ale raduji se z nabídnuté Boží ruky, která mne očisťuje, povzbuzuje a dává mi sílu k novému životu.

Vrcholem pokání je svátost smíření. Tyto vrcholy však nemohou viset ve vzduchoprázdnu. Být křesťanem znamená být věčně duchovně mladý a tedy pružný, být stále jistým způsobem nespokojený sám se sebou, protože vím, že jsem hříšník a že potřebuji odpuštění a obrácení. Být křesťanem tedy znamená neustále na sobě pracovat, obracet se, a to nejde samo sebou, musím vynaložit mnoho úsilí. Svátost smíření se nesmí stát formálním úkonem, který není zasazený jako vrchol života pokání. Stále musím být v pozici toho, kdo před Bohem vidí svou hříšnost. Proto je přirozené, že čím blíže je člověk Bohu, tím lépe vidí sám sebe a své hříchy. Křesťan, který své hříchy nevidí, je zřejmě daleko od Pána.

Svátost smíření je potřeba dobře prožívat. Jenom ten, kdo se zamiloval do Boha, kdo žije s láskou, s Bohem, kdo neustále vidí ve světle lásky sám sebe, kdo činí pokání, přijímá svátost smíření, ten jde – utíká za Bohem – a zažívá krásu života s Bohem. Jinak život člověku zevšední a není to ono. Když vidíme křesťany, kteří se nám nějak „nezdají“, je to možná proto, že nikdy neslyšeli, co je to svátost smíření, a že se už nesnaží o změnu ve svém životě.

V čem se já mohu změnit? – Třeba v tom, že dám každý den půl hodiny Pánu. A v tuto chvíli se začne prát člověk sám se sebou. Zvítězí-li v nás člověk duchovní, je to obrácení.

Zpytování svědomí

Svátost smíření začíná zpytováním svědomí. Jeho cílem není zaobírat se dlouhé hodiny svými nepravostmi a hříchy. Jistě není cílem ani to, že si vezmu nejpodrobnější zpovědní zrcadlo a u každého bodu se zastavím na dlouhé hodiny. První věc, kterou musím udělat, když chci zpytovat svědomí, je setkat se s Ježíšem.

Proto mám začínat modlitbou. Mohu si například vzít Písmo svaté, najít si stať o setkání Ježíše s hříšníkem a v modlitbě s tímto konkrétním hříšníkem prožívat poznání hříchu a odpuštění. V modlitbě si uvědomuji, že Bůh je milosrdný, že je láska, a prožiji své setkání s tímto Bohem. Pak je třeba prosit Ducha svatého, abych svůj život viděl v Božím světle.

A teď přijde vlastní zpytování svědomí: co víme o svém životě? Že máme být svatí, že máme následovat Ježíše, že se mu máme stávat podobnými. Základem zpytování svědomí tedy je postavit se před Ježíše a konfrontovat s ním své postoje a svůj život. Proto tedy zpytování svědomí začnu modlitbou, kde se podívám na svůj život ve světle Ježíšově. Přijmu Ježíšova měřítká, hodnocení, postoje a budu se dívat na svůj život, na to, kde se liším. Tak mohu nalézt jádro svých hříchů a jít ke kořenům.

Potom je dobré vzít si ještě zpovědní zrcadlo, protože člověk je jednostranný a je velice náchylný k tomu, že začne Ježíše vidět jenom v určitém úseku svého života a některé věci ho vůbec nenapadnou. Jsou lidé, kteří až po několika letech zjistí, že dělají nějaký hřích, který si dosud vůbec neuvědomovali. Například to, že neměli svatbu v kostele. Nebo se zpovídají z malicherností a nevidí daleko závažnější provinění. Proto je dobré vzít si jako doplňkovou pomůcku zpovědní zrcadlo a přečíst si jednotlivé body. Někdy si tak mohu uvědomit to, co jsem před tím nevnímal. Většina zrcadel se nedá z různých důvodů doporučit. Posloužit mohou uvedená v Kancionálu a jedno zde přiložené.

Normálně zpytuji svědomí tak, že se modlím, že prosím Ducha svatého o světlo, že se do svého života dívám očima Pána Ježíše, a proto sám sebe mohu vidět lépe. Potom si vezmu zpovědní zrcadlo a čtu si ho. A co mě tam „praští“ do očí, u toho se zastavím a zjistím, jak to se mnou je. Tak stále formuji své svědomí.

Závěr zpytování tvoří zase modlitba, ve které prožiji lítost. Budu Pána prosit o odpuštění, budu děkovat, že jsem poznal své hříchy, budu prosit o milosrdenství.

Kdybychom chtěli zpytování svědomí vyjádřit matematicky, rozdělili bychom ho na tři přibližně stejné části – modlitba, zpytování svědomí, modlitba. Z toho vyplývá, že zpytování svědomí není věcí trvajících celé dny, ale otázka třeba jen 15 - 30 minut. V první řadě tedy jde o setkání s Kristem a ne o nějaké psychologické cvičení, ve kterém se budu rozebírat a hrabat se v sobě donekonečna.

Své hříchy si mohu klidně napsat na papírek, abych při zpovědi nebyl zapomnětlivý.

Lítost

Ve svátosti smíření je nejdůležitější lítost - určitá vnitřní bolest člověka nad hříchem. Ta ale může být jenom lidská, přirozená, a tedy nedostatečná pro Boží odpuštění - např. že jsem si způsobil ostudu. Pravá lítost musí být nadpřirozená: bolest nad tím, co jsem udělal, protože se to dotklo Boha. *Nedokonalá nadpřirozená lítost* je ze strachu – lituji z důvodu hrozícího věčného zavržení. Je ale potřeba směřovat k *dokonalé nadpřirozené lítosti*: litovat z lásky k Ježíši. Litovat, protože jsem urazil Lásku. Pravá lítost je zármutek duše nad spáchaným hříchem, protože jsem Bohu způsobil, obrazně řečeno, bolest, protože jsem udělal něco proti Bohu, narušil jsem přátelství. Lítost nemusí být spojena s proudem slz a s citem. Lítost je především věc vůle a modlitby. Lítost znamená, že sepnu ruce a řeknu: Pane, ty jsi tak dobrý, dáváš mi tolik věcí a já jsem toto zase udělal. Odpuť mi prosím. I když pro odpuštění stačí lítost nedokonalá, je dobré usilovat o dokonalou – z lásky. Bez lítosti nemůže být odpuštění.

Předsevzetí

Lítost musí být spojena s určitým rozhodnutím, že nechci v hříchu pokračovat. Pokud jde o těžké hříchy, je toto rozhodnutí přímo podstatné. Jádrem takového postoje je rozhodnutí, že udělám všechno, co je v mých silách, abych těžký hřích již neudělal. Pokud bych se zpovídal z lehkého hříchu, ale nechtěl se ho vzdát, je mi sice

odpuštěno, ale vyjadřuji tím svoji malou lásku a nepatrnou snahu o obrácení. U těžkého hříchu také platí, že se člověk nesmí vydávat do situací, které jsou pro něj přílišným nebezpečím, že do hříchu znovu upadne. Zbytečně se nevystavovat novému pokušení patří k předsevzetí. Lítost v sobě obsahuje rozhodnutí, že se chci změnit. Jedná-li se o těžký hřích, je nutné se snažit s tím něco udělat, jinak neexistuje odpuštění. Předsevzetí je věcí vůle a nesmíme se ho bát, i když máme zkušenost, že znovu a znovu prožíváme svou slabost a hřešíme.

Těžký hřích

Hřích je v nehlubším slova smyslu to, co nazýváme těžkým nebo smrtelným hříchem. Jedná se o čin, který směřuje přímo proti Božímu přikázání, proti Bohu, a tak bourá lásku. Proto hřích v pravém slova smyslu je těžký hřích a má za následek naprosté zničení Božího života v nás. Ztrácí se kontakt duše s Bohem. Duše jako by byla náš dům. Lehké hříchy nám místnosti pomalu zaplňují, ale těžký hřích dveře domu úplně zavírá. Lehký hřích zpomaluje naši cestu za Pánem, těžký znamená, že již nejdu za Bohem, že jsem sešel z cesty. Proto například v těžkém hříchu nesmím přijmout Ježíšovo tělo v eucharistii. Zemřít v těžkém hříchu bez lítosti znamená minout se s věčným cílem – s Božím královstvím. Těžkým hříchem ztrácím milost posvěcující, a dokud ji neobnovím dokonalou lítostí nebo svátostí smíření, nemohu znovu obnovit vztah s Bohem.

Těžký hřích je dobrovolný a vědomý skutek proti Božímu zákonu ve vážné věci. Každý hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení Božího zákona, ale při těžkém hříchu jde navíc o vážnou věc. Konkrétně to je např.: nechodím na nedělní mši svatou, i když mi v tom nic vážného nebrání, potrat, euthanasie, velké pomluvy, velká krádež, úmyslné zabití nevinného, spolupráce na určitých strukturách hříchů (tzv. sociální hřích) a pak dobrovolná a vědomá provinění proti mravní čistotě (např. manželský život před svatbou, cizoložství, oddávání se erotice, sebeukájení, homosexuální jednání).

Je třeba si zapamatovat, že v pravém slova smyslu pouze těžké hříchy jsou hříchem. Lehký hřích nepřerušuje spojení duše s Bohem, neruší Boží život, pouze ho narušuje. Z toho vyplývá, že jsme povinni ve svátosti smíření vyznat všechny těžké hříchy. I když to není povinnost, církev naléhavě doporučuje vyznávat i lehké hříchy. Pokud jsem křesťan, neměl bych dělat žádný těžký hřích. Těžký hřích je to nejhorší, co se mi může stát; je to vždy riziko odloučení od Boha a věčného zavržení.

Nevyznáný hřích

Kdyby člověk při svátosti smíření úmyslně zamlčel těžký hřích, zpověď je před Bohem neplatná. Pokud zamlčím proto, že jsem zapomněl, nic se neděje, ale příště hřích vyznám. Co dělat, když se mi v životě stalo, že jsem nějaký těžký hřích nevyznal? Neboj se a jdi za Ježíšem. Vyznej mu tento hřích, vyznej mu i to, že jsi třeba roky chodil ke svátosti smíření neplatně, že jsi přijímal eucharistii hříšně a že jsi se tedy nechal strhnout do spárů zla. Vyznej vše a nešetři se. Najdeš konečně odpuštění a pokoj duše. Pán ti pomůže a bude se z tebe radovat celé nebe. Najdi odvahu – Ježíš na tebe čeká.

Vyznání

Po přípravě přichází vlastní svátost. Jdu za knězem, skrze kterého mi Kristus odpouští. Aby se nejednalo jen o zpověď na běžícím pásu, je třeba přijít ve vhodný čas a ne těsně přede mší, nebo si s knězem domluvit dopředu nějaký den a hodinu, kdy přijdu a on bude mít na mne čas. Strach, že kněz toho má moc a já ho obtěžuji, není na místě. Ve všem možném může být kněz zastoupen a nahrazen, ale zpovídat může pouze on. Jistě rád vyhoví prosbě a najde si čas. Nebojme se.

Vyznání se může konat buď formou modlitby, kdy rozmlouvám s Ježíšem a přitom vyznávám své hříchy, nebo své hříchy prostě vyjmenuji.

Dostiučinění

Další věc je dostiučinění. Jde o skutek, který má člověku pomoci něco dobrého vykonat a tím Bohu ukázat, že to myslím s obrácením vážně. Nejčastěji to bývá modlitba, ale stejně dobře se může jednat o skutek lásky či sebezáporu.

Obřad svátosti smíření

Ideální svátost smíření podle nového obřadu bude vypadat takto: přijdu, udělám kříž a buď já nebo kněz přečte kousek z Písma svatého. Pak řeknu, kdy jsem byl u zpovědi naposled. Když mě kněz nezná, sdělím mu základní věci o sobě (jsem svobodný, studuji...). Vyznám své hříchy a dám najevo, že jsem skončil. Pak začne rozhovor s knězem. Kněz mi poradí, na něco se mě zeptá. To, co říká, mi může pomoci ve vztahu k Bohu, proto bych měl poslouchat. Potom mi uloží dostiučinění. Pokud je pro mne nespílitelné, řeknu mu to. Kněz mě vyzve k lítosti. Nahlas vlastními slovy poprosím Pána o odpuštění. Kněz mi vloží ruce na hlavu a dá mi rozhřešení. Při modlitbě, kterou vyslovuje, mi Bůh odpouští hříchy. Zdá se, že mnozí dnes pro větší symboliku dávají přednost zpovědní místnosti. Ty se v současné době budují.

Kněz

Svátost smíření je především setkáním s Kristem, proto se nemáme čeho bát. Kněz je vázán zpovědním tajemstvím a o mých hříších nebude mluvit. Mnohdy není lehké vyznat své hříchy, ale když jsi je dělal, to ses nestyděl? Navíc kněz pozná, jestli zpověď myslíš vážně. Upřímného hříšníka si kněz váží a provází jeho těžkosti a pády modlitbou. Platí pravidlo, že ve svátosti smíření se člověk nemá šetřit a všechno má říct „na plnou pusu“, říct jasně a bez okolků,

co jsem udělal. Nenechme se strhnout k vyznání hříchů stylem: aby se vlk nažral a koza zůstala celá – abych hřích vyznal, ale aby se kněz nedozvěděl, o co přesně šlo. Neboj se, kněz si o tobě nebude myslet kdoví co. On je Ježíš plný milosrdenství a lásky, on ti rozumí a fandí ti. On sám také pokleká a vyznává své hříchů a prosí Pána za odpuštění. On sám má zkušenost lidské slabosti, a proto ti rozumí. Neboj se ho tedy na cokoli zeptat. Rád ti pomůže. Dobrý zpovědník je ale jistě i dar. Proto často o dobrého zpovědníka pros Pána a máš-li ho, děkuj Ježíši.

Ríká se, že člověk by měl chodit většinou k jednomu zpovědníkovi. Jde o to, že kněz ti nejenom odpouští jménem Krista, ale také ti i radí. Pokud tě nezná, nemůže ti většinou více radit a pomáhat ti. I když duchovní vedení a odpuštění hříchů jsou dvě věci, mnoho mladých je spojuje. Pak je dobré nejdříve si o svém životě s knězem promluvit a na závěr přistoupit ke svátosti smíření. Dobrý zpovědník a duchovní vůdce je ale málo, když ty k němu nejsi upřímný a nebereš vážně to, co ti radí.

Jak často chodit ke zpovědi není sice určeno (jednou za rok musím vyznat těžké hříchů – církevní příkázání), ale vyzkoušené a doporučované je období jednoho měsíce. I když mám jen lehké hříchů, je dobré chodit ke svátosti smíření pravidelně, protože se nám při ní nejenom odpouštějí hříchů, ale dostáváme i Boží pomoc – milost k životu podle evangelia – a čerpáme Boží posilu. Pravidelná zpověď nám také pomáhá vychovávat svědomí.

Ježíš své odpuštění přináší pro nás, chce nám odpustit. Tak jako hříšníci z evangelí i my jsme zatíženi hříchem a On touží přijít a odpustit nám.

Zranění duše¹

Každý hřích má dvojí následek. Za těžký hřích zasluhuji peklo – věčný trest. Hřích mne také vnitřně oslabuje, zraňuje a nesu jeho

¹ Používáme pojmy z Katechismu katolické církve, 1472, Karmelitánské nakladatelství, 2001.

následky – časný trest. Věčný trest je mi odpuštěn ve svátosti smíření. Časný trest – následky hříchu – ovšem ne. To znamená, že když jsem se naučil být vzteklý, bude mi tento hřích ve svátosti smíření odpuštěn, ale sklon být vzteklý mi zůstane. K odpuštění těžkého hříchu ustanovil Ježíš svátost smíření. K odpuštění lehkého stačí i nadpřirozená lítost. Následky hříchů Bůh může ve svátosti smíření uzdravit, ale nemusí. Dnes se často mluví o zranění duše. Velmi často se s ním setkáváme v oblasti 6. přikázání nebo v oblasti potratů. Člověk udělá nějaký hřích a dlouho nese následky jako např. strach, deprese. Tato zranění jsou jedním z možných následků hříchu.

Na naší cestě víry jde předně o odpuštění hříchů – věčného trestu, ale je třeba se snažit dělat i vše pro to, aby v nás byla uzdravena zranění – časné tresty. Je třeba, aby Bůh sám zahladil následky mých vlastních hříchů i zranění, která jsem utrpěl skrze hříchy druhých.

Co se zraněními? Je potřeba prožít co nejloubežji odpuštění. Proto je dobré se s druhými za odpuštění modlit, prožít opravdu co nejlépe svátost smíření, modlit se před rozhřešením s knězem (o modlitbu mohu sám požádat). Dalším způsobem uzdravení je odpuštění sobě, druhým, snaha o lásku, trpělivé nesení křížů...

Člověk může být hříchem velmi zraněný, může se cítit velice svázán, trápí se. Nebojme se sami i společně modlit za uzdravení duše.

Porušení společenství

Hřích je samozřejmě na prvním místě urážka Boha. Kromě toho zraňuje i lidskou přirozenost. Ničí v nás obraz Boží a důstojnost Božího dítěte. Tyto negativní dopady hříchu většinou tušíme. Ne vždy si však uvědomujeme, že každý hřích, i ten, o kterém nikdo neví, má pro pevné spojení lidí mezi sebou dopad i na ostatní.

Hřích zraňuje člověka samotného a narušuje lidskou společnost. Křesťan svým hříchem poškozujeme i celou církev. Můj hřích není nikdy pouze „mou záležitostí“. Je dobré si uvědomit, že vyznávání hříchů ve zpovědi a následné Boží odpuštění je znamením a projevem

smíření se společenstvím církve a s lidskou společností. Bude dobré, když se kromě toho budeme učit prosit druhé za odpuštění.

Taktika ďábla

Je to stále stejné. Navrtá tě do hříchu, ukáže ti ho v krásném světle, a pak tě zažene do kouta. Nechce, abys o svém hříchu mluvil, abys hledal radu u někoho zkušenějšího. Z toho důvodu je nejlepším lékem na pokušení a na trápení, které způsobuje hřích, otevřenost ve zpovědi nebo v niterném rozhovoru s druhým. Stáhnout se do sebe znamená naletět ďáblu a jeho plánům.

Nemoci svědomí

Svědomí člověka se formuje po celý život. Můžeme se setkat s dvěma druhy nemocí svědomí:

1. flegmatické svědomí – skoro nic nevyčítá, nebo je to svědomí, které je v některém úseku velice precizní, puntičkářské a jinde ho ani nenapadne, že dělá hřích.

LÉČBA: přísnější a častější zpytování svědomí.

2. skrupulózní, úzkostlivé svědomí – vidí všude hřích, a to těžký. Nedokáže vůbec rozeznat lehký a těžký hřích. Člověk se vyzpovídá, pak vyjde ze zpovědnice a najednou si vzpomene, že na něco jistě zapomněl (někdy ani neví na co konkrétně) a rozsype se z toho. Nebo jde ke svatému přijímání a vzpomene si na něco a teď neví, co má dělat. Často se takovému člověku stává, že i když ví, že může chodit celý měsíc nebo dva ke svatému přijímání, prostě dokud těžce nezhrěší, přesto jde pouze dvakrát a pak už ne, protože má pocit, že udělal nějaký hřích.

LÉČBA: toto svědomí je potřeba radikálně léčit, protože jinak bude člověk prožívat strach a velké duševní bolesti. Jak na to? Je potřeba najít kněze, který situaci pochopí, ke kterému bude moci pravidelně chodit ke svátosti smíření. Co on řekne pro formaci jeho svědomí, je potřeba udělat a poslouchat ho. Takže když mu kněz řekne, že může

celý měsíc chodit k eucharistii, tak půjde. Léčba spočívá v tom, že se ze začátku přenesne odpovědnost na kněze. Ten ho postupně naučí, jak se rozhodovat.

Závěr

Svátost smíření není v žádném případě tak strašná, jak se lidem mnohdy zdá. Je to krásné setkání s Ježíšem. I když se člověku ne vždy snadno přiznávají poklesky, pokud jsme otevření a upřímní, prožíváme vnitřní pokoj duše a vnitřní radost, že nám Pán odpustil. I tobě říká Ježíš: „Jdi a už nehřeš.“ Prosme často, abychom dokázali dobře prožívat setkání s Pánem v této svátosti uzdravení a prosme i za dobré zpovědníky.

ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ*

Koná-li se zpytování svědomí před svátostí pokání, je vhodné, aby se každý nejprve ptal sám sebe:

- Přistupuji ke svátosti pokání s upřímnou touhou po očistění, po obrácení, po obnově života a hlubším přátelství s Bohem, nebo ji spíše pokládám za břemeno, které by mělo být na člověka vkládáno tak zřídka, jak jen lze?

- Zapomněl jsem nebo úmyslně zatajil v minulých zpovědích některé těžké hříchy?

- Vykonal jsem uložené pokání? Nahradil jsem učiněné bezpráví nebo způsobenou škodu? Snažil jsem se uskutečnit předsevzetí a nápravu života podle evangelia?

Ježíš říká: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“ (Mt 22,37)

1. Směřuji svým srdcem k Bohu, abych ho miloval nade všechno věrným plněním jeho příkazů, tak jako syn otce, či jsem se především staral o věci pozemské? Mám správný úmysl při své práci? Pokud jsem bez práce, snažím se ji nalézt?

2. Mám pevnou víru v Boha, který k nám promluvil ve svém Synu? Držím se pevně nauky církve? Staral jsem se o svůj křesťanský život posloucháním slova Božího, účastí na náboženském vzdělávání,

* Upraveno podle liturgické knihy: *Obřady pokání*, Sekretariát české liturgické komise, 1982.

vzdalováním se všeho, co by mé víře uškodilo? Učil jsem se porovnávat to, co slyším a vidím kolem sebe, s pravdou evangelia a se zkušeností církve? Bylo na mně poznat v soukromí i na veřejnosti, že jsem křesťan? Důvěřoval jsem Bohu, nepodléhal jsem malomyslnosti nebo zoufalství?

3. Modlil jsem se (ráno, večer, u jídla, vlastními slovy...)? Je má modlitba opravdovou rozmluvou mysli i srdce s Bohem, nebo jen vnějším úkonem? Obětoval jsem Bohu své práce, radosti i bolesti? Utíkám se k němu v pokušeních?

4. Mám úctu a lásku ke jménu Božímu, či jsem Boha urážel rouháním, falešnou přísahou, nebo zbytečným vyslovováním jeho jména? Projevoval jsem neúctu k Panně Marii a svatým?

5. Zachovávám den Páně i církevní svátky tím, že se zbožně, činně a pozorně účastním liturgických shromáždění, zvláště mše svaté? Prožívám neděli jako den, kdy se zdržuji práce a činností, které jsou na překážku bohoslužbě a radosti vlastní tomuto dnu, nebo náležitěmu duševnímu i tělesnému zotavení? Zachoval jsem příkaz o roční zpovědi a velikonočním svatém přijímání?

6. Nemám snad jiné „bohy“, totiž věci, o něž se více starám a v něž více důvěřuji než v Boha, třeba bohatství, pověry, spiritismus a jiné nevhodné způsoby magie?

Ježíš říká: „To je mé přikázání: milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.“ (Jan 15,12)

1. Mám opravdovou lásku k svému bližnímu, či zneužívám svých bratrů k svému prospěchu? Nečiním druhým, co nechci, aby oni činili mně? Nedal jsem jim těžké pohoršení zlými slovy a činy?

2. Zamysli se, zda jsi ve své rodině trpělivostí a pravou láskou přispíval k dobru a radosti druhých: ať už jako dítě poslušností rodičům, prokazováním cti a pomoci v jejich potřebách duchovních i hmotných, či jako rodič snahou o křesťanskou výchovu dětí, dobrým příkladem a otcovskou autoritou, anebo jako manžel vzájemnou věrností v srdci i v jednání s druhými?

3. Děním se o svůj majetek s těmi, kdo jsou chudší než já? Pokud jsem schopen, hájím utiskované, pomáhám ubohým, přispívám nuzným, či naopak pohrdám svými bližními, především chudými, starými, méně nadanými, cizinci nebo lidmi jiné rasy? Snažím se žít skromně a vlastnit pouze to, co potřebuji?

4. Jsem si vědom misijního poslání, které jsem přijal při biřmování? Účastnil jsem se apoštolské a charitativní činnosti církve a světa a modlil jsem se za ně, např. za jednotu církve, za šíření evangelia mezi národy, za zachování míru a spravedlnosti? Nebyl jsem pouhým kritikem slabostí lidí v církvi, ale snažil jsem se svým životem, aby církev byla věrohodnější?

5. Pečuji o dobro a prospěch společnosti, ve které žiji, či se starám pouze o sebe? Přispívám podle svých sil ke spravedlnosti, počestnosti mravů, svornosti a lásce? Plnil jsem své občanské povinnosti, platil daně?

6. Jsem při své práci či ve svém povolání spravedlivý, čestný, pracovitý? Konám svou službu společnosti s láskou? Znáám sociální učení církve a snažím se podle něj jednat? Dávám spravedlivou mzdu svým zaměstnancům? Dodržuji sliby a úmluvy?

7. Poslouchám zákonnou autoritu a vzdávám jí povinnou úctu? Nejsem lhostejný k veřejnému dění, snažím se o nápravu ve společnosti podle svých možností?

8. Jestliže jsem ustanoven v nějakém úřadě či vykonávám autoritu, vykonávám ji ke svému prospěchu, či k dobru druhých v duchu služby?

9. Zachovávám pravdu a věrnost, či jsem uškodil druhým nepravdou, pomluvou, donášením, opovážlivým posuzováním, porušením tajemství?

10. Uškodil jsem druhým na zdraví nebo životě, na jejich cti, dobré pověsti či majetku? Způsobil jsem nějakou škodu? Neohrozil jsem zdraví svých bližních nevázaným sexuálním životem, nebezpečím nákazy pohlavními nemocemi nebo AIDS? Radil jsem nebo napomáhal při přerušení těhotenství? Nenáviděl jsem druhé? Odděloval jsem se od nich hádkami, nepřátelstvím, nadávkami,

hněvem? Pro svůj egoismus nebo strach jsem se zdržel svědectví o nevinosti druhých lidí?

11. Ukradl jsem cizí věci, bezprávně a nezřízeně jsem po nich toužil, způsobil škodu? Nahradil jsem, co jsem zavínil?

12. Jestliže jsem utrpěl bezpráví, byl jsem ochoten ke smíru, k odpuštění z lásky ke Kristu, či jsem v sobě uchovával zášť a touhu po pomstě?

Kristus Pán říká: „Kdo zachovává moje přikázání, ten mě miluje.“ (Jan 14,21)

1. Jaký je základní směr mého života? Jsem živěn nadějí na život věčný? Staral jsem se o postup v duchovním životě modlitbou, čtením a rozjímáním Božího slova, účastí na svátostech a sebezáporem? Byl jsem připraven krotit své chyby, sklony a špatné vášně, jako např. závist, mlsnost a požívačnost? Vyvyšoval jsem se před Bohem pýchou a domýšlivostí a pohrdal druhými v domnění, že jsem lepší než oni? Vnucoval jsem svou vůli druhým a nedbal na jejich svobodu a práva?

2. Jak jsem užíval věcí pozemských, svých sil a darů, které jsem od Boha přijal jako „hřivny evangelia“? Užívám všech těch darů k tomu, abych se den ze dne stával lepším? Byl jsem lenivý a neochotný?

3. Snášel jsem trpělivě bolesti a obtíže života? Jakým způsobem jsem uskutečňoval na svém těle umrtvování, abych „doplnil, co ještě chybí k utrpení Páně“? Zachovával jsem postní předpisy a eucharistický půst?

4. Udržoval jsem své smysly a své tělo ve stydlivosti a čistotě jako chrám Ducha svatého a byl jsem si vědom, že je povoláno ke vzkříšení a slávě a že je jako znamení Boží lásky k lidem, jež září zvláště ve svátosti manželství? Víím, že známost je závažná věc, že má být zaměřena především na poznávání srdce a nemá být provázena intimními důvěrnostmi vedoucími k plnému intimnímu darování? Vážím si panenství (panictví) jako velkého daru a chráním je u sebe i u druhých? Poskvřnil jsem své tělo cizoložstvím, smilstvem, nestydatostí, nečistými slovy a myšlenkami, touhami či skutky,

homosexuálním jednáním? Podléhal jsem svým žádostivostem? Oblékal jsem se tak, abych nebyl pro druhé zdrojem pokušení? Nebyl jsem otrokem módy? Zabýval jsem se četbou, rozhovory, navštěvoval představení a zábavy, jež jsou neslučitelné s křesťanskou i lidskou důstojností? Svedl jsem druhé ke hříchu svým neslušným jednáním? Zachovával jsem mravní zákony při užívání manželství?

5. Jednal jsem proti svému svědomí ze strachu nebo pokrytectví?

6. Snažil jsem se vždy jednat v pravé svobodě dětí Božích, podle zákona Ducha, anebo je ve mně vášeň, jejímž jsem otrokem? Snažil jsem si uchovat zdravou kritičnost ke sdělovacím prostředkům a nenechával jsem se ovládat reklamou? Nebyl jsem otrokem televize, videa, mobilního telefonu nebo počítače (počítačových her)? Užíval jsem internetu umírněně a neztrácel u něj zbytečně čas a nepoužíval ho ke zlému? Věděl jsem, že tvůrčí život je mnohem důležitější než virtuální realita?

OBSAH

1. SVOBODA JAKO DAR A ODPOVĚDNOST	11
Katecheze	11
Nesprávné pojetí svobody	11
Rozhovor Krista s mladým člověkem	12
Svoboda z Božího pohledu	13
Hlas Boží vede ke svobodě	13
Svoboda vnitřní	14
Svoboda vnější	14
Vzpouřa člověka	14
Otroctví hříchu	15
Cesta ke svobodě, cesta ke svatosti	15
Ježíš je na naší straně	16
Maria, vzor svatosti	17
Bydlit v domě s Ježíšem a Marií	17
Na cestu životem	18
Metodika	21
Četba k prohloubení tématu	23
2. BOŽÍ NABÍDKA: POVOLÁNÍ	24
Katecheze	24
V povolání je svoboda a plnost života	24
Otevřít se Božímu volání	25
Neboj se!	26
Překážky na cestě	27
Pomoc na cestě	28
Průvodkyně Maria	29
Na cestu životem	30
Metodika	33
Četba k prohloubení tématu	34
3. POVOLÁNÍ K RODINNÉMU ŽIVOTU	35
Katecheze	35
Povolání k lásce	35
Povolání k manželství	36
Boží plán s manželstvím	37
Vzory manželství	37
Boží láska je nám darována	38
Domácí církev	39
Za vlastní práh rodiny	39

Svědectví světu	40
Cesta k manželství	40
Nejen pro ty, kteří přijmou povolání k manželství	41
Na cestu životem	42
Metodika	45
Četka k prohloubení tématu	45
4. ZASVĚCENÝ ŽIVOT: ŽIVOT PRO BOŽÍ KRÁLOVSTVÍ	46
Katecheze	46
Úplné odevzdání života je možné	46
Známky Božího volání a jeho přijetí	47
Kdo je volán?	49
Kam nás Bůh volá?	50
Jak si vybrat?	51
Bůh je věrný	51
Svatost kněžství	52
Na cestu životem	56
Metodika	59
Četba k prohloubení tématu	60
5. BĚDA, KDYBYCH NEHLÁSAL EVANGELIUM	61
Katecheze	61
Kristus – naplnění touhy člověka	61
Evangelizace není „věda“	62
Mladí v první linii	62
Svědectví života	63
Svědectví slovy	65
Evangelizace a modlitba	66
Svědkové – hlasatelé evangelia	66
Slovo závěrem	67
Na cestu životem	68
Metodika	71
Četba k prohloubení tématu	72
6. POVOLÁNÍ K PRVENSTVÍ VE SLUŽBĚ	73
Katecheze	73
Povaha služby	73
Co je na něm nového?	74
Inspirace služby	74
Psychologický pohled na službu	76
Služba je šance	76
Služba vyžaduje aktivní postoj	77
Služba v církvi	78

Vzory služby	79
Na cestu životem	80
Metodika	83
Četba k prohloubení tématu	84
7. PROŽÍVAT CÍRKEVNÍ ROK A ŽÍT ZE SVÁTOSTÍ	85
Katecheze	85
Neděle	85
Církevní rok	86
Sedm svátostí	90
Závěrem	92
Na cestu životem	93
Metodika	96
Četba k prohloubení tématu	100
8. ŽIVOT VE SPOLEČENSTVÍ CÍRKVE	101
Katecheze	101
Rodina – člověk se učí žít ve vztahu	101
Život víry je podobný životu přirozenému	102
Církev je domov a škola společenství	102
Život společenství	104
Malé společenství není samo	104
Diecéze se skládá z farností	106
Mohu nabídnout své síly	106
Obnovuj své síly	107
Máš možnost, máš zodpovědnost	107
Neopomenutelné ekumenické úsilí	108
Na cestu životem	109
Metodika	112
Četba k prohloubení tématu	113
9. ŽIJEME VE SVĚTĚ, ALE ZE SVĚTA NEJSME	114
Katecheze	114
Svět a křesťané	114
Křesťané žijí ve světě	115
Zodpovědnost křesťana za svět	116
Hlavní pole zodpovědnosti	117
Na cestu životem	122
Metodika	125
Četba k prohloubení tématu	127

10. „JSME NA ZAČÁTKU“: PEVNÉ BODY KŘESŤANSKÉHO ŽIVOTA	128
Katecheze	128
„Věříš v Ježíše Krista...? Věřím.“	129
„Zříkáš se ducha zla, všeho, co působí, i všeho, čím se pyšní?“	133
Na cestu životem	136
Metodika	139
Četba k prohloubení tématu	141

PŘÍLOHA

SVÁTOST SMÍŘENÍ: „TRAUMA“ NEBO RADOST?	144
Svědění	144
Ježíš odpouští	145
Co je tedy svátost smíření?	146
Člověk pokání	146
Zpytování svědomí	147
Lítost	149
Předsevzetí	149
Těžký hřích	150
Nevyznaný hřích	151
Vyznání	151
Dostiučinění	152
Obřad svátosti smíření	152
Kněz	152
Zranění duše	153
Porušení společenství	154
Taktika ďábla	155
Nemoci svědomí	155
Závěr	156
ZPYTOVÁNÍ SVĚDOMÍ	157

POJĎ A NÁSLEDUJ MĚ

Témata pro společenství mládeže - 2.

Vypracovala skupina kněží a laiků ze Sekce pro mládež ČBK
jako pomůcku pro společenství mládeže.

Redakce P. Jan Balík

Jazyková redakce:

Michaela Nastuneaková, Monika Kipeťová a Anna Pukowiecová

Foto: Václav Plíšek

Vydalo nakladatelství PAULÍNKY

Praha 1, Petráská 9

v roce 2002 jako svou 47. publikaci

ISBN 80-86025-46-2

Vytiskla tiskárna PB tisk, Příbram

První vydání

Doporučená cena 135,- Kč